

## లూకా రాసిన యేసు క్రీస్తు సువార్త లూక్ వాయు యేసు క్రీస్తునె కబుర్ పేలె గొట్టి

లూకనే కబుర్ లూకనే కెయ్యడ్ వాయ్దద్. యేసు క్రీస్తున్ బదోల్ కబుర్, ఇద్ కొత్త కరార్త కబుల్లత్తి నాల్గవ పుస్తాక్ ఇదావున్ కాబుల్లు పుస్తాకె ఇసా సిసార్ కబుల్ ఇంతే సోయ్దు కబుల్ అదా మత్తయ్ మాక్ లూక్ మల్లా యోహాన్ కబుల్లు ఇదా క్రీస్తుంద్ తిక్త వెన్కత్ వయ్ తా. కాన్ క్రీస్తునే జివిత చరిత్ర ఎరేకడి తన్నె తిక్కెకదున్ పానం ఎరెకద్ మల్లా యేసు క్రీస్తుంద్ సేలరేరున్ కత్త కార్యాలున్ బదోల్ నాయ్ అఘాస్తు కార్య పుస్తాకె అదన్లె ఒరకి సియతేర్. లూక్ కబుర్ వయ్ తా కారె సాల్ మల్లా జాగా ఎరుజీ ఒర్కితోద్. మల్ల కొన్సెం మంది చరిత్ర వయెకర్ అబిప్రయం ప్రకరం క్రీస్తుంద్ తిక్త వెంకత్ అన్లెజా 70 సల్కులద్ వాయ్తెతి ఇడ్సానంచర్.

ఈ సంజుకుంజ్ వయ్దు లూక్ ఒక్కొ వైదక్. ఇనే గొట్టి మల్ల వయెక పద్దతినడ్ ఇమ్దు కరప్తం ఇస ఇడ్డెం వంద్. లూక్ అనే పున్ తాకుత్ క్రీస్తునే బత్కెకదున్ బదోల్ కరే ఒర్కి సియ్యెంఇసా జర్గిల్తా గట్టులుంన్ కెట్టలెం కట్టెతిలజ్ వసిప్తరుజ్ కరిల్వెతి కరిల్వెతిలజ్ అనే ఇనేకద్ 1:1-3. ఇమ్దు యూదు ఎరెద్ గనికనే మరొక్కొరున్ కరిల్వెతి వయ్తెంద్ కొలస్సి 4:10-14. ఇమ్దు యూదులె కయ్దులున్ నాయ్ పక్క సియ్యెంద్ 1:8.

లూక్ వయ్ తా కబుర్ మత్తయ్ మార్కుంజ్ బరబరి అన్నద్. తానుంజ్ ఇంతే ఈ ముగ్గుర్ వయెకవున్ బదోల్ ఒక్కొదుని బదోల్ ఇడ్డుత్ అంసా. గని ఈ ముందిగ్గుజ్ ఎనా లూక్కె కబుల్లెజ్ బప్తిస్మ సియ్యెక యోహానుంజ్ గులొస్యే ఇడ్డెకద్. లూక్ నాయ్ క్షేమా బదోల్

ఇడైండ్ అద్యాయ్ 3:3; 11:4; 17:3-4; 23:34; 24:47 మల్ల పార్తన అద్యాయులున్ 3:21, 5:16, 6:12, 11:1-12, 22:32.

### ఇదవున్ బదోల్ ఇడ్డెకాద్

1. అద్యాయ్ పుస్తాకెళ్లే ఒర్కి మల్ల కబుర్ ముక్య ఉందెన్ 1:1-4
2. అద్యాయ్ యేసు క్రీస్తు జన్మితేకద్ మల్ల ఒర్కిపుస్తాకద్ తయరి 1:5-4:13
3. అద్యాయ్ యేసు క్రీస్తునే ఒర్కిపుస్తాకద్ చమత్కల్ మల్ల అనే బొదా 4:14-21:38
4. అద్యాయ్ యేసు క్రీస్తునే తిక్కెకద్ విదనము తప్పె కలెకద్ మల్ల పానం ఎరెకద్ 22-24

1 మన్ వాలే తియొపియెలుంజ్ నెడత్తి జర్గిల్ల గట్టు పేలెతన కండ్లాడ్ ఓలుత, దెయ్యుమ్మె కార్యలున్ ఓల్తర్ నేండుంజ్ అదవున్ గదివ్తెర్.

2 ఆనయ్ కబుల్లున్ బదోల్ వయెంజు పేలెటర్ మన్కుకెర్ సుల్తెర్.

3 అద్దుజ్ సటి కొన్నిగొల్లడ్ ఆనా తపసి పుత్ ఓల్తర్ సాదరి గొట్టికున్ ఇనుంజ్ సర్ నీ వయెకద్ సోయ్ ఇత్తన్.

4 తానుంజ్ ఇంతె ఇనుంజ్ ఇడ్డ గొట్టికైత్ ఇనుంజ్ క్రమసిక్సన్ వారెంజ్.

### బాప్తిన్సుం సియ్యెకా యోహాన్ మందింజ్ ఇడ్డెకాద్

5 యూదు దేస్త హేరోద్ రాజక్ అడ్డిపెంజ్, అబియక్ ఇనెకద్ దెయ్యులకెరె బాక్తక్ జకర్యక్ ఇనెక పేర్తంద్ ఒక్కొంద్ దేలక్ అండెంద్. అమ్మె మాస అహారోను పాడితద్ ఎంద్. అద్నె పేర్ ఎలీజబెత్.

6 బేర్ ఇద్దర్ నయ్ దెయ్యునె ఆగ్య నత్తి ఇవ్లర్ మన్కుకెర్ అండెం, అని ప్రబుక్నే నేకి నీతిమాన్లత్తి ఇసాబడ్ సోయ్ అండెం.

7 ఎలీజబెత్ గొడ్డెర అండిన్ అదుంజ్ సటి బెరుజ్ పొరకెర్ తోతెర్ వహి ఎతండిన్.

8 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్ జకయ్యక్నే కామ్ దెయ్యు లకెరె సేవ కాలెంజ్ పాడి వత్తిన్ అముదు దెయ్యుమ్మె సేవ కానెద్.

9 దేలక్కే నియమ్ దెయ్య లక్కెరె సేవనె ఇసాబాడ్ ప్రబునే గుడి లోప సెత్తు దూప్ కిసిడెక పనిజ్ సటి చిట్టిక్ తపెంజ్ అమ్మె పెరడ కురియ్ తిన్.

10 దూప్ కిసిడెక్ వేలజ్ మన్కకెరె గారది వాక పార్తన కాన్నెర్.

11 ఒక్కొద్ ప్రబు దూత్ దూప్ కిసిడెక జాగత ఉన్న పకంజ్ ఇల్లుత్తు అనెకద అమ్ముంజ్ కండ్యెద్దిన.

12 దూతున్ ఓలుత్తు జకర్యక్ దద్రిల్ తెంద్ అని అమ్ముంజ్ అరివత్తిన.

13 దూత్ అమ్మున్ ఇంతిన్ జకర్యక్ అర్సనెమ్ నీ పార్తన కత్త దెయ్యం వింత్తిన్ ఇన్నె మాస ఎలీజబెత్ కుంజ్ ఒక్కొ పోరక్ జాన్మిల్ సాద అమ్మె పేర్ యోహాన్ ఇడ్.

14 ఇనుంజ్ అనంద్ అని కుసీ ఎరద్. దడ్డి దానం రొబడద్. అముదు జన్మిలెకదున్ వలడ్ గుల్ మంది కుసింజ్ వత్తెర్.

15 తానుంజ్ ఇంతె అముదు ప్రబునున్ ముండట్ దండి అన్నాద్. పుల్లె అంగుర్ రసాన్ అని కల్లున్ ఉన్నెద్ అమ్మనె పేట్టె లోపా తనటి పరిసుద్ద నాడ నిండుత్ అండెద్.

16 అముదు ఇస్రాయేల్ మన్కకేరున్ జెరె ప్రబు దెయ్యమున్నెయ్యె మలపుత్తు కొద్దద్.

17 అని అముదు బానె మనున్ పోరక్లంజ్ అని గొట్టి విసెటరున్ ఇమన్లల్లె బుద్దిన ఇడుత్తు నీతి కుంజ్ సటి సవరిల్త మన్కకెరుంజ్ తయార్ కాలెకదుంజ్ ఏలీయా క్షె ఆత్మనడ్ అని తాకతడ్ పెర్గదద్. ప్రబున్

18 అపుడ జకర్యక్ దెయ్యమ్మె దూత్ ఇంతెంద్ ఈ గొట్టి అనుంజ్ ఎనంజ్ కరిలద్? అన్ పబ్బు ఎద్దన అని అన్నె మాస లెత్తుయ్ వాయి ఎద్దిన

19 దూత్ అమ్మున్ ఇంతిన్ అన్ దెయ్యమున్ ముండట్ ఇల్లెక గాబ్రియెల్ దుత్ ఎందున్ ఈ సొయ్త గొట్టిన తోడ ఇముంజ్ ఇడ్డెకదుంజ్ పన్కతరన్ ఎందున్.

20 అన్నె ఇడ్త గొట్టిన్ పొయ్ బరొస ఇడెతి ఇద కరే వెలంజ్ అన్నె గొట్టిక్ కరె ఎనంతెంజ్ నీ ముకక్ అద్దతి.

21 ఆ వెలంజ్ మన్కకెర్ జకర్లక్ వాక పావొల్నెర్. గుడిలోప అముదు తనుంజ్ కోర్కు కతెంద్ ఎర్ర ఇసా బెరుజ్ కామల్ తక్తిన్.

22 మల్ల అముదు వకహవత్తె అమ్ముజ్ ముడెజ్ వరెద్ అమ్ముజ్ గుడి లొపదర్నన్ ఎద్దెన్ ఇత్తు బెరుజ్ కరిల్తిన్ అముదు బెరున్ కెయ్యడ ఇడెంజ్ ఎదెద్ అని అముదు ముకక్ అండెద్.

23 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన అమ్మె సేవనె దిన ఎద్దె మల్ల అముదు తన్నె ఎల్లంజ్ సెద్దెంద్.

24 ఆ కొన్ని గొలుంజ్ జక్కయక్నే మాస ఎలీజబెత్ పెటినడ్ అండిన్ అని ఐద్ నెలదుక్ ఆద్ద ఎల్లతన కకా కురియెత్తిన్.

25 మన్కకెర్ డవరి కలెక్ గొట్టి తన్ను ప్రబు గెల్వెంజ్ ఇసా దెయ్యం అన్నవై లక్కు సియ్యిన్ అన్న అనుంజ్ పవింల్తిన్.

### క్రీస్తున్ మందింజ్ ఇడ్డెకాద్

26 ఆలిసిబా ఆర్ నెల ఎత్త అనెంజ్ నజరేత్ ఊర్త జవ్వన్ పిల్లన్వై దెయ్యం గాబ్రియెల్ గలిలీయ దూత్ పాన్కుతిన్.

27 దావిద్ రాజక్నే పాడితంద్ యోసేప్ పేర్నన్ వెంట ఆ పిల్లనె సోయ్రిక్ ఎత్తడిన్ అద్ద జవన్ పిల్లనె పేర్ మరియక్ అండిన్ కాబుర్ ఇడ్డిన్

28 అని దెయ్యంమ్మె దుత్ అద్నత్తి వత్తు. ఇంతిన్ దెయ్యం కిప్ కత్త పిల్ల ఇనుంజ్ సొయ్ ఎక్కద్ ప్రబు ఇన్వెంట అన్నాద్. పిల్లక్లత్తి నీ బాగ్యివన్ అన్నాతి.

29 ఆ దుత్తె గొట్టిన్ మరియక్ గుల్ గాబ్రిల్తిన్ అని ఇగొట్టిక్ తన్నెద్ బదోల్ తా ఎన్నెవ్ ఎర్ర ఇసా తన్నె మన్ లోప చిచార్ కత్తిన్.

30 అని దెయ్యంమ్మె దూత్ అదున్ ఇంతిన్ మరియక్ అర్ననెమ్ తానుంజ్ ఇంతె దెయ్యం కృప ఇముంజ్ రొబటిన్.

31 ఓల్ నీ పెట్టెనడ అందత్తి అని ఇనుంజ్ పోరక్ జాన్నిల్లాద్ నీ అమ్మె పేర్ యేసుండ్ ఇడెజ్.

32 అముదు కుబ్బి మన్వలె అద్దద్ అని అమ్మున్ దండి దెయ్యమ్మె పోరక్ ఇదర్ అని ఈ ప్రబు దెయ్యం అమ్ముజ్ దావిద్నె రాజ్ సియదద్

33 అమ్ము యాకోబనె కుటుంబతర్ పొదె ఎప్పుడి రాజ్యం కదద్ అని అమ్మె రాజ్ మొడిలెకద్ ఎరెద్

34 మల్ల మరియక్ దూత్ ఇంతిన్ ఇద్ద ఎనంజ్ ఎర్రద? అన్ పడ్య నే మొకమునాయ్ ఓలెతన్ తా.

35 అని దూత్ అదున్ ఇంతిన్ పవిత్ర దెయ్యం ఇన్న పొదె వారద అని సక్తి దండి దెయ్యమ్మె నిడ ఇన్పొయ్ముసాద్ అదుంజ్ ఎత్తి ఇన్నంజ్ పరిస్టు పోరక్ జన్మిలెకద్ అన్నాద్ అమ్మున్ దెయ్యమ్మె పోరక్ ఇందర్.

36 ఓల్ మన్కుకెర్ గొడ్డెర ఇన్నెక్ ఇన్నె గంన్గొత్ ఎలీజబెత్ వై విడతద్ అడిన్ ఎన కరెయ్ ఇండ్డి పెట్టెనడ అన్నాద్. అదుంజ్ ఆర్ నేల ఎద్దె

37 దెయ్యంమ్మె ఎరెద్ ఇన్నెకద తానయ్ తోతెద్.

38 అదుజి మరియక్ ఇంతిన్ అన్ ప్రబు సేవక్రలన్ ఇన్నె గొట్టి లాజి అనుంజ్ ఎర్నాద్. ఎక్కద్ ఇంతిన్ అప్పుడ దెవ్ దూత్ కురియుత్ సెదిన్. అనాయ్ అనుంజ్ ఎక్కద్. మల్ల దెయ్యంమ్మె దూత్ ఆ పిల్ల నత్తన కురియుత్ సెదిన్

### ఎలీసబెత్ అని మేరినె సందర్శనం

39 దినాలుంజ్ మరియక్ సవరిలుత్తు జల్ది యూదియ తా మెట్ పొదె అనెక్ ఊరుజ్ సెద్దెన్.

40 అని అద్ద జకర్యక్ ఎల్లంజ్ సెత్తు ఎలీజబెత్ కుంజ్ సాలమ్ ఇడతిన్

41 ఎలీజబెత్ మరియక్ ఇడత సలమున్ వినెంజయ్ అద్నె పెట్టె లోప అనెక్ పోరక్ మెలగ్నెండ్ అని ఎలీజబెత్ దెయ్యంమ్మె పరిసుద్ద ఆత్మనడ నిండ్తెన్.

42 అని అద్ద జోరకత్ వాపొయుత్ ఇంతిన్ పిల్లక్ లోపదెయ్యం ఆసిర్వద్ సియుత్ అసాతి అని ఇన్నె పెట్టత పోరక్ దెయ్యం ఆసిర్వద్ సియ్యద్ అడ్డద్

43 అన్నె ప్రబుక్కె అమ్మ అన్నవై వత్తిన్ ఈ మాన్ ఇముంజ్ రొబాడెంజ్ అన్ తనెద్ క తాన్?

44 నీ సాలమ్ ఇడత్ లొల్లిన్ కెప్పు వినెంజ్ అన్నె పెట్టత పోరక్ కుసినడ్ మెలగెద్.

మరియ పాట దెయ్యమ్మె స్తుతి పాట

45 ప్రబున్ వాలడ్ ఇడ్డ గొట్టిక్ పూర కరె ఎద్దె ఇసా బరొస ఇట్ట పిల్ల ఎత్తె బాగ్యవతంద్ అన్నాద్.

46 మల్ల మరియక్ ఇంతిన్ అన్నె ఆత్మ ప్రబున్ స్తుతి కాల్పద్.

47 అనుంజ్ రక్సన సియ్య దెయ్యమ్ నత్తి అన్నె ఆత్మ అన్ ఒలెక దెయ్యం

లోప కుసీ కలస నంసాద్

48 ఇతెతనట్ మన్నుకెర్ అన్న దన్యురాలిందర్!

దెయ్యం అద్దె రష్టిరాలె గారిబ్ మన్నున్ ఒరకిలతిన్ అని ఇండి తన్న

సదర్ మన్ను కెర్ అన్న బాగ్యవతంద్ ఇద్దర్!

49 పవిత్ర దెయ్యం తానుంజ్ ఇంతె సదర్ సాలెక్ అనుంజ్ కుబిదండి పన్ని కత్తిన్.

అని అద్దె పేర్ పవిత్ర దెయ్యంద అన్నాద్.

50 అని అదుంజ్ మాన్ సియొకర్ సదర్ పడిక్కెర్ పొయ్ కిప్ కలద్.

51 అమ్మ తన్నె కెయ్యులడ సక్తిత పనికున్ కతెండ్. అని తమ్మె మన్లున్ సియొకరె వినలున్ కలపదర్.

52 తాకత్ వల్లెలున్ ఔరె కుర్చి తన్న ఉర్చిపుత్తు గరిబులున్ దండిక్ కత్తిన్

- 53 అద్ కరువుత్ అనెకరున్ సోయ్  
 తినిప్పిన్ అని సిమంతకెరున్ రికమ్ పన్నుతిన్.
- 54 అబ్రాహామున్ అమ్మె సంతానామున్ ఏపుడి కిమ్ కత్ ఒలుత్, ఔరున్  
 అదికల్సాత్ ఇసా నేండె దొడలుంజ్ గొట్టి సియ్యెతి, అముదు  
 తన్నె సేవకినెకద్ ఇస్రాయేలుంజ్ మదత్ కత్తెండ్.  
 గడియకున్ ఇస్రాయేల్ నె పొరకెరుంజ్ మదత్ కత్తిన్.
- 55 తానుంజ్ ఇంతె సిమ్మన దిన ఔరున్ పొదె  
 దయ కల్త్ ఇసా నేండె దొడండ్  
 అబ్రాహామ్ అని ఆమ్మె గొట్టి తరున్ ఎప్పుడి అన్నెక కారనాడ్  
 ఓలుత్ ఔరున్ అదికలుత్ ఇసా నేడె దొడలే గొట్టి సియ్యెతి,  
 అముదు తన్నె సేవక్ ఇన్నెకా.
- 56 మరియక్ ఆలిసిబాకున్ వెంట ముద్ది నెల అండిన్ మల్ల ఎల్లంజ్  
 వత్తిన్.
- 57 బాప్తిస్మ సియెకా యోహానె జన్మ మల్ల ఎలీజబెత్ ములంజ్ సెరెక్  
 వేలజ్ అద్ద ఒక్కొ పొరకున్ జాన్మ సియతిన్.
- 58 అని అద్నె మెరతర్ అని అద్నె చూట్ట ప్రబుండ్ అదుంజ్ కత్త  
 దండి దయన్ వింతెర్ అని అదున్ వెంట కుసీకత్తెర్.
- 59 మల్ల అముదు పుటుత్ ఎన్నిది దినాలుంజ్ ఔరు పొరక్కె సున్నతి  
 కాలేంజ్ వత్తెర్ అని అమ్మె బాండ్ జకర్యక్ పేర్ అమ్ముజ్ ఇడెంజ్ కన్నెర్.
- 60 గని అమ్మె అమ్మ ఇంతిన్ అనంజ్ తోద్ సున్నతి కాయ్ దా ఆమ్మె  
 పేర్ యోహాన్ ఇడెంజ్.
- 61 మల్ల ఔర్ అదున్ ఇంతెర్ ఇమ్మె కాలముత్ ఎరుంగి ఇటా పేర్  
 తొత్తిన్ తా.
- 62 మల్ల ఔర్ సైగ్గు అమ్మె బాసున్ ఇంతెర్ పొరకున్ తా పేర్ ఇడెంజ్.
- 63 అముదు ఒక్కొద్ వాయెక పట్టెన్ వెలుత్తు వయ్తెండ్ పొరక్కె పేర్  
 యోహాన్. ఔర్ సదర్ కామల్ కత్తెర్.
- 64 అపుడ్డద్ అపుడి అమ్మె జాబన్ ఓడ్డిన్ అని అమ్మె నాల్క అట్టిన్  
 అని అముదు ముడెంజ్ ఎద్దెండ్ అని దెయ్యముంజ్ దన్యవదలు  
 ఇడతెండ్.

65 మల్ల సెజరికుంజ్ నదరుంజ్ అర్రి వత్తిన్ అని ఇద్ద సదర్ గొట్టికున్ మెట్ పొదె అనెక్ సదర్ యూదు ఊలెంజ్ నెరయ్తె.

66 గొట్టి వింతర్ సదర్ ప్రబు ఇదవున్ మన్నుత్ ఇడుత్ ఇన్నెర ఈ పొరక్ ఎట్టద్ ఎద్దద్ ఎర్ర? తానుంజ్ ఇంతె దెయ్యం అమ్మున్ వెంట అండ్డిన్.

**జకర్యక్నే స్తుతిపాట**

67 అని యోహానె బాంద్ జకర్యక్ పరిసుద్ద ఆత్మనడ్ నిండుత్తు దెయ్యం అమ్ముజ్ సియ్త గొట్టిన్ ఇడ్డెండ్

68 ఇస్రాయేల్ దెయ్యం ప్రబునున్ స్తుతి కన్నెర్.

తానుంజ్ ఇంతె అద్ద తన్నె మందింజ్ మదత్ ఇల్లుత్తు సొడపెంజ్ వత్తిన్.

69 పేలెతనట్ తన్నె గడియాక్ ఎదా దావిద్నె పాడితంద్ నేడుంజ్ సటీ రక్కక్ ఎనంజ్ ఇడతిన్ అనాయ్ ఎద్దిన్.

70 పేలెనిత కాలముత్ నేండున్ విరోద్ కలెకార్ అని నేండున్ కుర్కుర్ కలెకార్ కెయ్ తన

నేండున్ సుటపెంజ్ పవిత్ర ప్రవక్త కెర్ ఇసా

71 దెయ్యంనై తన్నె విరోదికున్ విరోద్ కత్తు నేండున్ విరోదకలెకర్తన్న రక్క.

72 నేండ్ దొడలున్ పవిత్ర దెయ్యం కరార్ కత్తు ఓలిపెకదుంజ్ కివ్ కత్తిన్

73 అని నేండ్ దొడంద్ అబ్రాహాముంజ్ గొట్టి సియుత్ తన్నె కత్తా పరిసుద్ద కర్తున్ దెయ్యం అది కత్తిన్

74 నేండ్ విరోద్దె కెయ్తన నేండున్ దెయ్యం సొడపెంజ్.

75 నేండ్ జిందగన్ లోపా సింకాన దినలుం దెయ్యం ముండట్ పరిసుద్దనడ్, అని నీతినాడ అమ్మున్ ముండట్ అనెంజ్.

76 బాపు ఇన్నె నదరుంజ్ పొదె అనెక

దెయ్యంనై కబుల్లకెర్ ఇద్దర్.

తానుంజ్ ఇంతె నీ ప్రబుక్నే పావ్ తయార్

కలెంజ్ ఇసా ఇమున్ ముండట్ సెరెకనివ్ అన్యత్తివ్.

77 ప్రబుక్నే మన్కకెరుంజ్ పాప్ లె మాప్ ఎరెకదుంజ్ వలడ్ ఔరుంజ్ రక్సన బదొల్ ఇన్ వలడ్ ఓర్కిపటిన్.

78 అమ్మె దెయ్యంనై దండి దయనడ్ అని కివడ్ అందకురియెక పొదలంజ్ పరలోకంతన రక్సన వెలుంజున్ పన్కసాద్.

79 యెరూసలేం లోప తిక్తనె నిడత్ ఉదుత్ అన్సర్ ఔరుంజ్ వెల్గ్ సియెకదుంజ్ అని నేండె గెట్టలె సాంతి మర్గముత్ అడిపెంజ్ ఇసా సొబత దెయ్యమ్మె పొదె కుర్యుత్ వత్తు సడున్ బెటిల్తినా.

80 ఆ పొరక్ పెరుగుత్తు దెయ్యమ్మె మదతున్ కాలన ఆత్తునాడ్ మజ్బుత్ ఎరస సెద్దెండ్ అని ఇస్రాయేల్ మన్కకెరుంజ్ ఇడ్డెకా దిన వానంతెంజ్.

## 2

యేసుండ్ జన్మితెకాద్

మత్తయ్ 1:18-25

1 ఆ దినాలుంజ్ సదర్ దున్యంజ్ మందింజ్ రొమ సీజర్ అగస్తూ ఒక్కొ ఉక్కుమ్ సితెండ్ అన్నె రాజ్యమున్ అన్నెకార్ సదర్ మన్కకెర్ ఎరెత్ ఔరు పేర్ నొదని క్కాలూర్.

2 కురెనియ సిరియ దేసెముంజ్ రొమ రాజు అగస్తూ అనెంజ్ పేలె పేర్ నొదని కలెంజ్ అడిప్పెర్.

3 అప్పడ సదర్ మన్కకెర్ పేర్ నొదిపెంజ్ ఎరె ఊరుంజ్ ఔర్ సెద్దెర్.

4 యోసేప్ గలిలీయ నజరేత్ ఇనెకా ఊర్ తన యూదియ బేత్లెహేమ్ మంజె దావిద్ జన్మిలత నజరేతు ఊరుంజ్ సెద్దెండ్ ఇంతె దావిద్నై ఎల్లతద్ అని అమ్మె పొడితంద్ అండెద్.

5 అమ్మున్ వెంట సోయ్రిక్ కత్తె మరియకున్ వెంట అముదు నొదని కలెంజ్ సెద్దెండ్. అద్ పెటెనడ్ అండిన్.

6 మల్ల ఔర్ అదె అనెంజ్ మరియక్నేత్ ములంజ్ సెరెక వేల వత్తిన్

7 అద పేలె పొరకున్ ఎద్దెన్, అమ్మున్ జుజ్జెలాడ్ గుడపుత్తు కొడకత్ ఇట్టెన్. తానుంజ్ ఇంతె బెరుంజ్ దర్మసాత్రం జాగ రొబడెతిన్.

గొరె మేపేకాండ్ గయ్యి మల్ల దెయ్యమ్మె బూత్

8 ఆ ఊర్ మేరత కెండ్లత గొరెలకెర్ సెంతె తమ్మె మందలున్ కయ్యెర్.

9 అని ఒక్కొ దూత్ బెరుంజ్ కండ్కెద్దెన్ అని ప్రబునె మహిమా బెరుంజ్ తిర్గొర తరియ్తిన్ మల్ల బెర్ గుల్లెన అర్నతెర్.

10 ఆ దూత్ బెరున్ ఇంతెన్ అర్నెనెర్ సదర్ మందింజ్ కుసి కాలెంజ్ సొయ్యు కబురున్ అన్ కొత్తన్ ఓలుర్.

11 ఇనెడ్ దావిద్నె ఊరుజ్ ఇముంజ్ సటి ఒక్కొద్ రక్క కలెకద్ జన్మిల్తెండ్ అమ్ది ప్రబు బత్కిపెక క్రిస్తుద్ ప్రబు.

12 అని ఇముంజ్ ఒర్కి ఇండ్ల ఎనెద్ నీర్ జుజ్జెలెంజ్ గుడపుత్తు కొడకత్ ఇట్టె పొరకున్ రొబపత్తిర్.

13 జాలది ఆ దూత్ వెంట పేలె పరలోకంత దూతు కండ్కు ఎదె. అదవ్ దెయ్యమున్ స్తుతి కత్తు ఇంతె

14 సదరుంజ్ పొదె దెయ్యముంజ్ మహిమ ఎకద్ మన్కుకెరుంజ్ బూమి పొయ్ సాంతి సమదాన్. అనెంజ్! ఇసా దెయ్యముంజ్ స్తుతికతేర్.

15 దూత్ బెర్ తన పరలోకముంజ్ సెద్దెవింత్తె గొరెలకెర్ ఒక్కొనెత్ ఒక్కొండ్ ఇన్నెర్ నేండుంజ్ ప్రబుండ్ ఒర్కి సియ్యు అదా ఎద్దెగొ గొట్టిన్ ఓలెంజ్ బేత్తెహేమ్ సెన్నెర్ సెద్దె.

16 అని బెర్ జల్లి సెద్దెర్ మరియక్ కున్ అని యోసేపున్ అని కొడకత్ ఇట్టె పొరకున్ రొబపెర్.

17 ఓలుత్తు ఆ పొరకున్ బదోల్ దూత్ ఇడ్డత్ గొట్టికున్ బెర్ మందిన్ ఇడ్డెర్.

18 అని వింతర్ సదర్ మంది ఆ గొరెలకెర్ ఇడ్డ గొట్టికున్ బదోల్ కమాల్ కత్తెర్.

19 గని మరియు ఇదాసదర్ గొట్టికున్ మన్నుత్ ఇడుత్ విచార్ కర్డర్.

20 గొర్రెలకెరుంజ్ దూతు ఇడతెతి ఇసాబడ్ బెర్ పావుత్ వింత గొట్టిన్ బదోల్ దెయ్యముంజ్ మాన్ సియుత్ను స్తుతి కత్తు బెర్ మలయుత్ వత్తెర్.

21 ఎస్తి దినాలుంజ్ యేసునెత్ సున్నతి కలెంజ్ అమ్ముంజ్ యేసుక్ పేర్ ఇడ్డెర్. అద్ పేర్ అమునున్ జన్మిలెంజ్ పేలె దూత్ సియు పేర్ అండిన్.

### యేసునుజ్ పేర్ ఇడ్డెకాద్

22 మల్ల కొన్ని దినాలడ్ మోసినె నెకినాడ్ వేలంజ్ కలెక్ దినమ్ వత్తిన్ ఆమ్మె బాంద్ అమ్మ యేసుకున్ సమర్పన్ కలెంజ్ ఇసా యెరూసలేముంజ్ ప్రబునె మందిరుంజ్ కొస్తెర్.

23 ఇంతె ప్రబునె నెకినె ఇసాబా పోరక్ ఎన్నెండ్ ఇసా ప్రబునె పవిత్ర దెయ్యం ఎన్నెమద్ ఇనెమ్.

24 బొరి పిట్టలె జొడి ఎన తోద్ తె ఇంది పారెవ పిట్టలె బావ్ సియెంజ్ ఇసా బెరు యేరున్లెమ్మ గుడింజ్ కొస్తెడెర్. తానుంజ్ ఇంతె ప్రబునె ఇడ్ తా ఈ నెకి ప్రబునె స స్త్రాత్ ఇడ్డ ఈ గోట్టిలంజ్.

25 యెరూసలేమ్ లోప సుమెయోనను పేర్తంద్ ఒక్కొద్ అండెద్. ఆమ్మ నీతి ఇస్రాయే అడ్లిపెకనున్ ఆదార్ సటి దెయ్యం పన్నెక వేల్లంజున్ పావ్ ఒల్నెద్ అని అమ్మున్ పొయ్ పరిసుద్ద ఆత్మ అడిన్.

26 క్రీస్తు ప్రబునె మన్ వలెన్ ఒలెంజ్ పేలె అముదు తిక్కెద్ ఇసా పవిత్ర దెయ్యం నాడ్ అమ్ముంజ్ ఒరకి అడిన్.

27 అని ఆత్మ అమ్మున్ ఇడతినె అముదు గుడింజ్ వతెంద్. నెకినె ఇసాబాడ్ కాలెంజ్ ఇసా అమ్మె బాంద్ అమ్మ గుడి లోప సిన్నం పోరక్ యేసునుం తోడ వత్తెర్

28 సిమియోన్ ఆ పోరకున్ తన్నె కెయ్యుత్ సుమ్ముత్ దెయ్యముంజ్ దన్యవాద్ కత్ ఇంతెంద్;

29 ఎ ప్రబు ఇండి ఇన్నె గొట్టినాడ్

ఇన్నె గడియకున్ సాంతినడ్చినెంజ్ ఇడ్.

30 సిమ్కన మందిజ్ ఇన్ ఒర్కి పరై వెలంజలంజ్ ఇన్నె మందిన్ ముడట్ తయ్యర కత ఇన్నె రక్సనాన్ అన్ కడ్లడ్ ఓల్తన్.

ఇంతె అన్నె కాడ్ల ఇన్ తనుంజ్ ఓల్తె.

31 నీర్ సదర్ మందిన్ ముడట్ తయర్ కత్తదున్

ఆ తక్లిబున్ సదర్ మన్కుకెర్ ఓలెంజ్ ఇసా తయార్ కత్తివ

32 అముదు యూదులెరైటర్ పావ్

ఓలిపెంజ్ ఇసా వేలాంజ్ లాంజ్

అండ్లద్ అని ఇన్నె ఇస్రాయేలుంజ్ మహిమ మన్కుకెర్ ముడట్ తయర కత్త ఇన్నె సాబడిపెకరన్ అన్ కడ్లడ్ ఒల్తన్ మాన్ రొంబాడద్

33 అమ్మె బాండ్ అని అమ్మె అమ్మ యేసుకున్ బదోల్ ఇడ్లత్ ఈ గొట్టిన వింత్తు కామల్ కత్తెర్.

34 సుమెయోసను జెరుంజ్ ఆసిర్వద్ సియుత్తు అమ్మె అమ్మ మరియక్ ఇంతెండ్ ఓల్ ఇస్రాయేల్ లోప పెరెత్ మన్కుకెరున్ తిక్టార్ బత్కసార్ అని విరోద్ ముడెకరుంజ్ దెయ్యంన్నె సిన్న ఒర్కి ఎరెంజ్ ఇసా ఇమ్దు ఆసతా పొరక్ అన్నాద్.

35 ఇముంజ్ వాలడ్ పేలెటర్ మన్కుకెరె మంత విచార్ కురియద్ అని ఒక్కో రుసి ఇన్నె పెట్టెలోపా సోజ్తెతి ఆత్మ మెలగద్.

36 అత్తి అన్న పేరద్ ఒక్కోద్ సాయ్ ప్రవక్త రా అండిన్. అద్ అసేర్ పాడితంద్ పనుయెల్నె పిల్ల అండిన్. అద్దే పెండ్లి ఎత్తు మాస వెంట ఏడ్ సల్కు బత్కతిన్.

37 అని ఎనబైనాల్లు సాల్కులద్ ఆండిన్. అద్ రెడెర గుడి సయుత్ సెరెద్ అని ఎప్పడి అలెంజ్ పతె ఉసార్ అర్సని గుడిత్ అన్తన ఉపాస్ పార్సన కల్సా సేవా కంద్.

38 ఆ వెలంజ్ ఆ ముర్తనాయ్ మెర వత్తు దెయ్యముంజ్ దన్యావద్ ఇడ్చిన్. అని యెరూసలెమ్ పట్టుం లోపా దెయ్యంన్నె తరనుంజ్ సటి పవొలెక సదర్ మన్కుకెరుంజ్ అద్ అమున్ బదోల్ ఇడ్చిన్.

ఆ పొకాకున్ వాలడ్ ఇడ్లెకాద్

39 మల్ల ప్రబునె నెకినాడ్ సదర్ కత్తె యేసుకై అమ్మ బాంద్ గలిలియ బర్నంజ్ నజరేత్ మలయుత్ వత్తెర్.

40 అని అముదు పోరక్ దండి ఎద్దెంద్ అని తకద్దంద్ ఎద్దెన్ అని బుద్దినాడ్ నిండుత్ అండెద్. దెయ్యంన్నె దయ అమ్మున్ పొయ్ అండీన్.

41 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్ సాల్ సాలుంజ్ అమ్మె బాంద్ అమ్మున్ వలడా అన్ పన్సు పాండ్రుంన్ యెరూసలేముంజ్ సెన్నెర్.

42 అపుడ్ యేసుంద్ పన్నెండు సంవురలద్ అన్నెంద్ పండ్ల నె రితినాడ్ ఔర్ అమ్మున్ కొత్తెర్.

43 పండజ్ ఎద్దెనింతె ఔర్ మలయుత్ వరెంజ్ బాలక్ యేసుంద్ యెరూసలేముత్తి అండెద్ అమ్మె అమ్మ బానుంజ్ అద్ ఒర్కి తొత్తెన్.

44 మలయుత్ అమ్మె ఊరుజ్ వరెకరున్ వెంట అంస్సద్ ఎర ఇసా ఔరు పొద్దెన్ అడకు సెద్దెర్ అని తమ్మె మెరతర్ అని ఒర్కితరత్తి అమ్మున్ కిరవ్నా ఎరుసలేముంజ్ మలయుత్ వత్తెర్.

45 అముదు కడ్కెరెతెంద్ అదుంజ్ ఎత్తి ఔర్ కిరవ్నా యెరూసలేముంజ్ వత్తెర్.

46 మల్ల ఔర్ అమ్మున్ ముడొలుంజ్ అమ్మున్ గుడిత్ రొబప్తెర్. అముదు దెయ్యంన్నె గొట్టిక్ కారపేకర్ వెంట ఉద్దుత్తు ఔరె గొట్టికున్ వినెకనుంజ్ అని ఔరున్ వెల్తోలేకనున్ ఓత్తెర్.

47 అమ్మెత్ వినేకర్ సదర్ అమునున్ గియన్ అని జావబ్ సియెకాదున్ బదోల్ కామల్ కాన్నెర్.

48 అమ్మె బాంద్ అమ్మ అమ్మున్ ఓలెంజ్ గుల్ కామల్ కత్తిర్ అని అమ్మె అమ్మ అమ్మున్ ఇంతెన్ బపు తనుంజ్ ఇనంజ్ కతి ఓల్? అన్ అని అన్నె బాంద్ కుబ్ నరజడ్ ఇన్ కిరవదుమ్.

49 అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్ తనుంజ్ అన్నె కిరవ్తెర్. అన్ అన్నె బానే ఎల్లత్ అనెంజ్ పాయీజె ఇసా ఇముంజ్ ఒర్కి తొద్?

50 అముదు ఔరున్ వెంట ముట్టెంద్ అద్ గొట్టి ఔరుంజ్ కారితెత్తెన్.

51 అని అముదు ఔరున్ వెంట సెద్దెండ్ అని నజరేత్ ఊరుంజ్ వత్తు ఔర్ వెంట అండెద్. అమ్మె అమ్మ ఇద్ సదర్ గొట్టికున్ తన్నె మన్నుత్ అప్పిన్.

52 అని యేసుండ్ దండి ఎద్దెండ్ అని బుద్దినాడ్ అని దెయ్యంన్నె దయ నడ్ అని మన్కుకెరె దయ నాడ్ పెర్గదద్ పొద్దున్

### 3

బాప్తిస్మ సియ్యెకా యోహాన్ గురించి ఇడ్డెకాద్  
 మత్తయ్ 3:1-12; మార్కు 1:1-8; యోహాన్ 1:19-28

1 తిబెరియస్ పెరకాద్ రొమ రాజు పద్రా సల్కు రాజ్ కత్తెదింతె పత పిలాతుక్ యూదులె రాజు అదికరి అండెద్. హేరోద్ గలిలియత రాజక్ అండెద్ అమ్మె దాదక్ పిలిప్పు ఇతురియ అని తరొని ఈ బార్గుల రాజక్ అండెద్ అని ఆ బిలిని బర్న లూసానియ రాజక్ అండెద్.

2 అన్నన్ మల్ల కయపక్ దండి దెయ్యలకెరె అనెంజ్ జకర్యక్ పొరక్ యోహాన్ వైరాన్ జాగత్ అనెంజ్ దెయ్యంన్నె గొట్టి వత్తిన్.

3 అని అముదు యోర్దన్ పేని మెర అన్నె సదర్ బర్నలెంజ్ సెత్తు ఇడ్వెండ్ ఇమ్మె పాప్ మాప్పుల్ ఇసా మన్ బద్లిపెకాద్ అని బాప్తిస్మ బదొల్ ఇడ్డెండ్.

4 దెయ్యంన్నె గొట్టిక్ ఇడ్డెకా  
 యెసయక్ నె పుస్తకుత్ ఇద్ గొట్టి వాయుత్  
 అంస్సద్ ప్రబునె పాప్ తయార్ కాలూర్.  
 అమ్మె పవున్ సార్కుక్ కలుర్ ఇనంజ్  
 తెల్ల జాగత్ వాపొయ్య ఇడ్డెకనెత్ వనుక్ వారద్.

5 లోవ సదర్ పురద అని సదర్ మెట్ల  
 అని డుబ్బె నెరయద్. మొడి పాప్  
 సార్కుక్ ఎద్దద్ అని బర్గటె నుయుంజ్ ఎద్దద్.

6 అని సదర్ సరిరాడ్ మన్కుకెరె దెయ్యంన్నె రక్సనాన్ ఓల్దర్.

7 అపుడ యోహాన్ తన్నుతి బాప్తిస్మ యిర్ ఒడెంజ్. వరెక మందిన్ ఇన్నెద్ ఊరుజ్ సరాపొత్తె కొవ్వె లంజ్ అనెక్ మన్కుకెర్? వారెక్ రాగ్గ తనట్ కురియుత్ తులెంజ్ ఇసా ఎద ఉసర్ కతెద్?

8 ఇమ్మె పాపులున్ మన్ బద్దిపెకాద్ ఓలిపెంజ్ సటి సోర్తు పనిక్ కారుర్ అని అబ్రాహామ్ అమ్మె బాంద్ ఆసాద్ అమ్ మరొక్కొరుంజ్ ఎన సోయ్ అసతుమ్ ఇనంజ్ ఇమ్మె మన్ లోప విచార్ కానెర్. తానుంజ్ ఇంతె ఈ గుండ్లతన్న అబ్రాహాముంజ్ పోరకేర్ బనాపెంజ్ దెయ్యం సాల్సద

9 ఇడి మక్చె మొదలుత్ గొల్లి అన్నాద్. అదుంజ్ సటి సోయ్ కయ్యసెట్ మాక్ కున్ కత్తుత్తు కిసుత్ జొపిడ సార్.

10 అపుడ మన్కుకెర్ అమ్మున్ వెలుతోల్తెర్ ఇండి హామ్ తా గాదుమ్ ఇంతెర్?

11 అముదు అవున ఇంతెంద్ ఎరత్తి ఇంది జుజ్జె అసాహ అముదు తోసెటనుంజ్ ఒక్కొద్ సియెంజ్ అని ఎరత్తి అంబులంసాద్ అంనాయ్ పయెంజ్.

12 నాక వలెనయ్ బాప్తిస్మ నుమెంజ్ వత్తెర్ అని అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్నెర్ ప్రబు అమ్ తాగద్దుమ్?

13 అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్ ఇముంజ్ ఎంతె వసులి కలెంజ్ ఇడతెర్ అదుంజ్ జాస్తి కన్నెర్.

14 సైనిక్నయ్ అమ్మున్ వెల్తోల్తెర్? అమ్ తాగద్దుమ్? అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్. జాబర్ దస్తినాడ్ తోద్ వాటి అగమి ఆరొప్ లయుపుత్తు ఎరేవుని లుటిప్పెర్ అమ్మె జితమ్ అముంజ్ ఎరసద్ ఇడ.

15 అని క్రిస్తుంద్ దెయ్యంన్నె మంతనున్ పావ్ ఒల్పు అన్నెర్ యోహాన్ బదోల్ ఇంద్ దెయ్యంన్నె మన్వలె ఎన్నెంద్ ఎర ఇసా సదర్ మన్కుకెర్ ఔరె మన్నుత్ విచార్ కన్నెర్.

16 యోహాన్ ఔర్ సదరున్ ఇంతెంద్ అన్ ఇముంజ్ ఇరాడ్ బాప్తిస్మ సియ్సత్ గని అనుంజ్ ఎనా కుబ్ నక్తితంద్ ఒక్కొద్ వర్చన్నాద్. అమ్మె కెర్రి త పట్టన్నాయ్ పుసెకదుంజ్ అన్ పనితరన్ తోతెన్. అముదు ఇముంజ్ పరిసుద్ద ఆత్మనాడ అని కిసాడ పవిత్ర కల్నాద్.

17 గొడ్డు అసెకద్ లంజ్ దెయ్యం అన్నాద్. అదనే కేత్ అద్నె కేయ్యుత్ అన్నాద్. అద అద్నె కలవె తవున్ సోయ్ అయ్యుత్తు గొడ్డులున్ మిరపుత్తు అద్నె గుమ్మిత్ వాజద్. గని పొట్టున్ బూడున్ కిట్సెటహా కిసుత్ కిసిడద్.

18 అని అముదు ఇడత పేలె గొట్టిక్ లాడ్ బుద్ది ఇడుత్తు మందింజ్ వింతి కత్తుసొయ్ గొట్టిక్ ఇడతెంద్.

19 గని హేరోద్ రాజుక్ దాదక్ కొర్ర హేరోదియ రాల గురించి అని ఎరొద కత్త నదరి కబుర్ పనిక్ వాలడ్ యోహాన అమ్మున్ సెయుత్ అండెద్.

20 ఎరొద్ ఇద పనికుంజ్ జాస్తి ఒక్కొ పని కతెంద్ యోహానున్ జేలుత్ తప్పెర్.

**యేసునుజ్ బాప్తిస్మ**

**మత్తయ్ 3:13-17; మార్కు 1:9-11**

21 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్ సదర్ మన్కుకెర్ పవిత్ర యి ర్ ఒట్టెర్ బాప్తిస్మ సుమ్తెద్. యేసుంద్ నాయ్ పవిత్ర యిర్ ఒడుత్తు పార్తన కల్ప అనెంజ్ ఆబార్ పయ్.

22 అని పరిసుద్ద ఆత్మ పారెవనె రూపాడ్ అమ్మున్ లాడ్ డిగ్గెన్ అని పరలోకంత దెయ్యం నాత్తన విన్కు వత్తిన. నివ అన్నె లాడ్డ పోరక్ ఎన్ని ఇన్ బదోల్ అనుంజ్ కుసీ అన్నాద్.

23 యేసుంద్ తన్నె సిసులున్ నిద్దిపెంజ్ అముదు కామ్మి జాస్తి ముపై సాల్కులాండ్ అండెంద్; అముదు యోసేమ్మై పోరక్ ఇనంజ్ నష్టిల్తెర్. ఇమ్ద యోసేవ్ హేలీక్నే పోరక్ ఎన్నెంద్.

24 హేలీ మత్తతుక్నే పోరక్. మత్తతు లేవినె పోరక్. లేవి మెల్కీనె పోరక్; మెల్కీనె యన్నాయక్నే పోరక్; యన్నాయక్ యోసేపక్నే పోరక్;

25 యోసేపక్ మత్తతీయక్నే పోరక్; మత్తతీయ ఆమొన్నె పోరక్; ఆమొన్ నహోమునె పోరక్; నహోము ఎస్సినె పోరక్; ఎస్సి నగ్గయినె పోరక్;

26 నగ్గయి మయతుక్నే పోరక్; మయతుక్ మత్తతీనె పోరక్; మత్తతీ సిమియక్నే పోరక్; సిమియ యోసీనె పోరక్; యోసీక్ యోదానే పోరక్;

27 యోదా యొహన్నానె పోరక్; యొహన్నా రెసానె పోరక్; రెసా జెరుబ్బాబెల్ నె పోరక్; జెరుబ్బాబెలు సాయల్తీయెల్నె పోరక్; సాయల్తీయెల్ నెరినే పోరక్;

28 నెరి మెల్కీనె పోరక్; మెల్కీ అదినె పోరక్; ఆది కొసామ్ నె పోరక్; కొసామ్ ఎల్మదాక్నే పోరక్; ఎల్మదాక్ ఏరునె పోరక్;

29 ఏరు యెహోసువనె పోరక్; యెహోసువ ఎలీయెజెర్నె పోరక్; ఎలీయెజెర్ యోరినె పోరక్; యోరి మత్తతుక్నే పోరక్; మత్తతుక్ లేవినే పోరక్;

30 లెవి సీమియోన్నె పోరక్; సీమియోన్ యూదక్నే పోరక్; యూదాక్ యోసీప్పె పోరక్; యోసీప్ యోనామ్నె పోరక్; యోనామ్ ఎల్యాకిమ్నె పోరక్;

31 ఎల్యాకిమ్ మెల్యాక్నే పోరక్; మెల్యాక్ మెన్నాక్నే పోరక్; మెన్నా మత్తకునె పోరక్; మత్తకు నా తాన్నె పోరక్; నాతాన్ దావిద్నె పోరక్;

32 దావిద్ యెసయక్నే పోరక్; యెసయక్ ఓబెద్నె పోరక్; ఓబెద్ బోయజునె పోరక్; బోయజు సల్మోనునె పోరక్; సల్మోను నయస్సోనునె పోరక్;

33 నయస్సోను అమ్మీనాదాబునె పోరక్, అమ్మీనాదాబు ఆదమినె పోరక్; ఆదమి ఆరామునె పోరక్; ఆరాము ఎస్రోమునె పోరక్, ఎస్రోము పెరేసునె పోరక్; పెరేసు యూదాక్నే పోరక్;

34 యూదక్నే యాకోబ్నె పోరక్; యాకోబ్ ఇస్సాక్ నె పోరక్; ఇస్సాక్ అబ్రాహామ్నె పోరక్; అబ్రాహామ్ తెరహునె పోరక్; నాహోరు

35 తెరహు నాహోరునె పోరక్; నాహోరు సెరూక్నే పోరక్; సెరూక్ రయ్యునె పోరక్; రయ్యు పేలెగునె పోరక్; పేలెగు హెబెరునె పోరక్; హెబెరు సెలహుక్నే పోరక్;

36 సెతు కెయినాక్నే పోరక్; కెయినాకు అర్పక్కుదునె పోరక్; అర్పక్కుదు సేముక్నే పోరక్; సేము నొవక్నే పోరక్; నొవ లెమెక్నే పోరక్;

37 లెమెక్ మతుసేలునె పోరక్; మతుసేలు హనోక్నే పోరక్; హనోక్ యెరెదునె పోరక్; యెరెదు మహాలయేలునే పోరక్; మహాలయేలు కెయినాకు పోరక్;

38 కెయినాకు ఏనోసునె పోరక్; ఏనోసు సేతునె పోరక్; సేతు అదామ్మె పోరక్; ఆదామ్ దెయ్యమ్మె పోరక్;

## 4

క్రీస్తున్ బదోల్ ఇడ్డెకాద్

మత్తయ్ 4:1-11; మార్కు 1:12-13

1 యేసుద పరిసుద్ధత్తన్ నిండుత్తు యోర్దన్ నుంజ్ మలయుత్ వతెంద్. ఆత్మ అమ్మున్ బట్టి వై పవింటిన్.

2 సాలిన్ దిన సైతన్ అమ్మున్ పరిక్కు ఓల్తిన. ఆ దినాలుంజ్ అముదు తనయ్ తినెతెంద్ ఆ దినం ఎద్దతి అమ్ముంజ్ కారువు వత్తిన్.

3 అప్పుడ సైతన్ అమ్మున్ ఇంతిన్ నీ దెయ్యమ్మె పోరక్ ఎన్నివ్ ఎర్రతె ఈ గుండలున్ నివట్టె ఎర్గల్. ఆగ్య సియ్యెంద్

4 యేసుంద్ ఇంతెంద్ మన్క బత్కెకదుంజ్ వట్టి నిపట్టెనాడ్ తోద్ గని నియమ్ సాస్తముత్ వాయుత్ అన్నాద్.

5 పెన సైతన్ అమ్మున్ డుబ్లెంజ్ కొస్తిన్ అని సదర్ దున్యంజ్ రాజ్యం అమ్ముంజ్ ఒక్కొ గట్టుతి ఓలిప్పెంద్.

6 అని అమ్మున్ ఇంతిన్ సదర్ అదికార్ అని అదావ్లె, సాబాన్ పూర అన్ ఇనుంజ్ సియుత్. సైతన్ ఇంతె అదహ అనుంజ్ సియుత్ అంసాహ అదవున్ ఎరుంజ్ సియెంజ్ అన్నె మన్ ముడ్లద అమ్ముంజ్ సియ్యెంద్.

7 అదుంజ్ ఎత్తి నీ అన్నే గెట్టులున్ కార్ మొక్తి వింతె ఇనుంజ్ ఎద్దహ.

8 యేసుంద్ ఇంతెంద్ ప్రబున్ ఇన్నె దెయ్యమ్మె కాలకు మొక్కెంజ్ అని అమ్మెతి సేవ నీ కలెంజ్ ఇనంజ్ నియమ్ సాస్తముత్ వాయుత్ అన్నాద్ తా.

9 మల్ల అద యేసుకున్ యెరూసలెముంజ్ కొస్తిన్ అని గుడిత జుట్టి పొదె ఇల్లుతిన్ అని అమ్మున్ ఇంతిన్ నీ దెయ్యమ్మె పొరక్ ఎన్నివెరతె ఇత్రనట్ బూడున్ ఉర్కు?

10 ఇనంజ్ వాయుత్ అండాద్ తా అముదు ఇన్సుంజ్ కాపాడెంజ్ ఇసా ఇనుంజ్ వాలడ్ తన్నె దూత్ లున్ ఆగ్య సియ్యెండ్.

11 తానుంజ్ ఇంతె నియమ్ సాస్తముత్ ఇనంజ్ వాయుత్ అంసాద తానుంజ్ ఇంతె ఇన్నె. దెయ్యం తన్నె దూతులున్ ఉకుంమ్ సియద అని ఇన్నె గెట్టలున్ గుడ్ గిన తక్గల్సెట్ అదా ఇన్న కెయుత్ సుమ్దా.

12 యేసుండ్ అమ్మున్ ఇంతెండ్ నీ ఇన్నె దెయ్యం ప్రబునున్ పరిక్స ఓటనెమ్ ఇనంజ్ సస్తత్ ఇడ్కుద త.

13 మల్ల కొన్నీ దిసాలుంజ్ సైతన్ సిమ్కున పరిక్స తిర్తత్తి కొన్నీ గోల్ అమ్మున్ సాయుత్తు సెదిన్.

యేసుండ్ గలిలుంజ్ మలయుత్ వరెకద్  
మత్తయ్ 4:12-17; మార్కు 1:14,15

14 మల్ల యేసుండ్ పవిత్ర ఆత్మనె తాకతడ్ నిండుత్తు గలిలీయ బార్ సంజ్ మలయుత్ వతెద. అమ్మున్ బదోల్ తిర్గొరా అనెక సదర్ ఊల్లెంజ్ కబుర్ ఓరికి ఎద్దిన.

15 అముదు యూదులె సాప్లిత్ కారప్నెద్. అని సదర్ మన్కుకెర్ అమ్ముజ్ మాన్ సియ్యెకద్.

నజరెత్తూత్ యేసునూన్  
మత్తయ్ 13:53-58; మార్కు 6:1-6

16 మల్ల తన్ దండి ఎద్ద నజరెత్ ఊరుజ్ అముదు వతెండ్ అని ఎప్పడితెత్తి అముదు కాన్నెద్ అనాయ్ ఆలపుసేక జీర్ యూదులె సాప్లిజ్ సెత్తు బైబిల్ వసిపెంజ్ ముదర్వై ఇల్లెద్.

17 అమ్ముంజ్ సందెసం సియెక యెసయక్ కబుర్ల పుస్తక్. అముదు అమ్మె పుస్తక్. అత్తి అమ్ముంజ్ ఇనంజ్ వయ్తద్ రొబాట్టిన

18 ప్రబునె ఆత్మ అన్పొయ్ అండద్  
గరిబులుంజ్ సోయ్ గొట్టి ఇడ్డెంజ్

అన్ అబిసేకం కత్తెద్ అని కొడాల్త మన్కుకెరున్ కురియెంజ్  
 ఇసా లొల్లికలె ఇసా గుడ్డికున్ మన్కుకెరుంజ్  
 నదుర్ సియెఇసా దబిల్త మన్కుకెరుంజ్ ఇసా.

19 ప్రబున్ అద్వై మన్కుకెరుంజ్ సాడపెక దినామ్ వత్తినిసా  
 ఇడ్డెంజ్ సటి దెయ్యం అన్పన్కుతిన్.

20 మల్ల అముదు తొలుత్ వర్లు పుస్తకున్ గడ్డుత్నా ఇట్టెంద్ అని  
 అముదు. యూదులె సాష్టితా కబులకుంజ్ సితెంద్ అని కుత్తెంద్  
 సష్టిత అనెక మన్కుకెరె కడ్లున్ సిమ్కున అమ్మున్వై ఓల్తెర్.

21 మల్ల అముదు బెరున్ ఇనంజ్ ఇడ్డ; ఇనెడ్ నీర్ వింత ఇదా సాస్త్ర  
 తా లేకనమ్ కారె ఎద్దెన్.

22 సిమ్కున మన్కుకెర్ అమ్మున్ బదోల్ సోయ్ ఇడ్వైర్ అని అమ్మై  
 మూతి తాన కురియెక కృప గొట్టిక్ బదోల్ కమల్ కన్నెర్ అని ఇన్నెర్;  
 ఇంద్ యోసేమ్మై పొబరక్ ఎన్నెన్త.

23 పెనా యేసుంద్ బెరున్ ఇంతెంద్; మండ్లులకెర్ ఇన్నెతున్ నీ  
 సోయ్కల్ ఇనెక ఉదహరన నీర్ అనుంజ్ కరె ఇడ్వాతిర్ అని కపర్న  
 ఊరుత్ అనాన్ తనెద్ కత్తనిసా నీర్ వింతిర్ అదప్పున్ ఇంతినా తన్నె  
 సాత ఉర్నాయ్ కాలేఇందతివ్.

24 మల్ల అముదు ఇంతెంద్; కరెయ్ అన్ ఇముంజ్ ఇడ్వాత్  
 దెయ్యమ్మై గొట్టిక్ ఇడ్డెకనుంజ్ అమ్మై సాతా ఊరున్ మన్ రొంబాడెద్.

25 తనుంజ్ ఇన్వై సత్తెం అన్ ఇముంజ్ ఇడ్వాత్; ఏలీయాక్వై  
 దినాలుంజ్ సడెమూంది సాల్కు ఆబారెత్ వాన వరెతిన్ సిమ్కున  
 ఇస్రాయేల్ దేసెముంజ్ దండి దుస్కుడ్ వత్తండిన్ సిమ్కున రాండెరసిక్  
 అండెనాయ్.

26 దెయ్యం ఏలీయాకున్ పనుక్తిన్ గని మరొక్కొదుంవై పన్యైతిన్.  
 సిదొంత దేసెంత సారెపతు ఇనెక ఊరుత్ అనెక్ ఒక్కొ రడెరా పిల్లన్ వై  
 పన్కుతిన్.

27 అనాయ్ సందేస్ ఇడ్డెకంద్ ఎలీసా ప్రవక్తకెరె కాలముత్  
 ఇస్రాయేల్ లోప పెర్దుకమ్ తార్ పేలెటర్ అన్నెర్ ఎనా బెర్ ఎరి

సోయ్ ఎరెతెర్ గని సిరియా దేనంతన నయమాను ఒక్కొంది మాత్రం సోయ్ ఎద్దెంద్.

28 అదున్న వింత్తు యూదులె సాష్టి మిరయ్తర్ సిమ్కున రగ్గున్ వత్తేర్.

29 బెర్ సులుత్తు అమ్మున్ ఉర్ వాక పుస్తెర్ అని బెరె ఉరున్ అనెక మెట్ట జుటింజ్ కొస్తెర్ అని అత్తరనాట్ డగ్లిపెంజ్ కన్నెర్.

30 గని అముదు బెరున్ తన కురియూత్ సెద్దెంద్.

### బూత్ అంట్ట మన్కుక్ మార్కు 1:21-28

31 మల్ల అముదు గలిలీయత కపర్న ఊరుజ్ సెద్దెంద్ ఆలపుసేక జీర్ అముదు మన్కుకెరున్ కరపెంజ్ ఎద్దెంద్.

32 అని బెర్ అమ్మె కరపెంకదును కమల్ కాన్నెర్ తానుంజ్ ఇంతె అమ్మె గొట్టి అదికారడ్ అండిన్.

33 ఆ యూదులె సాష్టిత్ అపవిత్త్ర ఆత్మ ఒక్కొద్ అండెద్. అముదు గుల్ జోరనాట్ వపొయ్యెంద్

34 ఎ నజరేత్ యేసు అమత్తి ఇనుంజ్ తనెద్ ఆసాద్? నీ ఎంద్ ఎన్ని అద్ద అముంజ్ ఒరికి ఆసాద్ నీ దెయ్యమ్మె పవిత్త్ర దెయ్యం ఎన్ని.

35 గని యేసుండ్ అమ్మున్ దట్టిపుత్తు ఇంతెద్: సురుమ్ అన్ ఇమ్మతన్ కురుయుత్తు అ బూత్ అమ్మును లోప. అదుజి యేసుండ్ నీ సురుమ్ అండి జొపిడుత్ అమ్మతన కురియెతిన్ అని అమ్ముంజ్ తనయ్ మర్ పొద్దెతిన్.

36 బెర్ సిమ్కున కమల్ కతెర్ అని ఒక్కొనెత ఒక్కొద్ ఇనర్: ఇద్ద తనెద్ గొట్టి ఎందె. అదికార్ అని తాకతడ్ ఇమ్ద ఈ బూతులును ఉక్కుమ్ సియ్సాండ్ అని అదా కురియుత్ తుల్నా.

37 అని అమ్మున్ బదోల్ తిర్గొర అనెక ఊల్లెంజ్ ఓరకి ఎద్దెన్.

### యేసుండ్ గూల్ మందిన్ సోయ్ కలెకండ్ మత్తయ్ 8:14-17; మార్కు 1:29-34

38 అముదు సుల్తైంద్ అని యూదులె సాబ్బి తన కురుయుత్తు సీమోన్ నె ఎల్లంజ్ సెద్దెంద్ అత్తి సీమోన్ నె పొద్ గుల్ వెస్సనాడ్ అండిన్ అని బెర్ అదుంజ్ నట్టి అమ్మున్ వింతి కల్గర్.

39 మల్ల అముదు అద్నే తల్లమెర ఇల్లుత్తు వెస్సన్ దట్టి పైంద్ అని వెస్స అదున్ తన కురితీన్ అని జల్లి అద్ సూలుత్ నా అవ్రే సేవ కలేంజ్ ఎడ్డిన్.

40 పొద్ ఊరుక్ తత్తి మన్కుకెర్ రంజ్ రంజు దుక్కలకేర్ సిమ్కానా యేసున్ వై కొత్తేర్ అని మల్లా అముదు ఒక్కొనెత్ ఒక్కొన్ పోయ్ కెయ్యులిడూత్ అముదు బెరున్ సోయ్యత్తేంద్.

41 బూత్ నాయి పెరైత్ మన్కుకేరుంజ్ తన కురుయత్ సెద్దెన్. నీ దెయ్యమ్మె పోరక్ ఎన్నివిసా వాపొయ్తూన్ అదా కురియుత్ సెన్నే గని అముదు అదవున్ దట్టి పుత్తూ ముడేంజ్ ఇడేతేంద్ తానుంజ్ ఇంతే క్రిస్తు ఇన్నే సిమ్మనతద్ ఎన్నేంద్ ఇసా అదావుంజ్ ఒర్కీ అండిన్.

యేసుంద్ యూదులె సాబ్బిత్ ఇత్తైంద్

మార్కు 1:35-39

42 కొర్కూతంజ్ అముదు మన్కుకెర్ తోసెటా జాగాంజ్ సెద్దెంద్. మన్కుకెర్ అమ్మున్ కిరావ్ నేర్ అని అమ్మున్ వాయివత్తూ అముదు సెరేకనూన్ ఇలవ్ నేర్.

43 గని అముదు బెరున్ ఇంతేద్ మారొక్కో ఊల్లకెరూంజ్ నాయి అన్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం ఎద్దావ్ బదోల్ సోయ్తు గొట్టి ఇడ్డెకాద్ అన్నాంద్. అదుంజ్ ఎత్తి అన్ పస్కుత్ అన్ సాతూన్.

44 మల్ల అముదు యూదులె సాబ్బిత్ గొట్టిక్ ఇడ్డు వత్తైంద్.

## 5

యేసుంద్ సేలాకేరున్ కుగెకాద్

మత్తయ్ 4:18-22; మార్కు 1:16-20

1 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దీన్ మంది దెయ్యమ్మె గొట్టిన్ వినెంజ్ అమ్నూన్ మేరమ్ గర్దీ కలెంజా అముదు గెన్నేసరేత్ సందూర్ దర్దిత్ ఇల్లాత్నా అన్నేంద్.

2 అముదు సందూర్ మెరా ఇల్లాత్ అనెకా ఇంది రూకూలూంజ్ ఒల్ తెంద్. గని కయ్యెలకేర్ రూక్ తన డిగ్గూత్ తమ్మె జాల్లన్ ఒడనేర్.

3 అముదు ఒక్కో రూకుత్ ఉత్తేంద్ అదా సీమోన్నె రూకేంద్. యేసుంద్ ఆ రూకున్ డర్దితన ఉసూటే డగ్గిపేంజ్ వింతి కల్సీమోనున్ ఇడతేంద్ అని అముదు రూకుత్ ఉద్దుత్నా మన్కుకేరుంజ్ కరవనేంద్.

4 అముదు గొట్టిక్ ఇడ్డేంద్ ఇంతే సీమోనున్ ఇంతేంద్ గుండివాయ్ తోడాసెమ్ అని ఇమ్మె జాల్లన్ కయ్యెసుమ్మేంజ్ ఒగ్గు.

5 సీమోన్ ఇంతేంద్ గురు నిండ్లాలే ఆమ్ కొంచెమ్ కస్టేమ్ కత్తామ్ అమూంజ్ తానాయ్ కయ్యె రొంబాడెతే గని ఇన్నె గొట్టిన్ ఆమ్ జాల్లన్ ఒగ్సాతూమ్ ఇంత్రేర్.

6 ఔర్ అనాయ్ కత్తేర్ అని గుల్ పేలె కయ్యె పట్టే అని జాల్ ఇరియేంజ్ ఎద్దే.

7 మారొక్కో రూక్ తా మన్కుకేర్ వత్నా సంజెరేంజ్ ఇసా అవురూన్ కైతేర్. ఔర్ వత్తేర్ అని అదా ఇందిగ్నూ రూకు ములుంజ్చుంతేంజ్ కయ్యె నిడ్పుతే.

8 సీమోన్ పేతురుక్ అమ్నూన్ ఒలుత్నా యేసునే కాలేకూ మొక్కుత్నా ఇన్నెంద్ ప్రబు అన్ సాయుత్ సే తానుంజ్ ఇంతే అన్ పాప్ మన్కుక్ అన్నాత్.

9 తానుంజ్ ఇంతే అముదు అని అమ్నూన్ వెంటతార్ సిమ్కున ఔరు సుమ్మ పెల్లె కయ్యెలె డెగ్గున్ ఒలుత్ గుల్లెనా కమూల్ కత్తేర్.

10 సీమోన్నె సంజ్కేర్ యాకోబ్ ని యోహాన్ నై అదూన్ బదోల్ కమూల్ కత్తేర్ ఇప్పు జెబెదయక్నే పొరకేర్ ఎన్నేర్. యేసుంద్ సీమోనున్ ఇంతేంద్ నీ అర్చనెమ్. ఇండితన నీ మన్కుకేరాంన్ సుమ్మేకనీ ఎరాత్తీ.

11 ఔర్ రూకులున్ డర్దింజ్ తోడా వత్తె అదవున్ సాయుత్పు.

యేసుండ దుక్కలకెరున్ సోయ్ కలెకాద్

మత్తయ్ 8:1-4; మార్కు 1:40-45

12 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దిన్ అముదు ఒక్కొ పట్టుముత్ అనేంగ పెర్ దుక్క నిండుత్ అనెకద్ ఒక్కొద్ వతెంద్ అని అముదు ప్రబునున్ ఓలుత్ యేసునె కాలకు మొక్తెంద్ అని వింతి కతెంద్; ప్రబు ఇనుంజ్ మన్ అండిన్ ఇంతె నీ అన్నె సోయ్ కాలెంజ్ సాల్పతి.

13 మల్ల యేసుండ కెయ్యున్ సాపుత్తు అమ్మున్ తక్తెంద్ అని ఇంతెంద్ అనుంజ్ మన్ అన్నాద్. సామ ఎరా జల్లి అమ్మె పెర్దుకమ్ సోయ్ ఎద్దిన్

14 యేసుండ అమ్మున్ అర్పులిపుత్ ఇంతెంద్ ఎరుంజ్ ఇడ్ నెమ్ గని సె అని దెయ్యలకెరున్ సాక్కుం వేలంజ్ కలెంజ్ ఇసా మోసినె నెకినాడ్ ఎద్ బావుసియెకాద్ అన్నాద్ అదవున్ సదర్ మన్కుకెరుంజ్ పురవ ఇసా సియ్.

15 ఎనా యేసునున్ బదోల్ ఇంకా జాస్తి లొల్లి ఎద్దిన్. అమ్మెత్ వినెంజ్ అని తమ్మె దుక్క తనట్ సోయ్ ఎర్రెంజ్ ఇసా గుల్ పెల్లెటార్ మన్కుకెర్ మిరయుత్తు వన్నెర్.

16 గని యేసుండ ఎపుడ్ అపుడ్ ఔరున్ సాయుత్తు ఏరి తోసెట జాగాంజ్ సెనెద్ అని పార్తన కన్నెద్.

లుల్లకెరున్ అని రొగులకెరున్ సోయ్ కలెకాద్

మత్తయ్ 9:1-8; మార్కు 2:1-12

17 మరొక్కొ దినం ప్రబుద్ కారప్ప అనెంహో గలిలీయ అని యూదులె, బార్సలా ఊర్తన అని యెరూసలేమ్ పట్టుం తన వాత్ పరుసి మన్కుకెర్ అని నియం సాస్తి మన్కుకెర్ ఉదుత్ అండెర్. మన్కుకెర్ దుక్క తన ఔరున్ సోయ్ కాలెంజ్ దెయ్యమ్మె తాకత్ అమ్మున్ వెంటా అండిన్.

18 అపుడ్ కొన్నెం మంది మన్కుకెర్ ఒక్కొ కుంటిన్ తెరుత్ తోడ వత్తెర్. ఔర్ అమ్మున్ ఎల్ల లోపా కొసుత్ యేసుకున్ ముండట్ ఇడెంజ్ ఓల్నెర్.

19 గని పెరెత్ మంది అండెర్ అదుంజ్ ఎతి అమ్మున్ ఎల్ల లోప కొసెంజ్ సలెతెర్ అదుంజ్ ఎతి బెర్ యేసుంద్ అన్నెద్ ఆ ఎల్ల పొయ్ సొక్కుత్తు కౌలాన్ పుసుత్తు కుంటిన్ తెర్ కలపి మన్కకెర్ నడుమున్ యేసున్ ముండట్ డింప్ తెర్.

20 అముదు బెరె విస్వాసమున్ ఒలుత్తు కుంటిన్ ఇంతెండ్ దదా ఇన్నె పాప్ మాప్కల్.

21 పరుసి మన్నెకెర్ అని సాస్తి మన్కకెర్ తమ్మె మనుత్ ఇనంజ్ విచార్ కలెంజ్ ఎద్దెర్ దెయ్యంన్నె బద్దుం కలెకద్ ఇంద్ ఎద్ ఎన్నెంద్ దెయ్యముంజ్ సివమ్ ఎద్ది పాప్ మాప్కల్.

22 యేసుంద్ బెరె విచారున్ ఒర్కిలుత్తు బెరున్ ఇంతెండ్ తనుంజ్ ఇమ్మె మన్నుత్ విచార్ కల్సతిర్.

23 ఎద్ సోయ్ అన్నాద్ ఇన్నె పాప్ మాప్కల్ ఇనెకదా సులుత్ అడగ్ ఇనెకద్ సాయు.

24 ఇంతె మన్నెనె పొరక్ బూమి పొదె పాపులున్ మాప్ కలెకా అదికార్ అన్నాదిసా నిర్ ఒర్కిలెంజ్ ఇంతేద్. మల్ల లుంలకున్ ఒలుత్తు, “సులుత్, ఇన్నె తెరున్ సుముత్ ఎల్లంజ్ సే” ఇంతేద్.

25 అపుడతద్ అపుడి బెరున్ ముండట్ అముదు సుల్తెండ్ అని అముదు ఇంతెండ్ మడియుత్ అనెకా తెరున్ పెతుత్తు దెయ్యమున్ స్తుతి కల్సా ఎల్లంజ్ సెద్దెండ్.

26 బెర్ సదార్ కామాల్ ఎద్దెర్ అని దెయ్యమున్ మన్ స్తుతి కత్తెర్. బెర్ దెయ్యమున్ అర్పుత్ ఇంతెండ్ మరొక్కొ గొట్టికున్ అమ్ ఇనెడ్ ఒల్తమ్.

యేసుంద్ లేవిన్ కుగెకాండ్  
మత్తయ్ 9:9-13; మార్కు 2:13-17

27 మల్ల యేసునె ఎల్ల తన కురియెతెండ్ అని లేవి పేర్ కంద్ నాక వలెన్ నాక జగత్ ఉద్దుత్ అనెకనున్ ఒల్తెండ్ అమ్మున్ ఇంతెండ్ అన్ వెంటా వా.

28 అని లేవి సింకాన సాయుత్నా సుల్తెండ్ అని అమ్మున్ వెంటా సెద్దెండ్.

29 లేవి తాన్నె ఎల్లత్ గుల్ దండి బెవున్ యేసునుంజ్ కతెండ్ అని పేలెటర్ నాక వలె అని మరొక్కొర్ బెరున్ వెంట తినెంజ్ ఉదుత్ అండెర్.

30 అపుడ్ పరుసి మన్కుకెర్ అని సాస్తి మన్కుకెర్ అమ్మె సిసులత్తి కుర్కుర్ కతన్న ఇన్నెర్ తనుంజ్ నీర్ నాక వలె అని పాప్ మన్కుకెర్ వెంట తినెంజ్ ఉన్నెంజ్ కల్పతిర?

31 యేసుండ్ బెరున్ ఇంతెండ్ సోయ్ అనెకరున్ మందులక్ అవసరం తోద్ గని రొగులకెరుంజ్ అవసరం.

32 అన్ పాపులకెర్ మన్ బద్దిపెకాద్ మన్కుకెరున్ కూగెంజ్ వత్ తాన్ గని నీతి మన్కుకెరున్ ఒర్కిలెంజ్ సటీ వరె తాన్.

### తినెకదూన్ వాలడ్ ప్రస్న

మత్తయ్ 9:14-17; మార్కు 2:18-22

33 బెర్ అమ్మున్ ఇంతెర్. యోహాన్నె సిసు ఎప్పుడి ఉపాస్ కతన్న పార్తన కల్పర్ అని పరుసి మన్కుకెరె సిసునాయ్ అనంజ్ కల్పర్ గని ఇమ్మెర్ తిసార్ ఉసార్.

34 మల్ల యేసుండ్ బెరున్ ఇంతెండ్ నొవ్రక్ వెంట అనెంజ్ పెడ్లింజ్ వత్త సుట్ట ఉపాస్ కలుర్ ఇసా ఇడ్డెంజ్ సాలతిర్? అనేర్

35 గని నొవ్రకున్ బెర్ తాన్న పుసుత్ కొనిక దినహవార్షహ. అపుడ్ అదహ దినాహలెంజ్ బెర్ ఉపాస్ సుమ్సార్.

36 యేసుండ్ బెరుంజ్ ఈ ఉదహరనడ్ ఇడ్డెండ్ ఎది కొత్త తుక్కె బొగ్గత్ పాత జుజ్జెనె ఇరియ్తు జాగత్ కుట్టెర్. ఒక్కొ వెల అనంజ్ కుట్టె కొత్త జుజ్జెన్ ఇర్కెకద్ ఎరద్. కొత్తతనట్ పుస్త తుక్కె పాతత్ కలయెద్.

37 గని ఎది కొత్త అగుంరై రసాన్ పాత తోల్పై తైలి వాజెర్. అనంజ్ వజ్జెదింతె కొత్త రసత తోల్పై తైలిన్ ఒట్టద్. రసా కుల్పద్ అని తోల్పై తైలినాయ్ కరాబ్ ఎర్పద్.

38 గని కొత్త అగుంరై రసాన్ కొత్త తోల్పై తైలి వాజ్సర్.

39 ఎద్ది పాత అంగుర్ రసాన్ కొత్తన్ మెస్సెండ్. తానుంజ్ ఇంతె అముదు ఇసాద్ పాత అల్కే అండ్డిన్.

## 6

ఆలపుసేక దినం బదోల్ ప్రస్న  
మత్తయ్ 12:1-8; మార్కు 2:23-28

1 ఆలపుసేక దినముంజ్ యేసు కెడ్లడ్ సెరెంజ్ అమ్మె సిసుల్ సెన్నున్ కిస్సెర్ అని తమ్మె కెయ్యుత్ పుయ్యుత్ అదవున్ తిన్నెర్.

2 అపుడ్ కొన్నెం మంది పరుసి మన్కకెర్ ఇంతెర్ నియమ్ సాస్త్ర ఆలపుసేక దినముంజ్ పని కలెంజ్ జమిలెద్ తా. తనుంజ్ నీర్ సెన్కు-కిసాతిర్?

3 యేసుండ్ బెరున్ ఇంతెండ్. దావిద్ రాజ్ క్ అని అమ్మె దొస్తు కర్వుత్ అన్నెజ్ తన్నెద్ కత్తెర్ అదున్ బదోల్ నీర్ వాసిపెతిర్?

4 అముదు దెయ్యంమ్మె గుడిజ్ సెత్తు దెలక్ సివయ్ ఎదునయ్ తినెంజ్ తోద్ అద నివోద్ ఇట్ట నిపట్టెలున్ సుముత్తు తిందెద్ అని అమ్మె దొస్తులుంజ్ నాయ్ తినిప్ నేండ్ తా.

5 మల్ల అముదు బెరున్ ఇంతెండ్ మన్కనె పొరక్ ఆలపుసేక దినలుంజ్ నాయ్ ప్రబున్ అన్నాద్.

అర్త కేయ్య మన్కక బదోల్  
మత్తయ్ 12:9-14; మార్కు 3:1-6

6 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్. మరొక్కొ ఆలపుసేక దినముంత్ అముదు యూదులె సాప్లిజ్ సెత్తు కరపెంజ ఉన్నకెయ్య ఆరతద్ ఒక్కొద్ అండెద్.

7 సాస్త్ర మన్కకెర్ అని పరుసి మన్కకెర్ యేసునుంన్ పొయ్ దొస్ తప్పెంజ్ ఇసా అమ్మన్ ఆలపుసేక దినముంజ్ సోయ్ కల్చద్ తోద్ ఇసా ఓల్చని టపిలుత్ అండెర్.

8 గని అముదు బెరె మంతదున్ ఒర్కిలుత్తు అముదు ఆర్త కెయ్యనున్ ఇంతెండ్. సులుత్తు మందిన్ ముదర్వె ఇల్ అముదు సుల్తెండ్ అని అత్తి ఇల్తెద్.

9 అపుడ్ యేసు బెరున్ ఇంతెద్. నీర్ అనుంజ్ ఇడుర్ ఆలపుసేక దినమ్ ఎద్ ఇదర్చ జమిల్చద్ సోయ్ తద్ కరాబా పానమున్ బత్కిప్ మరి అలెంకద?

10 మల్ల ఖెర్ సదరున్ అముదు తిర్గోర్ ఓలుత్తు ఆ మన్సుకున్ ఇంతెండ్. ఇన్నె కెయ్యున్ సాప్ అముదు అనాయ్ కతెండ్ ఆని అమ్మె కెయ్యి సోయ్ ఎద్దెన్.

11 గని పరుసి మన్సుకెర్ అని సాస్తి మన్సుకెర్ గుల్ రగ్ విడుత్తు యేసునున్ తా గలెంకద్ ఇసా ఒక్కొ నెత్ ఒక్కొద్ విచార్ కన్నెర్.

యేసుండ్ పన్నేండు మంది సిసులున్ ఆస్తెండ్  
మత్తయ్ 10:1-4; మార్కు 3:13-19

12 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్ ఆ దినాలుంజ్ అముదు పార్తన కలెంజ్ మెట్ పొయ్ నెత్ పూర సెంతె అముదు దెయ్యమున్ పార్తన కల్పని వెగ్తెండ్.

13 పొద్ కురియ్తె అముదు తన్నె సిసులూన్ తన్నవై కుగ్తెండ్ అని ఖెరున్ లోప పన్నెండు మందిన్ ఆస్తెండ్ అని ఖెరున్ ప్రెసిత్ మంజె పన్నత అపొస్తులున్ ఇసా పేర్ ఇటెద్.

14 యేసుండ్ నివుడిప్ప పన్నెడు మంది ప్రెసిత్ సిసు ఇవు ఎన్నెర్ సిమోస ఇమ్ముంజ్ యేసుండ్ ఇట్ట పేర్ పేతురుక్ అండిన్ అని అమ్మె దాదక్ అంద్రెయక్ అని యాకోబ్ పిలిప్ యోహాన్ బర్తొలోముయి

15 మత్తయ్ తోమక్ అల్పయినె పోరక్ యాకోబ్ జేల్త సిమోస్

16 యాకోబ్నె పోరక్ యూదక్ అని యేసునున్ సుముంత్ సియెక ఇస్కరియోత్ యెవుదాక్.

17 మల్ల అముదు ఖెరున్ వెంట మెట్ తనట్ డిడ్డెండ్ అని అత్తి అమ్మె సిసు దండి గర్దిత్ తెల్ల జాగత్ అముదు ఇల్లుత్ అండెద్ యూద దేన్ అని యెరూసలేమ్ అని పట్టుం సిదోనున్ ఇనెక దవ్ సందూర్ మెరత ఊల్ తనట్ గుల్ మంది మన్సుకెర్ నాయ్ అమ్మె గొట్టిన్ వినెంజ్ ఆని తమ్మె దుక్క తనట్ సోయ్ ఎరెంజ్ ఇసా వాత్త అండెర్.

18 అమ్మె గొట్టిన్ వినెంజ్ ఆని తమ్మె దుక్క తనట్ సోయ్ ఎరెంజ్ ఇసా వాత్త అండెర్ బూత్ సుమ్మ తక్కిబ్ సుమ్మ మన్సుకెర్ నాయ్ సోయ్ ఎదెర్.

19 సదర్ మన్సుకెర్ అమ్మున్ పుడ్మెంజ్ కోసిద్ కన్నెర్. మల్ల తాకత్ అమ్మతన్ కుర్రియ్యుత్తు సదర్ మందిన్ సోయ్ కత్తిన్.

కుసినడ్ అని వినరాడ్  
మత్తయ్ 5:1-12

20 అప్పుడే యేసున్ తన్నె సిసులున్  
ఓలుత్తు ఇన్వెండ్ గారిబ్ అనెకర్  
నీర్ దన్యుల్ లసాతిర్. తనుంజ్

ఇంతె దెయ్యమ్మె రాజ్యం ఇమ్మెత్ అన్నాద్.

21 పంగి కప్తత్ అనెకర్ నీర్ దన్యుల్ లసాతిర్.

తానుంజ్ ఇంతె నీర్ దన్యుతిర్.

ఇండి అరైకార్ నీర్ దన్యుల్ లసాతిర్.

తానుంజ్ ఇంతె నీర్ కయ్ గత్తిర్.

22 నీర్ మన్కనె పొరక్కె సిసుల్ అన్నాతిర్ ఇసా మన్కకెర్ ఇమున్  
విరోద్ కత్తు ఇమున్ ఎడపుత్తు, ఇమ్ము పొయ్ బాద్దుం కత్తు ఇమ్మె  
పేరున్ కరాబ్ కత్ జొపిటి రింతె దన్యుల్ లసాతిర్.

23 ఆ దినాలుంజ్ కుసీ కలుర్ కుసినడ్ ఎద్దుర్. తానుంజ్ ఇంతె  
పరలోకముత్ ఇముంజ్ మన్ దండి అందాద్. జెవై దొడనాయ్  
ప్రవక్తకెరున్ అనాయ్ కత్తెర్.

24 అయ్యె, స్రీమంతకెరర, ఇముంజ్ సిక్కు వారద్ సుక్కిలెద్! ఇమ్మె  
ఆదార్ ఇదుంజ్ పేలెయ్ సుమ్మిర్.

తానుంజ్ ఇంతె ఇమ్మెద్ నడిపెకద్ ఇముంజ్ రొంబ్బటిన్.

25 ఇండి దన్యుత్ అనెకర్ ఇముంజ్ నాసనం ఎక్కద్.

తానుంజ్ ఇంతె నీర్ కర్వుత్ అందతిర్.

ఇండి కయ్కెర్ ఇముంజ్ నుస్కున్

ఎక్కద్ తానుంజ్ ఇంతె నీర్ నారాజ్ ఎరతిర్ అని అర్రతిర్.

26 సిమ్కన మన్కకెర్ ఇమున్ సోయ్ ఇందర్ తె ఇముంజ్ నాసనం  
ఎక్కద్. తానుంజ్ ఇంతె అనాయ్ అవురె ముదుల్ పైలి కబుర్లకెర్  
బదోల్ ఇడ్వెర్.

దుస్సున్లున్ ప్రేమ్ కలెకాద్  
మత్తయ్ 5:38-48

27 గని అన్నెతున్ విన్నెకర్ ఇముంజ్ అన్ ఇడ్సత్ ఇమ్మె విరోదులున్ ప్రేమ్ కలుర్. ఇమున్ కుర్కుర్ కలెకరున్ సోయ్ కలుర్.

28 ఇమున్ సిరోప్ సియెకరున్ ఆసిర్వాద్ సియుర్ ఇమ్మెత్ బాద్షం కలెకరుంజ్ సటి పార్షన కలుర్.

29 ఇన్న ఒక్కొ చెంపు సియెకనుంజ్ అమ్ముంజ్ లాజ్జ వారెంజ్ ఇసా పెసొక్కొ చెంపన్ ఓలిపుర్ ఇమ్మె జుజ్జెన్ పుసుత్ కొసెకద్ ఇమ్మె జాగన్ కొసెంజ్ కతెండ్ ఇంతె తోద్ ఇన్నెర్.

30 ఇన్ వెలెకనుంజ్ సాదరుని సియుర్ అని ఇమ్మె వస్తులున్ వెతుత్ కసెకరున్ తన్న అదప్పున్ పెనహ వెల్పెమ్.

31 మన్కుకెరడ్ నీర్ ఎనంజ్ కలెంజ్ ఇనతీర్ అనంజ్ ఇవ్రడ్ ఇముంజ్ తానెద్ కాలెంజ్ ఇసాతిర్ అదున్ నీర్ పేలె ఔరుంజ్ కలుర్.

32 ఇమున్ ప్రేమ్ కలెకరున్ నీర్ ప్రేమ్ కత్తిరింతె అత్తి తానాయ్ కమల్ తోతెద్. తానుంజ్ ఇంతె పాప్ మన్కుకెర్ నాయ్ ఔరున్ ప్రేమ్ కలెకరున్ ప్రేమ్ కల్పర్.

33 అని దెయ్యం సోయ్ కలెకద్ రున్ నీర్ సోయ్ కలెంజ్ అత్తి తనయ్ కమల్ తోతెద్. ఇనుంజ్ రోబడ? పాప్ మన్కుకెర్ నాయ్ అనాయ్ ప్రేమ్ కల్పర్ తా.

34 బరోస నడ్ మల్లపుత్ సియ్దార్ ఇన్నెకారున్ నీర్ పోయ్ సియెకర్ ఎద్దిర్ ఇంతె అత్తి తానాయ్ కమల్ తోతెద్. పాపి మన్కుకెర్ నై బరోస ఇడుత్ బరబర్ రొబాడద్ ఇన్న పాపి మన్కుకెరుంజ్ ప్రేమ్ కల్పర్.

35 గని ఇమ్మె విరోదికున్ ప్రేమ్ కలుర్ అని ఔరుంజ్ సోయ్ కలెకద్. మల్ల పరలోకముత్ ఇముంజ్ ఇనమ్ దండి అందద్ అని ఇముంజ్ అల్కె దండి దెయ్యం పొరకెర్ ఇద్దర్. తానుంజ్ ఇంతె బెయ్యాన్ అని కరాబ్ మన్కుకెర్ పొదె దేయుండ్ కివ్ కల్పద్!

36 ఇమ్మె బాండ్ కివ్ కలెకండ్ లంజ్ నీర్ నాయ్ కివ్ కాలుర్.

మరొక్కొరె తిర్పు  
మత్తయ్ 7:1-5

37 ముదుర్ మన్మకెరె న్యాయ్ కన్నెర్. మల్ల ఇమ్మెత్ నాయ్ న్యాయ్ కల్లెర్. మరొక్కొరున్ దొసి టయ్యిరిపెంజ్ తోద్. మల్ల ఇమ్మెత్ నై దొసి టయ్యిరిపెర్. మాప్ కలర్. అపుడ ఇమ్మెత్తయ్ మపి కల్లర్.

38 సియ్యుర్ మల్ల ఇముంజ్ నాయ్ దెయ్యం సియద్. సోయ్మెలపు అదుమ్మ నిడ్పుత్తు కుల్లాద్.

39 అముదు బెరున్ ఈ ఉదహరనడ ఇడతెండ్ గుడ్డి మన్మక్ గుడ్డి మన్మకుంజ్ పాప్ ఓలిపెంజ్ సాల్పందా? అవిద్దరనాయ్ పొక్కత్ ఉర్కదర్ తోదా?

40 సిసుద్ గురుంజ్ ఎన దండి ఎరెండ్ గని పక్క కరాపుడుంజ్ సిసుద్ తన్నె గురులంజ్ ఎద్దెండ్.

41 ఇన్నె కన్నుత్ అనెక దులెన్ ఓలె గని ఇన్నె దాదక్నే కండ్లెంజ్ అనెకహ కిస్కటమున్ తనుంజ్ ఓల్పతి వె?

42 ఇన్నె సొత్త కండ్లెంజ్ అనెకహ దులెమున్ సొతహ ఓల్పెట నీ ఎనంజ్ ఇన్నె తోరెనున్ ఓలుత్తు బాపుహు ఇన్నె కండ్లెంజ్ అనెక కిస్కటమున్ అన్ పుసాత్ ఇసాతి వె? ఏ కష్టి మన్మకెర్ పేలె ఇన్నె సొత్త అనెక కిస్కటమున్ పున్. మల్ల ఇన్నె దాదక్నే కండ్లెంజ్ అనెకహ కిస్కటమున్ పుసెంజ్ సటి ఇన్నుంజ్ సోయ్ కన్నెరద్ పేలె ఇన్నె జిండ్లగిన్ సుద్రిప్. మల్ల మరొక్కొరె జిండ్లగిత్ సినా పాపులున్ సుద్రిపెంజ్ నీ సాలతి.

43 సోయ్ మూక్యు కరాబ్ పండ్లు కయ్యెద్. అనాయ్ కరాబ్ మాక్ సోయ్ పండ్లు కయ్యెద్.

44 తానుంజ్ ఇంతె ఎద్ది మాకున్ అద్నె సొత పండ్లు తన్ను ఒర్కిలెంజ్ వార్గద్. సాల్ల తుట్టి తన్ను మెడి పండ్లు పుసెమ్. దంతి తుట్టి తనట్ అంగుర్ పుసెర్.

45 సోయ్ మన్మక్ తనట్ సోయ్ గొట్టిక్ కురియ్సా. కరాబ్ మన్మన్నె మన్ తనట్ కరాబ్ గొట్టిక్ కురియ్సా. తానుంజ్ ఇంతె లోప ఎద నిండుత్ అండ అదవి అమ్మె మూతి ముడ్పద్.

ఇద్దారీ మన్సుకెర్ ఎల్లాన్ కవాలి కలెకాద్  
 మత్తయీ 7:24-27

46 నీర్ అన్ ప్రబు ప్రబు ఇసాతిర్ గని అన్నె గొట్టిన్ తనుంజ్ కల్లెర్?

47 అన్వై వాత్ అన్నె గొట్టికున్ విత్తు అనాయ్ కద్దద్ అముదు ఎద్ద లంజ్ అన్నాద్ అదున్ అన్ ఇముంజ్ ఇడ్పుత్.

48 అముదు బాట్టి జాగత్ గూడి బునజి తవుత్తు ఎల్ల కట్టెకద్ లంజ్ అన్నాద్ కయ్యత బూరమ్ వాత్తు ఎల్లన్ జోరకత్ పొద్దతె నాయ్ ఎల్లన్ మెలపెంజ్ సాలేతిన్. తానుంజ్ ఇంతె అద్వై బునజి గట్టి జామిన్ పొయ్యి అండిన్

49 గని ఎద్ద గొట్టిన్ వింత్ అనంజ్ కలెండ్ అముదు బునజి తోసెట వరు జాగ తాన్నె ఎల్లన్ కట్టెకండ్ లంజ్ అన్నాద్ ఆ ఎల్లన్ బూరమ్ జోరకత్ పొండ్తిన్ అని అపుడ్డద్ అపుడి అద్ రట్టిన్ అని గుల్లెన నాన్ ఎద్దిన్.

7

యేసుండ్ రోమున్ సోయ్ కలెకాద్  
 మత్తయీ 8:5-13

1 యేసుండ్ సిమ్కున గొట్టికున్ మన్సుకెరుంజ్ ఇడ్తెండ్ అముదు కపర్న ఊరుంజ్ సెద్దెండ్.

2 అత్తి నురా సైనిక్లె దొడండ్ ఒక్కొద్ మనుంజ్ వత్తద్ గడియక్ దుక్కమడ్ తికెంజ్ కాన్నెద్.

3 అముదు యేసుకున్ బదోల్ వినుత్ యూదు మన్సుకెరె దొడలున్ యేసుకున్వై పన్సుత్తు యేసుండ్ వారెంజ్ అని తాన్నె గడియకున్ సోయ్ కాలెంజ్ వింతి కతెండ్.

4 మల్ల బెర్ యేసుకున్వై వాత్తు అదినాడ వింతి కత్తెర్ ఇదున్ నీ అమ్ముంజ్ కలెంజ్ అముదు సాల్దద్.

5 తానుంజ్ ఇంతె అముదు నేండె యూదులె ప్రేమ్ కలెకద్ అన్నాద్ అని నెండుంజ్ సతీ ఒక్కొద్ యూదులె సాష్టి అముదు కట్టుత్ సియ్యెండ్ ఇంతెర్.

6 మల్ల యేసుండ్ జెరున్ వెంట సెన్నెద్ అని ఎల్లంజ్ మెర్మ వాత్తె నుర్ సైనిక్లె దొడంద్ అమ్మె సంజ్కెరున్ ప్రబున్ వై పనుకుత్తు అమ్మున్ ఇంతెండ్ ప్రబు నీర్ ఇంక తక్లిబ్ సుమ్మెమ్. తానుంజ్ ఇంతె నీ అన్నె ఎల్లంజ్ వారెంజ్ అన్ అరహతన తోతెన్.

7 అన్ ఇన్నవై వరెంజ్ సాలె తాన్ ఇసా ఇన్నెన్ గని ఒక్కొ గొట్టి మత్రమ్ ఇడ్ అన్నె గడియాక్ సోయ్ ఎద్దద్.

8 తానుంజ్ ఇంతె అనుంజ్ దండి అదికార్ అన్నార్ ఎన అనుంజ్ బూడున్ నాయ్ సైనిక్ అన్నార్ అన్ ఒక్కొనున్ సె ఇన్నెంజ్ అముదు సెసాద్ అని మరొక్కొనున్ వా ఇన్నెంజ్ అముదు వార్సద్ అని గడియక్ ఇద్ కల్ ఇన్నెంజ్ అముదు కల్పద్.

9 అదున్ యేసుండ్ వింత్తు అమ్మున్ బదోల్ కమల్ కతెండ్ అని తిర్గొర తిర్గుత్తు తన్ను వెంట వారెక మందిన్ ఇంతెండ్ అన్ ఇముంజ్ ఇడ్సత్. ఇస్రాయేల్ జాతి లోపాహ ఇట్ట దండి విస్వాసున్ ఓలెతన్.

10 మల్ల పవింట్ట మన్కుకెర్ అమ్మె ఎల్లంజ్ సెత్తు సోయ్ ఎద్దహ గడియకున్ ఓల్తెర్.

### యేసుండ్ రండేరలే పొరకున్ బాత్మిపెకండ్

11 మరొక్కొ జీర్ యేసుండ్ నాయీన ఇనెక ఊరుజ్ సెద్దెండ్ అమ్మె సిసు అని మనక్కకేర్ గార్డి అమ్మున్ వెంట చెన్నేర్.

12 అముదు ఊర్ మెరా వారెంజ్ తిక్ తా మన్కుక్ ఒక్కొరున్ మన్కుకెర్ కొస్సేర్. తిక్ తా మన్కుక్ అమ్మె అమ్ముంజ్ ఒక్కొది పొరక్ అండేద్ అని అద్ద రాడేరహ పిల్లా అండేన్ ఊర్ మంది అమ్మువెంట అండేర్.

13 ప్రబుద్ అమ్ము ఓలుత్తు అమ్మున్ పోయ్ కివ్ కత్నా అమున్ ఇత్తేండ్ అర్నేమ్.

14 యేసుండ వాత్సా సాటాన్ పుడుకైంద్. కొసిక మన్సుకెర్ ఇల్లేర్ మల్ల అముదు ఇంతేంద్ ఎ మిడెగి పొర అన్ ఇనుంజ్ ఇడ్పుత్ సుల్.

15 త్తిక్త పొరక్ సుల్తైంద్ అని ఉద్దుహత్ ముడెంజ్ ఎద్దెంద్ యేసుండ అమ్మున్ అమ్మె అమ్మ నత్తి సియైంద్.

16 బెరుంజ్ ఆర్రి వత్తిన్ అని బెర్ దెయ్యముంజ్ స్తుతి కత్తు ఇంతెర్ దండి సందెన్టక్ నేండున్ లోప ప్రవక్తక్ సుల్తెంద్ అని దెయ్యం తన్నె మన్సుకెరున్ మదత్ కాలెంజ్ వతెంద్.

17 యేసునున్ బదోల్ గొట్టిక్ సిమ్మన యూదు అని తిర్గొరత సిమ్మన బార్నలెంజ్ అని ఊలెంజ్ నెరయ్తిన్.

**బాప్తిస్మ సియెక యోహాన్నె గొట్టి**

**మత్తయ్ 11:2-19**

18 యేసుండ కత్త గొట్టికున్ బదోల్ యోహాన్నె సిను యోహానుంజ్ ఇడత్తెర్.

19 అపుడ్ యోహాన్ తన్నె సిసుల్ ఇద్దరున్ తన్నువై కూగుత్తు ప్రబున్ వై పన్నుత్ ఇడతెద్, వారెకని నివి ఎనివా మరొక్కొనున్ పాప్ ఓల్దుమె ఇసా వెలుత్ ఓల్తెర్.

20 మల్ల బెర్ యేసుకున్వై వత్తు వెలుత్ ఓల్తెర్ బాప్తిస్మ సియెక యోహాన్ వారెకని నివి ఎన్నివా తోద్ ఇంతె మరొక్కొనున్ పాప్ ఓల్లుమ ఇసా వేలెంజ్ అమున్ పావింటెద్.

21 ఆ వకతుంజ్ పెలెటార్ మన్సుకెర్ దుక్కలకెర్ రొగులకెర్ సంకట్ దుక్కమడ్ అని బూతు అంటతరున్ అముదు సోయ్ కత్తు అండెద్ అని పెలెటార్ గుడ్డి మన్సుకెరుంజ్ పుకమెయ్ నదుర్ సియ్యుత్ అండెద్.

22 యేసుండ బెరుంజ్ ఇడతెద్. సెర్రి అని నీర్ తనెన్ ఓల్తిర్ అని తన్నెన్ వింతిర్ అదున్ యోహానుంజ్ ఇడుర్. అన్న వాలడ గుడ్డి మన్సుకెరుంజ్ నదుర్ వత్తిన్ కుంటిక్ అడగ్సా నంసార్ పెర్దుకమ్ తర్ సోయ్ ఎదెర్ చెప్లకెర్ విన్నెర్ త్తిక్తర్ సుల్తెర్ గరిబులుంజ్ సోయ్ గొట్టి ఇడ్పునంసాద్ ఇసా సెత్తు ఇడుర్.

23 అన్న బదోల్ గొట్టి కురియెంజ్ ఎండ్ రాలెదొ అన్న పొదె అనెక విస్వాసమున్ సాయెండ్ అముదు బాగ్యివాన్ అన్నాద్.

24 యోహాన్ తన్న వాత్త కాబులకెర్ సెద్ద వెన్కత్ యేసుండ్ యోహాన్ బదోల్ మన్కకెర్ మందిత గార్దిత్ ఇడెంజ్ ఎద్దెండ్ తనెన్ ఓలెంజ్ తెల్ల జాగంజ్ సెత్తండిర్? గాలినాడ మెలగెకా రెకాన్ ఓలెంజ్ సెనిర?

**గాలినాడ మెలగెకా కెసెయ**

25 మరి తన్నెన్ ఓలెంజ్ సెనిర్? మాగ్గ జుజ్జె తొట్టు మన్కన్ ఓలెంజ్ ఇసా హా? ఓలుర్ మగిత జుజ్జె తోడుత్తు మజా కల్ప బత్కివెకార్ జాజ్ వాడతార్ ఎన్నేర్.

26 మల్ల తన్నేన్ ఓలెంజ్ సెదిర్? గొట్టి సియ్యెకనూన్ ఓలెంజ్ ఇసా సెదమ్ ఇసాతీర్ ఎర కారే సందేస సియ్యెక దండిన్ ఓలెజ్ సెన్నిర్.

27 ఇమ్మున్ బదోల్ ఇనంజ్ వాయుత్ అండెతి ఓలుత్ అన్ అన్నె కబుర్లకూన్ ఇన్నముండట్ పన్కత్ అముదు ఇనుంజ్ ముడటి సెత్తా ఇన్నె పావ్ తయార్ కాదద్.

28 అన్ ఇముంజ్ ఇడసాద్ పిల్లనే పేట్టె తన్న జన్మ వత్త మన్కకెర్ లోపాహ బాప్తిస్మ సియెకా యోహానున్ ఎన దండి ఎదియి తోతేద్ గని దెయ్యమ్మె రాజ్యం లోపా గుల్ సిన్నాం మన్కక్ గిన అమ్ముంజ్ ఎన్నదండి అనాద్

29 అమ్మె తున్ వింత్తు పేరెత్ మంది నాక వలె నాయ్ దెయ్యం కారే అన్నద్ ఇసా కబుల్ కత్తు యోహాన్నే కెయ్యడ్ బాప్తిస్మ సుంతేర్.

30 గని పరుసి మన్కకెర్ అని సాస్తి మన్కకెర్ ఎన్నాంజ్ దెయ్యం అండిన్ అదున్ ఖెర్ తొద్ ఇత్తు బాప్తిస్మ సుమ్మెతిర్.

31 మల్ల యేసుండ్ ఇన్తెండ్ ఈ పడిత మన్కకెరున్ అన్ ఎరున్ వెంట కాలపుత్తుముడదున ఎర్త? ఇవు ఎటారే?

32 అంజడి బజారుత్ ఉద్దుత్ అనెక పొరకేర్ లాగి ఇవు అంసార్. అమ్ వన్ను మొరప్పమ్ గని నిర్ వినేతిర్? అము వాపోయ్త అర్తం

గని అమున్నె వెంట నిర ఆరెతీర్ ఇసా కుర్కుర్ కాలేక్ పోరక్ లాంజ్ అంసార్

33 బాప్తిస్మ సియ్యెక యోహాన్ వతెంద్ అముదు తినేక నిపట్ట అన్నె అంగుర్ రసాన్ బదోల్ అముదు విచార్ కాలేతేద్. అమ్మున్ బదోల్ నిర్ ఇంతెర్ అముదు బూతు సుమ్త మన్కుక్ అన్నాద్

34 మన్కునె పోరక్ అన్ తిన్నెంజ్ ఉన్నెంజ్ కత్తనింతో ఓలుర్ ఇమ్దు తినెకదున్ పుసాద కాల్ల జింగలక్ నాక వలె అని పాప్ మన్కుకెరుంజ్ దొస్తు అండాద్ ఇసా పేరు సియ్యంద్.

35 గని దెయ్యమ్మె బుద్ది గొట్టిన్ కారె కలెకాద్ నీతి అన్నేకరి కెయ్యుత్ అండద్.

### పాప్ కత్త పిల్లనె మాప్ ఎద్దిన

36 పరుసిక్లతి ఒక్కొద్ యేసునున్ తన్నె ఎల్లంజ్ తినెంజ్ వా ఇసా కూగ్తంద్. మల్ల పరుసి సిమోను మన్కుకెర్ లోపా ఒక్కొ యేసునున్ తిన్నెంజ్ ఉద్దెంద్.

37 అముదు పరుసి మన్కునే ఎల్లత తిసాద్ ఇసా ఔర్ ఒక్కొ పాప్ పిల్లంజ్ ఒర్కి ఎద్దిన తెల్లొడి గుండ తయార్ కత్త ఒక్కొ అత్తరనే సీసా ఆ పిల్ల కొత్తిన్

38 అని అమ్మె గెట్టవై ఆ పిల్ల ఇల్లుత్తు అర్న ఆర్నా అమ్మె గెట్టలున్ తన్నె కడ్లు ఈరడ పస్సి కత్తిన్ అద్దే తల్ల తిరడ అమ్మె గెట్టలున్ ఉసుమ్తిన్. అమ్మె గెట్ట ముందర్వై వత్తిన్ అని ముద్దిడుత్ అత్తర్ నూనె దీట్టిన్.

39 అమ్మున్ తినెంజ్ కూగ్గ పరుసి మన్కుక్ అదున్ ఓలుత్తు తన్నె మన్ లోపా ఇనుంజ్ ముడనెంద్ ఈ మన్కుక్ ఒక్కొ కబుర్లక్ ఎన్నేద్ ఎరెత్తె అమున్ పుడకక్ పిల్ల ఎద ఎందొ ఒర్కిల్తనంద్. ఇది పాపి పిల్ల ఎద తా.

40 యేసుంద్ అమ్మున్ ఇనెంద్ ఎ సిమోన్నె అన్ ఇనుంజ్ ఒక్కొ గొట్టి ఇడ్డేకద్ అన్నాంద్. అముదు ఇంతేద్ గురూజీ ఇడ్.

41 ఒక్కొక్క సావ్కార్ తన్నె ఇద్దర్ మన్కుకెర్ కరజ కొత్తేర్ ఒక్కొద్ బద్ చాందినె కల్లల్ కొత్తండాద్. మల్ల ఒక్కొద్ పన్నున్ చాందినె కల్లల్ కొంతడేద్.

42 బెరుంజ్ పుకమెయ్ మలపుత్ సియ్యెకదుంజ్ సోయ్ తొత్తిన్న. అముదు ఇమ్ బెర్ ఇద్దరె కర్జన్ మాప్ కత్తద్. అనుంజ్ ఇడ్ బెర్ ఇద్దరున్ లోపా ఎంది సవకారున్ పేరెత్ ప్రేమ్ కాల్యాదొ ఇడ్?

43 “అదుంజ్ సీమోన్ ఇనంజ్ ఇంతేద్ అప్పు ఎరున్ ఎక్కు మాప్పుతెదొ అంది అని అనుంజ్ కరిల్సానంనద్” ఇంతెద్. అదుంజ్ యేసుండ్ “సోయ్ విసార్ కత్తివ్” ఇసా అంనడ్ ఇడుత్.

44 మల్ల అముదు ఆ పిల్ల వై తిరుగుత్తు సీమోనున్ ఇంతేద్ ఈ పిల్లన్ నీ బీఠి త? అన్ ఇన్నె ఎల్లా లోపా సొంజున్. అన్నెగెట్టాలాన్ ఓట్టిన్ అన్నె తానె తల్ల తిరాడ్ అన్నె గెట్టలున్ ఉసుమతిన్.

45 అన్న ముద్దిడెతి గని ఆ పిల్ల అన్నె లోపా వాత్తు అతనట్ అన్నె గెట్టలున్ ముద్ ఇడేకదూన్ సయెతిన్.

46 అన్నె తల్లాత్ నీ నునె దిటితి గని ఈ పిల్ల అన్నె గెట్టలేంజ్ అత్తర్ ఒటివ నూనె దీటిన్.

47 అదుంజ్ సటి అన్ ఇముంజ్ ఇడసత్. ఈ పిల్ల క తా పేల్లె పాప్ కాడిల్తేపా తనుంజ్ ఇత్తేద్ ఈ పిల్ల గుల్ ప్రేమ్ కత్తిన్. ఎరుంజ్ కోసమ్ మాప్పుల్ రొబట్టిన్ కొన్నెమి ప్రేమ్ కాదర్.

48 మల్ల అముదు ఆ పిల్లంజ్ ఇంతేద్ ఇన్నె పాప్ మాప్పుల్.

49 అమ్మున్ వెంట తినెంజ్ ఉద్ద మన్కుకెర్ బెర్ లోపా ఇనంజ్ ఇన్నెంజ్ ఎద్దేర్ పాపులున్ మాప్పుల్ ఇముదు ఎద్ద ఎన్నెండ్.

50 మల్ల అముదు ఆ పిల్లన్ ఇంతేద్ ఇన్నె విస్సాస్ ఇన్ బత్తిప్తిన్ సొంతినడ్ సే ఇస ఇడ్డిన్.

## 8

గలిలియత దొడలున్ సోయ్ కలెకద్

1 మల్ల ఇనుంజ్ ఎద్దిన యేసుండ్ ఉల్లెంజ్ అని పట్టుముంజ్ సెత్తు దెయ్యమ్మె రాజ్యం బదోల్ సోయ్ గొట్టిక్ ఇడ్డెండ్. అన్నే పన్నెండు మంది సిసు నాయ్ అమ్మున్ వెంట అండేర్.

2 బూతు తన్నె అని రోగు తన్న సోయ్ ఎద్ద గూల్ మంది పిల్లక్ అమ్మున్ వెంట అండా అని ఏడు బూతు తనట్ కురియత మగ్గలేనే పేరద్ మరియు.

3 సుసాన్న అని హేరోద్ రాజుక్నే దివంజి కుజుక్నే మాస యోహాన్ మల్ల పెల్లెట పిల్లక్ నాయ్ అమ్మున్ వెంట అన్నె. ఔసిమ్మన మంది, ఇమతే సియా అంనున్, అముదు సిసులె సేవ కత్తేర్.

**వాయెక్నే ఉదారన్  
మత్తయ్ 13:1-9; మార్కు 4:1-9**

4 గుల్ మంది మిరయేతేర్ అని ఉర్ఉర్ తన్నె మన్కుకెర్ యేసుక్వాయె వాత్తేర్ అని అముదు ఒక్కొ ఉదహరన్ ఇడ్డెండ్.

5 ఒక్కొద్ వాయెకద్ తన్నె వితనాలున్ వాయెంజ్ కురియేతేద్ అముదు వాయెంజ్ కొన్ని పావుత ఉర్కుతే అదహంజ్ మన్కుకెర్ విదగతేర్ అని పిట్టా వాత్తు అదవున్ తిందే.

6 కొన్ని బట్టి జాగాత్ ఉర్కుతే మొలయేజి అర్తే. తనుంజ్ ఇంతే అత్ పాసి తొత్తిన.

7 కొన్ని సాల్ల తుట్టిత్ ఉర్కుతే అని సాల్ల తుట్టి అదవున్ వెంటా పెర్గతె అదవున్ దటిస్తే.

8 మల్ల కొన్ని సోయి తా జాగత్ ఉర్కుతే. అదా మొలకయుత్నా నూర్ పాంటన్ పిక్ సీయేతే. ఇనుంజ్ ఇడుత్తు వాపోయుత్ ఇడతోద్ ఎరూంజ్ వినెంజ్ కెప్పు అంసా ఔర్ వినెంజ్.

**అర్తంనే ఉదహరన్  
మత్తయ్ 13:10-17; మార్కు 4:10-12**

9 యేసున్ వై సిసు ఈ ఉదహరననె అర్తం తనెద్? ఇసా వెత్తేర్.

10 అముదు ఇంతేద్, దెయ్యమ్మె రాజ్యం బదోల్ డవ్త గొట్టిక్ ఓర్కిలేకద్ ఇనుంజ్ రొబట్టిన గని మిక్తర్ ఓలేంజ్ ఔరుంజ్

ఓల్పుటల్లాంజ్, వినుత్ గని కరిల్పుటల్లాంజ్ అనేంజ్ ఔరుంజ్ అదా ఉదహరనడ్ ఇడ్సార్.

వితైకద్ యేసుండ్ కత ఇడ్సా వితైకద్  
మత్తయ్ 13:18-23; మార్కు 4:13-20

11 ఉదహరనాడ్ ఇడ్డుత్ అర్తం తనెద్ ఇంతె వితన దెయ్యమ్మె గొట్టిక్ ఎన్నె.

12 పావుత్ వాయ్త గొట్టిన్ వినేకర్ అన్నాద్ గని ఔర్ విస్వాసం ఇడుత్తు సోయ్ ఎరెంజ్ తోద్ ఇత్తు సైతన్ వత్తు ఔర్ మన్ తనట్ దెయ్యమ్మె గొట్టిన్ పుస్సార్.

13 బట్టిత్ వాయ్తర్ ఇప్పు ఏర్ ఔర్ గొట్టిన్ వింత్తు కుసిన్డ్ సియ్తేర్ గని ఔరుంజ్ వేల తోతే ఇత్తు జామ్ విస్వాసం ఇడసార్ అని పరిసాన్ ఎత్తు రాల్సార్.

14 సాల్ల తుట్టిత్ ఉర్కత విత్తన లాజ్ ఔర్ ఎర్ ఇంతె వింత్, కొన్నిగోల్ ఎద్దె ఔర్ బత్క విచార్ చింతానాడ్ పైసెలె అసా అని దున్యత్ మజనాడ్, పనింజ్ వర్సెటద్ లాంజ్ అన్నాండ్.

15 సోయ్ జాగత్ వాయ్త వితన ఏర్ ఇంతె ఇమాన్ దార్ అని సోయ్ మన్నుడ్ ఇడ్సార్ పక్క సుయుత్తు పీక్ సీయేకద్ గొట్టిజ్ అండేర్.

కొనొడత్ అనెక దీవె  
మార్కు 4:21-25

16 ఎది దీవేన్ తర్పుత్ ముంస్పుత్ ఇడేర్ అని తెర్ బూడున్ ఇడేర్ గని ఎల్ల లోపా వారికరుంజ్ వెలుంజ్ కండ్కెరెంజ్ ఇసా ఆ దీవెన్ కొనొడా పోయ్ ఇడ్ సార్.

17 తానుంజ్ ఇంతె ఒర్కెతోద్ ఇనుంజ్ తనయ్ డాపుత్ గొట్టి తోతెద్. కరిలెంజ్ తోద్ అని ఒర్కె ఎరెంజ్ తోద్ అనంజ్ తనయ్ డాపుత్ గొట్టి తోతెద్.

18 సీర్ తనెన్ విచార్ అదున్ బదోల్ ఉసరడ్ అండ్త. తానుంజ్ ఇంతె ఎరుంజ్ అన్నాద్ ఔరుంజ్ పెరెత్ రొంబాడద్ అని తోసెటా వత్తన్ అన్నె కదున్ నాయ్ పుసుత్ కొసెదాద్.

యేసునె అమ్మ అని దదాక్ బదోల్  
 మత్తయ్ 12:46-50; మార్కు 3:31-35

19 మల్ల అమ్మె అమ్మ అని అమ్మె దాదక్ కేర్ అమ్మున్ వై వత్తెర్ గని గార్ది అండిన్ ఇంత్తు అమ్మున్ వై వారెంజ్ సాలెతెర్.

20 అమ్ముంజ్ కబుర్ ఇడతెర్ ఇన్నె అమ్మ అని ఇన్నె దాదక్ కేర్ ఇన్ ఓలెంజ్ కలయెంజ్ ఇసా వాకా ఇలుత్ అంన్నార్.

21 గని అముదు బెరున్ ఇంతెండ్ దెయ్యమ్మె గొట్టిన్ వింత్తు అడగెకరి అన్నె అమ్మ అని అన్నె దాదక్.

యేసుండ్ తుపసున్ ఇల్వెకండ్  
 మత్తయ్ 8:23-27; మార్కు 4:35-41

22 మరొక్కొ జీర్ ఇనంజ్ ఎద్దెన్ యేసుండ్ అని అమ్మె సిసు రూకుత్ ఉద్దెర్ అని అముదు బెరున్ ఇంతెండ్ చెండా అలా డర్డింజ్ సెన్నర్ మల్ల బెర్ కురియుత్ సెద్దెర్.

23 మల్ల బెర్ ఈరడ సెరెంజ్ యేసుండ్ మంజ్ నెద్. అపుడ దండి దుందాడ్ వత్తిన్ ఇసా రుక్ ఈరడ నిండుత్ ఎద్దెన్. బెరుంజ్ సాంకటం వాత్ అంన్నార్.

24 బెర్ సెత్నా యేసుకున్ సుల్పుత్ ఇనెంజ్ ఎద్దెర్ ప్రబు ప్రబు నేండ్ మూలుగ్నా అన్నాతుమ్. అముదు సుల్తెండ్ అని దుందాడున్ అని జల్కంజ్ దట్టిపెంజ్ అదా మగై అని సిమ్ సామ్ ఎద్దెన్.

25 అముదు బెరున్ ఇంతెండ్ ఇమ్మె విస్వాసం ఎదె సెద్దెన్? బెర్ అర్పతెర్ అని కామల్ కత్తెర్ అని ఒక్కొనెత్ ఒక్కొద్ ఇనంజ్ ఎద్దెర్ ఇండ్ ఎండ్ ఎన్నెండ్? గాలి తుపసున్ ఉక్కుమ్ సిసాండ్ అని ఇదనాయ్ ఇమ్మెతున్ విసా.

యేసున్ ఒక్కొ దెయ్యం అంట్టనున్ సోయ్ కల్పండ్  
 మత్తయ్ 8:28-34; మార్కు 5:1-20

26 యేసుండ్ అని అమ్మె సెలకేర్ గలిలీయ ముండట్ అనెకా గెరాసేను ప్రతముంజ్ గదీతెర్.

27 ఔరు డర్డిన్ డిగ్గేజాయ్ పేలె దినా తన బూత్ అంట్ల మన్కుక్ అతరనాడ్ అమ్మున్ వై వతెంద్. అముదు తానాయ్ జుజ్జె తోడెంద్ అని అమ్మె వస్తె ఎల్లత్ తొత్తెన్ గని తమ్మెలెంజ్ అండిన్.

28 అముదు యేసునున్ ఓలుత్తు జోరకత్ వపోయుత్ అమ్మె గెట్టలత్తి రాటెంద్ అని జోరకత్ ఇంతెంద్ యేసు ఎప్పుడి అనెక దెయ్యమ్మె పోరక్కి అన్నతి ఇనంజ్ తానెద్ ఎంద్? అన్ ఇనున్ వింత కాల్పత్తి అన్న తక్కిబ్ సియ్యెమ్.

29 తానుంజ్ ఇంతె యేసుండ్ ఆ బూత్ అంట్ల ఆత్మన్ ఆ మన్కుక్ తన్నె కురియెంజ్ ఉక్కుమ్ సియుత్ అండెద్. ఆ సంకెలలడ్ కెయ్యు గెట్టా కట్టుత్ కొడ్పతెర్ ఎనా అముదు అదవున్ పూస్సెద్ అని బూత్ అమ్మున్ అడవిత్ కొస్సెద్.

30 మల్ల యేసుండ్ అమ్మున్ ఇంతెంద్ ఇన్నె పేర్ తనెద్ అన్నాద్ అముదు ఇంతెంద్; సైనిగ్; కారన్ పేల్లె బూత్ అమ్మున్ లోపా సోహుత్ అండె.

31 పతల్ దిపుత్ సెరెంజ్ ఇడ్నెమ్ ఇసా అద్ అమ్ముంజ్ వింతి కత్తె.

32 అపుడ మెట్టై తురెలెత్ పెరెత్ ముంద్ మెయ్యనంసా అదాలోపా సెరెంజ్ ఇడ ఇసా అదా బూత్ వింతి కత్తె అముదు కరాబ్ ఆత్మ సే ఇంతెంద్.

33 మల్ల బూత్ ఆ మన్కుక్ తన కురియుత్ తురెలా ముందాత్ లోపా సెద్దె ఆని ఆ ముందా డుల్లె తన తూల్ వాత్నా సముద్దముత్ ముల్లుత్ తిక్కి.

34 తురె మెయ్ వెకర్ తనెద్ ఎద్దెన్ అమ్మున్ ఓలుత్తు తుట్టెర్ అని ఊల్లరున్ అని పట్టుం తరుంజ్ మన్కుకెరున్ అని దొడలుంజ్ ఇడ్దర్.

35 మన్కుకెర్ తనెద్ ఎద్దెన్ అదున్ ఓలెంజ్ కురియుత్ వత్తెర్. ఔర్ యేసుకున్వై వత్తెర్ తె బూతు అంట్ల కురియత మన్కుక్ జుంజ్ తోడుత్తు సోయ్ ఎత్తు సోబానాడ్ యేసునే గెట్టమేర ఉద్ధూత్ అనెకానున్ ఓల్తేర్ ఔరుంజ్ అర్రి వత్తిన్.

36 బూత్ అంట్ల మన్కుకాక్ ఎనాంజ్ సోయ్ ఎదెంద్ అదున్ ఓల్త మన్కుకెర్ ఔరుంజ్ ఇడ్తెర్

37 అపుడ గెరాసేను పట్నం మెరత బర్సతర్ సిమ్కన మన్కకెర్ యేసునున్ బెరున్ తన కుర్యుత్ సెరెంజ్ వింతి కత్తెర్. రూక్ తానుంజ్ ఇంతె బెరుంజ్ దండి అర్రి వత్తిన్.

38 గని బూతు తన సొయెద్దా మన్కకక్ ఇమున్ వెంటా అన్కత్ ఇసా వింతి కన్నెన్ గని యేసుండ్ అమ్మున్ సెరెంజ్ ఇడుత్తు ఇనంజ్ ఇంతెండ్

39 ఇన్నె ఎల్లంజ్ సే అని దెయ్యం ఇనుంజ్ ఎంస్తె దండి పాని కత్తిన్ అదున్ ఇడ్. అముదు కురిత్ సెద్దెండ్ అని యేసుండ్ అమ్ముంజ్ ఎంతె దండి పాని కత్తండ్ అదున్ ఉరరుంజ్ లొల్లి ఇడ్తండ్.

యాయిరినె ఒక్కొ పిల్ల యేసునె జజ్జెన్ పుడ్కెకాద్

మత్తయ్ 9:18-26; మార్కు 5:21-43

40 యేసుండ్ మలయుత్ వతెండ్ మన్కకెరె గర్ది కూగుత్ సుమ్తెండ్ తానుంజ్ ఇంతె సిమ్కన అమ్మున్ పాప్ ఒల్నెర్.

41 అపుడ యూదులె సొప్పి అదికారి యాయిర్ పేరద్ యేసుకున్నెయ్ వాత్తు అమ్మె గెట్టలున్ మొక్కుత్తు యేసునున్ అన్నే ఎలంజ్ వరెంజ్ ఇసా వింతి కత్తెండ్.

42 అపుడ ఇంతె అదుంజ్ బార సల్కులద్ ఒక్కొది పిల్ల అండిన్ అని ఆ పిల్ల తికెంజ్ కల్నాద్. అముదు సెరెంజ్ మన్కకెర్ అమ్మున్ తిర్గొర గర్ది కత్తెర్.

43 అపుడ బరసల్కుత నెత్తుర్ సెరెక దుక్కంత ఒక్కొ పిల్ల అడ్డిన్. అద్ అద్దె సిమ్కన ఇస్టెదున్ మండ్లులకెరుంజ్ సియుత్ తిర్పితిన్ ఎనా ఎరి ఆ పిల్లన్ సోయ్ కలెజ్ సాలేతెర్.

44 ఆ పిల్ల అమ్మున్ వెన్క వాలడ్ వత్తు యేసునె జుజ్జెనె డజ్జున్ పుడుక్కిన్. అపుడ్తద్ అపుడి అద్దె నెత్తుర్ సెరెకద్ బాండ్ ఎద్దిన్.

45 మల్ల యేసుండ్ ఇంతెండ్ మన్కకెర్ సిమ్కన అముజ్ ఒర్కితోద్ ఇన్నెర్ పేతురుక్ ఇంతెండ్ ప్రబు పేలెటర్ మన్కకెర్ ఇన్ తిర్గొర మిరయుత్ గర్ది కన్నెత్.

46 మల్ల యేసుండ్ ఇంతెండ్ ఎదొ అన్ పుడ్కుతెండ్ తానుంజ్ ఇంతె అన్ తన తాకత్ కురియ్తిన అనుంజ్ కరిల్తిన.

47 మల్ల ఆ పిల్ల డజెంజ్ సాలెన్ ఇసా ఒర్కిలుత్తు వాడ్కుసా వాత్తు అమ్మె గెట్టాలున్ మొక్కిన్ తనుంజ్ ఇంతె అమ్మున్ పుడ్కుత వెంటని అద్ సోయ్ ఎద్దిన అదున్ సిమ్కన మన్కుకెర్ ముండట్ ఇడ్తిన.

48 మల్ల యేసుండ్ అదున్ ఇంతెండ్ బాయి ఇన్నె విస్వాసడ్ నీ సోయ్ ఎద్ది. సాంతినడ్ సె.

49 అద్ ముడ్కు అనెంజ్ బక్తి సాద్ది అదికారి ఎల్లతద్ ఒక్కొద్ వాత్తు ఇంతెండ్ ఇన్నె పిల్ల తిక్కిన్. గురున్ పంగి తక్కిబ్ సియ్యెమ్.

50 గని యేసుండ్ అదున్ విత్తు అయిరున్ ఇంతెండ్ అర్చనెమ్. మత్రమ్ బరొస ఇడ్ అని అద్ద సోయ్ ఎరంద్.

51 అముదు ఎల్ల లోపా వతెండ్ పిల్లనె బాండ్ అమ్మ పేతురుక్ యోహాన్ అని యాకోబ్ ఇప్పు సివాయ్ యెరుని అమ్మున్ వెంటా వరెంజ్ ఇడెతెద్.

52 సిమ్కన మన్కుకెర్ వాపొయ్సా అర్చనన్నేర్ అని సాక్కున్ కుడుక్కు గని యేసుండ్ ఇంతెండ్ అర్చనెర్. తానుంజ్ ఇంతె ఆ సిన్నం పిల్ల తికెతిన గని మజ్నానంసాద్.

53 ఔర్ అమ్మున్ కైంజ్సెర్. తానుంజ్ ఇంతె ఔరుంజ్ సిన్నం పిల్ల తిక్కిన్ ఇసా ఒర్కి అండ్తిన.

54 గని యేసుండ్ పిల్లనె కెయ్యున్ సుముత్తు ఇన్తెండ్ బాయి్య సూల్ ఇసా ఇన్తెండ్.

55 అద్ పానం ఏద్దిన అని జల్లిని అద్ సల్తిన యేసుండ్ ఇన్తెండ్ అదుంజ్ తనెన్ తినెంజ్ ఎక్కద్ సియెంజ్ ఇడ్తెద్.

56 అద్దై బాండ్ అమ్మ కమల్ కత్తెర్ గని తనద్ ఎద్దిన అదున్ ఎరుంగి ఇడ్డెంజ్ తోద్ ఇసా అముదు ఔరుంజ్ ఉక్కుమ్ సియ్యతెద్.

యేసుుండ్ తన్నే పన్నెండు మందిన్ పవిట్టెండ్ ప్రెసిల్  
మత్తయ్ 10:1-42; మార్కు 6:7-13

1 మల్ల యేసుక్ పన్నెండు మంది సిసులున్ కూగుత్ మిరపుత్ సిమ్మన బూతులున్ పొయ్ సక్తి అదికార్ మున్ సితెండ్ దుక్కమున్ సోయ్కలెకాద్ సక్తి అని అదికరమున్ అముదు ఔరుంజ్ సితెండ్.

2 దెయ్యమ్మె రాజ్యం మున్ బదోల్ సోయ్ గొట్టి ఇడ్డెంజ్ అని దుక్కలకెరున్ సోయ్ కలెంజ్ అముదు ఔరున్ పనక్తెన్.

3 అపూడ్ అముదు ఔరున్ ఇంతెండ్ పరలోకము తనెని కొన్నెర్. కోలానాయ్, సంచి, తినెకా, పెన పైసెనాయ్ ఇంది జుజ్జె కొన్నెర్.

4 ఆ ఊరున్ సయుత్ సెన్నుతెత్ నీర్ ఆ ఎల్లతి అండ్రు;

5 ఎత్తి ఎన మన్కుకెర్ సుమ్మేర్ ఇంతె ఆ ఊర్ తన కురియెంజ్ ఔరుంజ్, విరోద్ సాక్సం ఇసా ఇమ్మె గెట్టత దుబ్బున్ జడిపుర్ ఇంతెండ్.

6 ఔర్ కురియుత్తు, ఊర్ ఊరుంజ్ సెత్తు సొయ్ కబుర్ గొట్టి ఇడ్డెండ్ అని సదర్ జాగలెంజ్ దుక్కలకెరున్ సోయ్ కన్నెర్.

హేరోద్ దంద్రిలెకాద్

మత్తయ్ 14:1-12; మార్కు 6:14-29

7 గలీలీయత్ బత్కాక హేరోద్ రాజక్ యేసుండ్ కత్తసిమ్మన గొట్టికున్ వింత్ను దంద్రిలెతెండ్. తానుంజ్ ఇంతె. యోహాన్ తిక్తతన పెన సుత్తెండ్.

8 మల్ల కొన్నెం దెయ్యమ్మె కబుల్లకేర్ ఏలీయాక్ పెన వతెండ్ ఇన్నేర్ మల్ల కొన్నెం తొలెనితర్ దెయ్యమ్మె కబుల్లకేర్ లోప ఒక్కొండ్ సుత్తెండ్ ఇన్నేర్.

9 హేరోద్ ఇంతెండ్. అన్ యోహాన్నె మక్కున్ కత్తెద్ గని గడిలెక ఈ గొట్టికున్ బదోల్ అన్ వినత్ అముదు ఎద్ ఎన్నెండ్? అదుంజ్ సటి హేరోద్ యేసునున్ ఓలెంజ్ ఇసా ఇన్నెండ్.

యేసుండ్ ఐద్ హజల్లా మందింజ్ తినెంజ్ సియ్యెకాద్

మత్తయ్ 14:13-21; మార్కు 6:30-44; యోహాన్ 6:1-14

10 అపొస్తులున్ సిను మలయుత్ వత్తు అముదు కత్త సిమ్కునన్ అమ్ముంజ్ ఇడ్నెర్. అముదు బెరున్ గర్ది తన్న పకంజ్ పుసుత్ బెత్సయిదా ఊరుంజ్ కొస్తాద్.

11 మన్కుకెరె గర్ది అమ్మున్ ఒర్కిలుత్ అమ్మున్ వెంట సెద్దెర్. అముదు బెరున్ స్వికర్ కతెండ్ అని దెయ్యమ్మె రాజ్యం బదోల్ ఇడ్నెద్ అని సోయ్ ఎరెకద్నె గర్జ అనె కరుంజ్ సోయ్ కతెండ్.

12 పొద్ ఉర్కెజా పన్నెండు ప్రెసిత్ అమ్మున్వై వత్తు ఇంతెర్ మన్కుకేరె గర్ది తిర్గొరా తా ఊల్లెంజ్ అని కేండ్లెంజ్ సెత్నా అనేంజ్ అని తినెకదుంజ్ తానేవ్ ఎన సుమ్మెంజ్ సే ఇన్. తానుంజ్ ఇంతే నేండ్ ఇత్తి మన్కుకెరె తోసెటా జాగాత్ అన్నతూమ్.

13 గని అముదు అవ్రూన్ ఇంతేండ్ నీర్ బెరుంజ్ తానెవెన తినెంజ్ సియుర్. బెర్ ఇంతెర్ ఆమ్ సెత్నా ఇవ్రూ సదర్ మన్కుకెరుంజ్ అంబా తోడా వందూక్ ఇండి అమ్మత్తి ఐదు నిపట్టే అని ఇంది కయ్యెలూంజ్ జాస్తి తోతే.

14 అత్తి కమ్మి జాస్తి ఐద్ హజాల్ పడ్డిల్ అండెర్. అందూ అమ్మే సిసులున్ ఇంతేండ్ బెరుంజ్ యాబై మంది ఉద్దెంజ్ ఇడూర్.

15 బెర్ అనంజ్ కత్తెర్ అని బెర్ సదర్ మంది ఉద్దెర్.

16 మల్ల అముదు అదా ఐదు నిప్పలున్ అని ఇంది కయ్యెలూన్ సుమూత్ పొదె పరలోకం వై ఓలుత్నా దన్యావాద్ కత్నా అదవున్ మూర్కుత్తు సిసునాయ్ మన్కుకేరుంజ్ పయెంజ్ ఇసా ప్రెసిత్ సీతేండ్.

17 బెర్ మన్కుకెరె తినుత్ దనీతేర్ మల్ల సిను మిక్తా తుక్లెలున్ పన్నెండా డలలెంజ్ నిడ్పెర్.

పేతుర్ యేసున్ బాత్మిపెక క్రీస్తున్

మత్తయ్ 16:13-19; మార్కు 8:27-29

18 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దీన్ యేసుండ్ ఒక్కొందీ సెత్నా పార్తన కలేజా అమ్మే సిసులూన్ అమ్మున్వై వత్తేర్. అముదు అవ్రూన్ వేల్తెండ్ మన్కుకెరె అన్ ఏద్ ఎన్నేండ్ ఇసార్?

19 ఔర్ ఇంతెర్ బాప్తిస్మ ఓడ్వైకా యోహాన్. గని మల్ల కొన్సెం మంది ఏలీయాక్ ఇన్నేద్ అని మల్ల కొన్సెం మంది పేలెనిత కబుర్లకేర్ లోపా ఒక్కోంద్ పెన సుల్తేంద్ ఇసా ఇన్నేర్.

20 అముదు ఔరున్ ఇన్వైంద్ గని నీర్ అమ్మాన్ ఏద్ ఎన్నైంద్ ఇసతీర్? పేతురుక్ ఇంతేంద్, “నీ దెయ్యమ్మై మన్ తా క్రిస్తునివ్ ఎన్నివా.”

యేసుంద్ తన్నై తిక్కెకదున్ పానం అనెగాయ్ పేలెని ఇడ్చుంద్

మత్తయ్ 16:20-28; మార్కు 8:30-9:1

21 గని అముదు ఈ గొట్టీన్ ఏరూజీ ఇడ్డేంజ్ తోద్ ఇసా ఔరుంజ్ ఆగ్య సీతేంద్.

22 అని ఇంతేంద్ మన్కనె పోరక్ రంజ్ రంజ్ తక్లిబున్ సోసిపేంజ్ పడ్చుద్ అని మాన్ వాలే బార్నా దెయ్యలకెర్ అని సాస్త్రి మన్కకెర్ అన్ పనిత్ పడ్చెట అల్లైకార్ అన్నార్ గని అముదు ముండోల్లుంజ్ పెనా సులత్.

23 మల్లా ఔర్ సదారున్ ఇన్వైంద్ ఏద్ ఎనా అన్ వెంటా వరెంజ్ ఓల్చుంద్ ఏరాతే అముదు తన్నైతున్ సాయుత్నా తన్నే సిలువా మంజే తక్లిబున్ ఎప్పుడి కాంజూత్ అన్ వెంటా వరెంజ్ పాజే.

24 తానుజ్ ఇంతే ఏద్ తన్నే పానమున్ బత్కిపేంజ్ ఓల్సాందో అముదు అదూన్ గమప్పంద్ గని ఏదు అనుంజ్ సటి తన్నే పానమున్ గమప్పంద్ అముదు అదూన్ బత్కివ్ సాంద్.

25 తానుంజ్ ఇంతే మన్కక్ సిమ్కానా దున్యన్ ఒకిరిపుత్నా తన్నే పానమున్ గమపూత్ నాన్ ఎరేంజ్ ఇట్టేంద్ ఇంతే అమ్మాంజ్ తానేద్ లాబమే?

26 తానుంజ్ ఇంతే అన్ అని అన్నై గొట్టికున్ బదోల్ లజ్జాంజ్ వడ్డాంద్ అమ్మాన్ మన్కనె పోరక్ అన్ అన్నై మహిమనాడ్ బానె మానాడ్ అని పవిత్ర దెయ్యమ్మై దూత్ లే మహిమనాడ్ వరేజా అన్ నాయ్ లజ్జంజ్ వరాత్.

27 గని అన్ ఇమ్మాంజ్ కరెయ్ ఇడ్సాత్ ఇత్తి ఇలూత్ అనెకర్ లోపా కొన్సెం మంది మన్కకెర్ దెయ్యమ్మై రాజ్యమున్ ఓల్త సివాయ్ తిక్కేంద్.

యేసుండ తన్నె రువున్ బాద్లిలెకాద్  
 మత్తయ్ 17:1-8; మార్కు 9:2-8

28 ఇదా గొట్టిక్ అముదు ఇడ్ఱాత్నా కమ్మి జాస్తి ఎనెమ్మి దినా ఎద్దె యేసున్ అమ్మాన్ వెంటా పేతురుండ యోహాన్ అని యాకోబ్ పార్తన కల్లేంజ్ మెట్టియ్ కొన్తేంద్.

29 ఔర్ పార్తన కల్నా అనేజా అమ్మె మోకం తా రువ్ బద్దిల్తీన్ అని అమ్మె జుజ్జె తెలోడి ఎత్నా తరినె.

30 అప్పుడ మోసే అని ఏలీయా ఏలీయాక్ ఇవ్వు ఇద్దార్ అమ్మన్ వెంట ముడెంజు కనుక్కేర్.

31 ఔర్ సిమ్మన్ మహిమానడ కడుక్ ఎద్దేర్ అని యెరూసలేముత్ అమ్మన్ అల్లెకద్ ఇసా ముడ్డేర్.

32 పేతురుండ అని అన్ వెంట అనెకర్ తుర్చననేజా ఔర్ సులెజా అమ్మె మహిమా అని అమ్మాన్ వెంటా ఇలాత్ అనెకర్ ఇద్దారూన్ ఓల్లెర్.

33 మల్ల ఔర్ ఇద్దర్ మన్కుకెర్ అమ్మాన్ తన కురియాత్ సరేజా పేతురుండ యేసునూన్ ఇంతేంద్. మారాజా నేండ ఇత్తి అనెకాద్ సోయ్. ఆమ్ మూన్ణి కుప్పీక్ ఇడసాతుమ్. ఇనుంజ్ ఒక్కొద్ మోసేజ్ ఒక్కొద్ అని ఏలీయా కుంజ్ ఒక్కొద్ ఔర్ తనే ఇడ్నా నండారొ అమ్ముంజ్ కరిలెతీన్.

34 అముదు ఇనంజ్ ముడ్నా అనేజా ఒక్కొ ఆబార్ వత్మా ఔర్ పొదె నిడలాంజ్ మున్పుతీన్. ఆ ఆబార్ ఔరున్ లోపా సొంజ్ తిన్ అని సిసు అర్పతెర్.

35 అని ఆబార్ డామ్మ తన ఒక్కొద్ విన్కువత్తిన్ ఇంద్ అన్ ఆస్త అన్నే పొరక్ ఎన్నేంద్. ఇమ్మేత్సాన్ విండ్రూ.

36 అముదు వినుక్ వంతెని యేసుక్ ఓకొది అండెద్ ఔర్ సురుమ్ అండెర్ అని అదా దినాములడ ఔర్ ఓల్త ఎరుంజ్ నాయ్ ఇడ్డెతెర్.

దెయ్యం బూత్ అంట్టనున్ సోయ్ కలెకాద్  
 మత్తయ్ 17:14-18; మార్కు 9:14-27

37 మల్ల ఎనంజ్ ఎద్దన్ మరొక్కజీర్ ఔర్ మెట్ తన డిగ్గత్ వరెంజ్ యేసున్ ఓలెంజ్ గుల్ దండి గుంపు అమ్మున్ వయ బెటెద్దన్

38 మన్కుకెరె గర్ది తన ఒక్కొంద్ వపొయుత్ ఇడ్వేద్ గురు అనె పొరకున్ ఓలెంజ్ వా ఇసావింతి కల్సాత్ కారన్ అముదు అనుంజ్ ఒక్కొంది పొరక్ అంనాద్.

39 ఒక్కొద్ బూత్ అమ్మున్ అంట్ట ఏపుడ్ ఇంతె అపూడి అముదు గుల్ వపొయ్ సాంద్ అమ్ముంజ్ గురె వత్ మూతిత్ పెస్ కొతెంద్ అని అద్ అమ్మున్ నయెద్ అని గుల్ రిపి రిపి కల్సన్.

40 అదున్ ఎద్గెన్ ఇన్నె సిసులున్ ఇడ్ తన్ గని ఔర్ సలెతెర్.

41 యేసుంద్ ఇంతెంద్ విస్వాస్ తోసెటార్ అని కరాబ్ పాడి తార్ ఎంతె గాడి అన్ ఇమున్ వెంటా అన్ సైన్ అందతున్? అని ఇమ్మెత్ మపి కత్తు? ఇన్నె పొరకున్ తోడా వా.

42 అముదు వరెంజ ఆ బూత్ అమ్మున్ ఎలున్ రప్పిన్ గురె వత్తిన్ గని యేసుంద్ అద్ బూతున్ దట్టిప్తతెంద్ పొరకున్ సోయ్ కతెంద్ అని అమ్మె బాంద్ వై సియ్యెంద్.

43 ఔర్ సిమ్కున దెయ్యమ్మె దండి కార్యలున్ ఓలుత్ అముదు సిమ్కున పరిసాన్ ఎద్దేర్ సిమ్కున మంది కమాల్ ఎద్ద యేసుంద్ అమ్మె సిసు ఇంతెంద్.

యేసుంద్ పెనొకొ మాట్ అమ్మె తిక్కెకదున్ ఇడ్వేంద్

మత్తయ్ 17:22-23; మార్కు 9:30-32

44 ఈ గొట్టికున్ నీర్ ఉసారాడ్ విసుర్ మన్కునె పొరక్ అనుంజ్ మన్కుకెరుంజ్ సుమ్ముత్ సియెకరాన్సార్.

45 గని ఈ గొట్టి ఔరుంజ్ కరిలెతిన్. ఔరుంజ్ కరిలెంజ్ తోద్ ఇసా అప్రవి ఇనుత్ అండిన్. ఔర్ ఆ గొట్టన్ బదోల్ అమ్మున్ వేల్తొలెంజ్ అర్పతెర్.

ఎంద్ దండి ఇనెక బదోల్

మత్తయ్ 18:1-5; మార్కు 9:33-37

46 మల్ల ఔరున్ లోపా ఎంద్ దండి ఎన్నెంద్? ఇసా జుగ్ధ కాన్నెర్.

47 గని యేసుండ్ బెరె మన్తా విసరున్ ఒర్కిలుత్ ఒక్కొద్ సిన్నం పొరకున్ ఒజ్జుత్తు అమ్మున్ మెరా ఇల్పుత్తు

48 బెరున్ ఇంతెండ్ అన్నె పేరాడ్ ఈట్ట పొరకున్ ఎదా సుమ్మొకద్ ఎన్నెదె. ఎండ్ అన్ సుమ్మాండ్ అముదు అన్ సుమ్మొకద్ ఎన్నెదా తానుంజ్ ఇంతె ఇమ్మున్ లోపా సిమ్కునంజ్ సినమ్ అనెకండ్ సిమ్కునంజ్ దండి ఎన్నెండ్.

**ముటద్ రొబాడ్వెటాదున్నదోల్**

49 యోహాన్ ఇంతెండ్ మాల్క ఇన్నె పేరడ్ బూతులుంన్ ఎద్దెకానున్ ఒక్కొనున్ ఒల్తమ్. అముదు నెడత్తండ్ ఎరెండ్ అమ్మున్ తోద్ ఇంతమ్.

50 గని యేసుండ్ అమ్మున్ ఇంతెండ్ అమ్మున్ అని మరొక్కొ సిసు తోద్ ఇన్నేర్. తానుంజ్ ఇంతె ఎద్ నేండుంజ్ విరోద్ తోతెండ్ అముదు నెండున్ వై అన్నాద్.

**యేసు క్రీస్తునున్ సమారీయ ఇనెక ఉర్త మంది**

51 యేసు స్వర్గున్వై మలయ్యుత్ సెరెకా వెలా మెరా వత్తిన. అప్పడె అముదు యెరూసలేముంజ్ సెరెంజ్ నిర్మయ్ సుమ్తడెద్ అనుంజ్ ముండట్ తన్నె కబుల్లాకెరున్ పన్కతెద్.

52 తె బెర్ యేసునుంజ్ సటి సిమ్కున తయార్ కనార్ ఇసా సమరయ ఇనెక ఊరుంజ్ సెద్దెర్.

53 గని ఆ ఊరున్ యేసుండ్ ఒప్పెండ్. తానుంజ్ ఇంతె యేసుండ్ యెరూసలేముంజ్ సెరెంజ్ ఇసాబడ్ అండెద్.

54 సిసుల్ ఇనెక యాకోబ్ అని యోహాన్ ఇనెకర్ అదున్ ఒలుత్ ప్రబు! ఇప్రున్ నాస్ కలెజ్ ఆబార్ తన కిన్ వార్గలుర్ ఇసాతివా? ఇసా వెలుత్ ఒల్తెర్.

55 గని యేసుండ్ బెరున్వై తిర్గుత్ బెరున్ సిరయ్యెండ్.

56 సెయ్యు వెన్కుత్ బెర్ అత్రనట్ కురియుత్తు మరొక్కొ ఊరుంజ్ సెరెంజ్ ఎద్దెర్.

సేలొకేరున్ బదోల్ పరిక్ర  
 మత్తయ్ 8:19-22

57 అనంజ్ సెసా అనెంజ్ ఒక్కొ మన్కక్ యేసునున్ వెంటా ప్రబు! నీ ఎత్తింజ్ సెరతి అత్తింజ్ అన్ నాయ్ వార్నత్ ఇసా ఇంతెంద్.

58 తె యేసుండ్ కొయ్లకెకె అనెంజ్ కడ్ల అంసా ఆబార్ పోయ్ ఉడలెక పిట్టలుంజ్ తుప్ప అంసా. గని మన్కనె పోరక్ మత్తమ్ మంజెంజ్ జాగనాయ్ తోతెంద్ ఇసా అమ్ముంజ్ ఇడతెద్.

59 అని పెనా ఒక్కొనున్ ఇంతెంద్ అన్ వెంటా వా ఇసా ఇంతెంద్. గని అముదు ప్రబు! అన్నె బాండ్ తిక్త వెన్కత్ అమ్మె మతి కత్ అన్ సెరెంజ్ ఇడూర్.

60 తె యేసుండ్ తిక్తరి బెరున్ తమ్మె తిక్తరున్ మతి కలెంజ్ ఇడ్. నీ సెత్తు దెయ్యమ్మె రాజ్యం బదోల్ ప్రచర కల్ ఇసా ఇడతెద్.

61 పెన ఒక్కొద్ ప్రబు! అన్ ఇన్ వెంటా వార్నత్. గని పేలె కుటుంబ తరున్ ఇడ్డుత్ వారెంజ్ ఇడ్ ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్.

62 తె యేసుండ్ అమ్మున్ వెంటా ఎరి ఎకద్ బూమిన్ నాగెలి ఉరెంజ్ వెన్క వై ఓల్సా అడెదింత్తె దెయ్యమ్మె రాజ్యం ముత్ పనిఅటామన్కక్ తన్ ఎదుంగి పని సియెద్. అనంజ్ కలెకద్ త్తు సాయుత్ వతెంద్ అదున్ ఓల్పాన్పద్ ఎరతె

10

యేసుండ్ తన్ సెరెంజ్ పేలెని డెబై మందిన్ పన్యెకాద్  
 మత్తయ్ 10:1-42

1 ఇదవ్ ఏదెవ్ ఇంతే ప్రబు మల్ల డేబ్బయి మన్కకేరున్ నివడిప్తెంద్ అని తహాన్ సోత సేరేకద్ అండేన్ అదవ్ సదర్ ఊల్లెంజ్ అని జాగలెంజ్ అవురుంజ్ తనుంజ్ ముండట్ సేరేగ ఇసా ఇద్దర్ ఇద్దరున్ పనతేద్.

2 బెరున్ పన్కసా అముదు బెరడ్ ఇనంజ్ ఇంతేద్ కొసం పెరెత్ అన్నాద్. పనికలెకర్ కొన్నెంమంది అన్నార్. అదుంజ్ ఎత్తి పనికలెకరున్ పన్క ఇసా అర్కెక మాల్కకున్ వెల్తెద్.

3 సెర్ లండిగకే లోపా గొర్రెలే కొవ్వెన్ పన్నెకడ్లంజ్ అన్ ఇమూన్ పన్నుసాత్.

4 పైసెలె సంచి ఎక్కాద్ తైలి ఎక్కాద్ కెర్రికూన్ కొస్సిర్ పాప్ తా ఎరేత్ ఎరుంజ్ నాయ్ అండమ్ సోజ్నేర్ ఎత్తినాయ్ ఇల్వేర్.

5 ఎద్ది ఎల్లాలోపా సోంజ్ తిర్గతె ముండట్ ఆ ఎల్లాతరున్ సాంతిఎక్కాద్ ఇనూర్.

6 అత్తినే సాంతింజ్ తా పోరక్ అన్నాన్ ఎరాతే ఇమ్మే సమాదాన్ అమ్నున్ వెంటా అందాద్. తోతేనెరా అద్దు ఇమ్మూన్ వెంటా వాపాన్ వరాద్.

7 ఒక్కొది ఎల్లతి అంతా బెర్ ఎదూన్ సియ్యె అదున్ తినెంజ్ ఉనేంజ్ కల్నా అండ్రు. పని కలేకనున్ కుల్కాడ్ రొంబాడద్ ఎల్లాక్ తిర్గనేర్.

8 ఒక్కొ ఊరుజ్ నీర్ సెరెజా బెర్ ఇమూన్ సోయ్ వత్తేర్ ఇనుత్నా ఎదూన్ ఇమ్మూంజ్ సియ్సార్ అదుంజ్ తినూర్.

9 అత్తి అనెకా రోగులకేరూంజ్ సోయ్ కత్నా అవురూంజ్ ఇడ్డవార్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం ఇమున్ మేరమ్ వత్ అన్సాద్.

10 గని ఒక్కొండ్ ఊరుజ్ సరేంజా బెర్ ఇమ్మూన్ స్వికార్ కలేతేర్ తే అత్ సడకులెంజ్ సెత్నా ఇడ్డవార్.

11 అమ్మె గెట్టలేంజ్ అట్టూత్ ఇమ్మే ఊర్ తా దుబ్బాన్ గిన ఇమ్మూంజ్ విరోది ఎరూత్ జడిప్సా జోపిటమ్. గని ఇమ్మూంజ్ కరిలెంజ్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం మేరమ్ వత్ అన్నాద్.

12 అన్ ఇమ్మూంజ్ ఇడ్డత్ ఆ ఊరుంజ్ ఎరేకదూన్ ఎనా దెయ్యమ్మె న్యాయ్ కల్సాండ్ దినామ్ సొదొమ ఊరుజ్ తక్లిబ్ ఎనా తక్కువ అన్నదా.

యూద పట్టుంతురున్ బదోల్ న్యాయ్ కలెకాద్

మత్తయ్ 11:20-24

13 అయ్యో కొరాజీనా ఊరు ఇన్నేత్ నాసనం ఎక్కాద్ అయ్యో బెత్తయిదా ఊరు ఇన్నేత్ నుక్సాన్ ఎక్కాద్ ఇమ్మతీ ఎద దండి సమత్కారున్ సట్టమ్ అని తూరు సీదోసున్ ఊర్లేంజ్ ఎర్సనండింతే

ఔర అపుడి గొనె జుజ్జె పొరకుత్నా బుగ్గిత్ ఉత్నా కబుల్ ఎత్తు దెయ్యమున్వై మన్ బద్దిపుర్.

14 గని ఇమ్ముంజ్ ఎదా న్యాయ్ ఎరేకాద్ అన్నాద్ అదూన్ ఓలెంజు సట్టమ్ అని సీదోన్ తరున్ ఎరేకా న్యాయ్ సాస్తి అన్నాద్.

15 ఏ కపర్న ఊరార్ నీర్ పరలోకముంజ్ ఎంతే పోయ్ కొస్టర్? తోదా నీర్ పాతాలముంజ్ ఎంతె బూడూంజ్ డిగ్గతీర్.

16 మల్ల అముదు సిసులున్ ఇసాద్ ఏంద్ ఇమ్మోత్ విసాద్ అముదు అన్నేత్ విసాద్. ఏంద్ ఇమ్మున్ తోద్ ఇసాద్ అముదు అన్ తోద్ ఇసాద్

**డెబై మంది వారెకద్**

17 మల్ల డెబై మందీన్ కుసినడ మలయుత్ వాత్తు ఇసార్ ప్రబు ఇన్నే పేరాడ్ బూతు నాయ్ అమ్మేత్ విసా.

18 మల్ల యేసుంద్ బెరున్ ఇసాద్ సైతన్ పరలోకంతన మెరెపెకద్లంజ్ ఉర్కెకదున్ అన్ ఓల్తాన్.

19 వినుర్ పాము అని టుటోల్ విద్గేంజ్ అని విరోదినే సాటం తాకత్ పోయ్ అన్ ఇమ్ముంజ్ పూర అదికార్ సియ్తన్ ఇమ్ముంజ్ అదా తనాయ్ కలేంజ్సాలే.

20 గని బూతు ఇమ్మోత్ విసా ఇంత్ కుసీంజ్ వాన్నేర్. గని ఇమ్మే పేల్ పరలోకముత్ వాయుత్ అన్నా ఇసా కుసీకలుర్.

**యేసుంద్ కుసీంజ్ వరెకంద్  
మత్తయ్ 11:25-27; 13:16-17**

21 ఆ వాకతుంజ్ యేసుంద్ పరిసుద్ద ఆత్మనాడ్ కుసీంజ్ వతెంద్ బా! పరలోకముంజ్ అని బూమింజ్ ప్రబుద్ ఈ గొట్టికున్ నీర్ బుద్దితర్ అని కరిలెక మన్కకెరుంజ్ డపుత్తు సినపొరకెరుంజ్ కరిపుత్ ఇడ తివ. కరయ్ బబా అద్ ఇన్నె మన్నద్ అన్నాద్.

22 సదర్ బాంద్ దెయ్యం అనుంజ్ సియుత్ అన్నాద్. బాన్ దెయ్యం సివయ్ పొరక్ సివాయ్ ఎరి ఓరికిలెంజ్ సలెర్ అన్ సివయ్ ఎది బాద్ దెయ్యమున్ ఓరికిలెంజ్ సలెద్ గని అన్ నివ్డిప్త మన్కకెర్ తక్ దెయ్యమున్ ఒర్కిల్పర్.

23 మల్ల అద్ తన్నె సినులూన్ పకంజ్ కూగుత్ ఇడ్డెండ్ ఔరున్ ఇంతెండ్ నీ ఓలెకదున్ ఓలెక కండ్ల బాగ్యివన్ అంన్నా.

24 తానుంజ్ ఇంతె పెరైత్ సందేస్తకెర్ అని రాజకేర్ నీర్ ఎద్ అన్ కలెకదున్ ఓల్పతిర్ అదున్ ఓలెంజ్ కిరవ్నెర్ గని సాలెతెర్ అని నీర్ ఎదా అన్నె గొట్టికున్ విసతిర్ అదున్ వినెంజ్ కిరవ్నెర్ గని సాలెతెర్.

**సోయ్లు సమరయునె ఉపమానం**

25 అప్పూడ్ సాస్త్రి మన్కూక్ ఒక్కొద్ నులుత్తు అమ్మున్ పరిక్కు ఓలెంజ్ సటి ఇంతెండ్ ప్రబు పరలోక రాజ్యం ఎప్పుడి తిక్నెట పానం రొంబడెకదుంజ్ అన్ తగలెకద్ ఇసాండ్?

26 యేసుండ్ అమునున్ ఇంతెండ్ నెకి సాస్త్రత్ తనెద్ ఇండ్చుద్? సాస్త్రత్ లోప తానె వాసిప్తి?

27 అముదు ఇంతెండ్ ఇన్నె దెయ్యం ప్రబుకున్ పొయ్ పూర మన్నాడ్ పూర ఆత్మనడ్ పూర తాకతడ్ పూర బుద్ధినడ్ ప్రేమ్ కాల అని తన్ పొయ్ ప్రమ్ కలెకద్లాంజ్ సెజరిన్ పొయ్ నయ్ ప్రేమ్ కల్.

28 యేసుండ్ అమ్మున్ ఇంతెండ్ నీ బరబర్ ఇడ్తి. అనాయ్ కల్. అప్పూడ్ నీ బత్సనతి.

29 గని అముదు అన్ నీతిమన్ అంసత్ ఇసా ఓలిపెంజ్ సటి యేసునున్ ఇంతెండ్ ఎద్ అమ్మె సెజరి?

30 యేసుండ్ అమ్మున్ ఇడెంజు ఇంతెండ్ ఒక్కొ మన్కూక్ యెరూసలేమ్ తన యేరికొ పట్నం ఎరికొ ఊరుంజ్ సెరెంజు డొంజులె కెయ్యుత్ రొబటెద్. ఔర్ అమ్మె జుజ్జెలున్ నయ్ పుస్తెర్ అని లగవ్తెర్ అని అమ్మున్ తిక్తనున్ లంజ్ కత్తు కురియుత్ సెద్దెర్.

31 మల్ల ఒక్కొ దెయ్యలక్ అద్ది పవాడ్ ఇనాయ్ సేనేర్ అముదు ఇమ్మున్ ఓలుత్తు పక్కజ్ కురుయుత్ సేస్సద్.

32 అనాయ్ ఒక్కొండ్ లేవి మన్కూక్ అద్ది జాగత్ వత్ అమ్మున్ ఓలుత్తు అముదు నాయ్ పక్కజ్ కురుయుత్ సెసాండ్.

33 గని మరొక్కొ సమరయు మన్కూక్ అమ్ది పావడ్ సెరెంజు అమ్మున్ ఓలుత్ అమ్మున్ పొయ్ కివ్ వర్సద్.

34 అని అమ్మున్ మెర వాత్ ఒలీవ నూనె అని అంగురు రసాన్ పేయు్యతు అమ్మె పుంధున్ కట్టద్ మల్ల అమ్మున్ సోత తన్నె గాడ్డిన్ పోయ్ అమ్మున్ ఉద్దిపుత్తు అమ్మున్ ఒక్కొ ఏల్లంజ్ తోడవాత్ అమనే సోయ్ కాల్పద్.

35 మరొక్కొ దినం అముదు ఇంది వెండి కల్లర్ సుముత్తు అముదు ఎల్లతరుంజ్ సియ్యుత్తు ఇసాంద్ ఇమ్మెత్ సోయ్కల్ ఇదుంజ్ ఏక్కువ నివ్ కర్ప కత్తివితె అన్ వపస్ వరెంజ ఇనుంజ్ నిండ్పుత్ సియ్సాత్ మల్ల యేసుంద్ ఇస్సాంద్.

36 ఇనుంజ్ ఏనజ్ కారిల్పద్ ఇవుర్ ముగ్గుర్ లోప డెంజలె కేయ్ యేసుంద్ రొంబడుత్ మన్కుకున్ సేజరిలాజ్ సంమజలెకంద్ ఏర్పద్.

37 అముదు ఇసాంద్ ఏంద్ అమ్మున్ పోయ్ కివ్ కల్పాంద్ అమ్ది ఎర్సాంద్ మల్ల యేసుంద్ అమ్మున్ ఇసాంద్ సే అని అనాయ్కల్.

**మార్తక్ యేసునె ఎల్లంజ్ సెరెకాద్**

38 మల్ల ఔర్ ఔరె పవడ్ సెరెజా ఒక్కొ ఊరుజ్ వరెజ మార్తక్ పేర్త ఒక్కొ పిల్ల అద్దె ఎల్లంజ్ అమనున్ కూగుత్తు.

39 అదుజ్ మరియు ఇనెక పేర్త తోర్దా అండిన అద్ యేసునే గేట్ట మేర ఉదుత్తు అమనే గొట్టికున్ వింద్.

40 గని మార్తక్ ఏక్కువ సేవ పోయ్ ద్యాయం కాల్పద్ అని యేసున్ వై వాత్తు ఇసాద్ ప్రబు మరియు ఇనెక పేర్త తోర్దా సాటం అనుంజ్ నంజ్ ఏర్ ఇసా దంద్రిల్లిన్.

41 గని యేసుంద్ అదున్ ఇసాద్ మార్తక్ నివ్ పనినే కాడ్డి కాల్పతివ్ అని దాందరిల్తివ్.

42 ఒక్కొది పాని పజ్జె మరియుక్ సోయ్ వట్టన్ ఆస్సిన్ అదూన్ అద్దు తన తనయ్ పుస్సెంజ్ సాలేర్.

**11**

యేసుంద్ పార్తన కలెకదున్ బదోల్ నమొనా  
మత్తయ్ 6:9-13; 7:7-11

1 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దిన యేసుండ్ ఒక్కొ జాగత్ పార్తన కత్తు మోడిల్తె. అమ్మె సిసులోప ఒక్కొద్ అమ్మున్ ఇంతెండ్ ప్రబు యోహాన్ తాన్నె సిసులున్ పార్తన కలెకద్ బదోల్ కర్చనెండ్. అనాయ్ అమున్ కారాప్.

2 అముదు బెరున్ ఇంతెండ్ నీర్ పార్తన కలెంజా ఇనంజ్ కలుర్ సార్గతా అమ్మె బబా!

ఇన్నె పేర్ పవిత్రనాడ్ అండ కాడితుంజ్ ఇనుంజ్ దండి మన్ వాకద్. ఇన్నె రాజ్యం వాకాద్.

3 రోజ్ అమ్మున్వెంటా అండా అద్ చందిన్ సియ్.

4 అమ్మున్ ఉల్ల పాప్ కత్తరున్ మాప్ కల్పతుమ్. అనాయ్ అమ్మె పాపులునాయ్ మాప్కాల్.

అమ్ముంజ్ కరాబ్ ఆసలెంజ్ కొసె టా బత్కివ్, ఇసా కరప్తెండ్.

5 అని యేసుండ్ ఇంక గినా బెరున్ వెంటా ఇమున్లోపా ఎనుజీ ఒక్కొద్ దొస్త్ర అండెద్ ఇడ్త, అముదు ఒక్కొ జీరీసెంతె పావీ సెరెంజ్ ఇన్నెఎల్లత్ ఇల్తెర్ ఇసా.

6 అమ్ముంజ్ తినెంజ్ తనయ్ తోసెటా అండె ఇన్నె ఎల్ల మెర తా దొస్త్రన్వె సెత్తు అన్నె ఎల్లత్ తిన్నెంజ్ తనయ్ తోతెండ్ అనుంజ్ ముది నిప్పులా ఇసా వెలుత్ఠిల్తెన్.

7 అపుడ్ అముదు లోపలడి, అమున్ పరిసాన్ కన్నెమ్! గుయ్గెత్తుత్ అన్నాద్ అన్ అనిఅన్నెసినాహాపొరకెర్ మంగుత్అంసాతుమ్. అన్ సులుత్ ఇనుంజ్ తనయ్ సియెంజ్ సాలెన్, ఇసా ఇడ్తెండ్ ఇడ్త.

8 అపుడ్ అముదు ఇన్నె దొస్త్ర ఎద్దకాడితుంజ్, అముదు సులుత్ సియెంజ్ సాల్సెటా అండెనాయ్ లజ్జంజ్ వర్చెటా సురుమ్ వెలెంజు? ఇనుంజ్ వెన్కత్ అనెకా సిమ్మన తపతోసెటా ఇముంజ్ సియ్సాద్.

9 అదుంజ్ ఎత్తి నిర్నయ్ దెయ్యమున్ వేలర్, తపతోసెటా ఇముంజ్ సియ్దాద్. కిరవుర్ ఇముంజ్ రొంబాడద్. గుయున్ కుడుకుర్ ఇముంజ్ సటి పుసాద్.

10 తానుంజ్ ఇంతె వెలుత్ ఓలెకా అర్ ఒక్కొనుంజ్ సియిసాద్. కిరవెకనుంజ్ రొంబాడద్. గుయున్ కుడ్కెకనుంజ్ గుయ్ కురియద్.

11 ఇమున్ లోపా బాండ్ ఎద్దర్ ఎర్రి ఎక్కద్ ఇమ్మె పోరక్ నిపాటె సియ్ ఇసా వేలెజ గుడున్ సియతిరా? అనాయ్ కయ్యె వేలెజ అదున్ బదోల్ పామున్ సియతిరా?

12 తోద్తె సంకు వేలెజ టుటోలున్ సియతిరా? తోద్, సియెరా!

13 నీర్ కరాబు అంసతిర్ ఎన ఇమ్మె పోరకెరుంజ్ సోయ్తు వస్సులున్ సియెకద్ ఇముంజ్ ఒర్కి అన్నాద్. అనాయ్ స్వర్గతా ఇమ్మె బాన్, తన్ వెలెకద్ సిమ్కునజ్ పవిత్ర ఆత్మ తపతోసెటా సియ్సాద్ ఇసా ఇడ్డెండ్.

యేసుండ్ అని బైల్లెబుల్ బదోల్

మత్తయ్ 12:22-30; మార్కు 3:20-27

14 ముకి అనెక ఒక్కొ మన్కునంతన ముకి బూతున్ పుసుత్ ఎద్గసా అండెద్. అద్ కురియుత్ సెదవెనకత్. ఆమన్కక్ ముడెంజ్ ఎద్దెండ్,

15 గని బెర్తన కొన్సెం, “బూతులె దండి బయెల్లెబూలు సక్తినాడ్ ఆ బూతులున్ అముదు పుసుత్ ఎద్గసానాంసాద్” ఇసాముట్టెర్.

16 పెనా కొన్సెం మంది అమ్మె పరిక్కు కలెంజ్, అముంజ్ దెయ్యం తన ఒక్కొ మయ్యుత సమత్కర్ ఇడ్. ఇసా వెల్తెర్.

17 తె యేసుండ్ బెరె మంతదున్ ఒర్కిలుత్, ఎది ఎక్కద్ రాజ్యం దుస్యన్ ఎత్నా నసానం ఎర్నాద్, ఎద్ది ఎల్ల ఎక్కద్ అద్దేండ్ అద్ది ఒద్దిలద్.

18 సైతన్ తనెత్ తని బయెల్లెబూలు ఎద్దె, అమ్మె రాజ్యం ఎనంజ్ ఇలెంజ్ సాలద్? ఇల్లెంజ్ సాలెద్.

19 ఇల్లెంజ్ సాలెద్ నిర్అన్న బయెల్లెబూలు సక్తినాడ్ బూతులున్ పుస్సాత్ ఇసా నీర్ ఇసాతిర్ ఎద్గసనంనెద్ ఇంతిరింతె. ఇమ్మె మంది ఎరె సక్తినాడ్ బూతులున్ పుసుత్ ఎద్గసానాంసాద్? అదుంజ్ ఎత్తినిర్ ఇనెకాద్ తప్ ఇసా ఇమ్మెరి విరోద్ కల్పనాంసాద్.

20 గని అన్మత్రమ్ దెయ్యమ్మె సక్తినాడ బూతులున్ పుసుత్ ఎద్గతె దెయ్యం ఇమత్తివత్తు, ఇమ్మెదిల్కులెంజ్ రాజ్యం అడ్డిపెక వెలావత్తిన్ ఇసా కరిపుర్.

21 ఒక్కోద్ సక్తితద్ తల్వర్ సుముత్ తన్నెఎల్లత బోర్డులోప కైసానెంజ్, ఎదివెత్తెంజ్ సాలెండ్.

22 గని అమ్ముంజ్ ఎన సక్తివంతక్ వాత్తు అమ్మున్ వెంటా లడెయ్ కత్తుగెల్వద్ అని అముదు బరోసా ఇడుత్ అనెకా తల్వర్కున్ సిమ్మన వెద్తెద్. ఆ జర్జుతున్ లుటిపుత్, మరొక్కోరుంజ్ పాయ్యుత్ సియ్యెండ్.

23 యేసుండ్ పెనా గినా ఇడ్డెకద్ సాలు కతెండ్; అన్నె బాజుంజ్ అన్నెద్ అముదు అన్న పొయ్ సులెంకద్ ఎన్నెండ్. నెరయుత్ అనెకరున్ అన్న వెంటా ఎరి మిరపెర్; అముదు డగ్గిపెకద్ ఎన్నెండ్.

**బూతు పెనా వరెకాద్  
మత్తయ్ 12:43-45**

24 “కరెబక్ బూత్ ఒక్కొనత్తన కురియుత్ సెదావెన్కుత్, అద్ ఈర్ తోసెటా ఆజాగత్ అలా పుసత్ ఇసా తిర్గసాద్. గని అలపుసెంజ్ సాల్సెటా సెత్తు, ‘సాయుత్ సెదా ఆ ఎల్లంజ్ తిర్గుత్ సెరత్’ ఇసా ఇంత్తిన్.

25 మల్ల సెత్పిల్తె ఆ ఎల్లసోయ్ చక్కన ఐయుత్తు సిమ్మన సావరిపుత్ అనెకద్ అదుంజ్ కండ్కెద్దిన్.

26 అపుడ తనుంజ్ ఎన పేలె కరెబాలిక్ పెన్ను ఏడ్ బూతులున్ తన్ను వెంట సుముత్ వాతిన. అదాసిమనా ఆ ఎల్లత్ సాగుత్ అనెంజ్ ఎద్దె. ఇదున్ వాలడ్ అముదు మన్కనె గత్తి పేలెతదుంజ్ ఎనా ఇంకాపెరెత్ కరాబ్ ఎద్దిన్ ఇసా ఇడ్తెద్.”

**కరెత కుసిన్ బదోల్**

27 అనంజ్ ఇడ్డు అనెంజ్ మందితాన ఒక్కొ పిల్ల, “ఇన్ జల్మ సియుత్ పాల్ ఉర్త అమ్మన్ దెయ్యమ్మె ఆసిర్వాద్ సియ్కాద్ ఇసా జోర్నాబ్ ఇంత్తిన్.”

28 యేసుండ, “అయ్ గని, దెయ్యమ్మె వచనున్ వింత్తు అదున్ సుముత్ ఆడగకర్ పెనా జాస్తి ఆసిర్వాదున్ సుమ్దర్ ఇసా అదుంజ్ ఇడ్డెండ్.”

యోన ఇడ్డెకాద్

మత్తయ్ 12:38-42

29 మన్కకెరె గర్ది పెరెత్ ఎద్దిన. అప్పుడ అముదు ఇనెంజ్ ఎదెండ్ ఈ పిడితర్ కరాబూ ఎద్ద కడితుంజ్, మయ్యత సమత్కరుంజ్ సటీ వెలుత్ ఓల్నానానర్ గని యోనాక్సె గొట్టి సివయ్ మారొక్కొద్ ఎది నిసాన్ ఇముంజ్ ఇడ్డెండ్.

30 తానుంజ్ ఇంతె యోనాక్ నినెవె నగుర్త నిసన్లాంజ్ అన్నాద్. అనాయ్ స్వర్గత మన్కనె పొరక్ నాయ్ ఈ పిడితరున్ సిన్న లాంజ్ అన్నాద్. యోనక్ బొద ఇడెంగయ్ నిన్వెతర్ తమ్మె పాసముత్ సుకిలుత్ అంసార్. ఇండి పంగి ఇలుత్ అనెకా యోనాకుంజ్ ఎన దండి వలె ఎన్నెండ్.

31 దక్కిన దేసం రాని తిర్పు దినముంజ్ జీర్ పంజీతరుంజ్ వెంట ఇల్లుత్ ఇవ్వర్ పొయ్ నేరం తప్పెకాద్. అద్ సొలోమోన్ బుద్దిత గొట్టిక్ వినెర్ అదుంజ్ సటీ న్యాయ్ కలెకా దినముంజ్ జీర్ వరకా ఈ పిడితరున్ బరబర్ సులుత్ ఇవు తప్ కత్తెర్ ఇసా విరోద్ కత్తిన్ ఇసా ఇడ్డెండ్.

32 ఎనా గని నీర్ సుకిలెతిర్. అదుంజ్ సటీ న్యాయ్ కలెకా దినముంజ్ జీర్ నినెవె నగుర్ తార్ సిమ్కన, ఈ పిడితర్ బరబర్ సులుత్ ఇవు గల్తెతి కత్తెర్ ఇసా విరోద్ కల్గర్. అది తిరాడ కాలవెనె బాజుంజ్ అనెకా దేస్ తా రాని యోనా గియనున్ ఇడ్డెకదున్ వినెంజ్ మన్ బద్దిపుర్.

తర్వెక దివెనె ఉపమనం

33 ఎరి ఎక్కద్ దీవే తర్పుత్ డపెర్ అని అడ్డెనాడ్ ముచెర్. గని లోపావరకరుంజ్ అద్ వెలాంజ్ సియ్కద్ ఇసా లంనపొయ్ ఇడ్డెండ్. కొనొడ పొయ్ ఇడ్డెండ్.

34 ఇన్నె మెనుంజ్ దీవే కడ్ల ఎద్ద కాడితుంజ్. ఇన్నె కడ్ల సోయ్ అండెయ్ మెనుంజ్ సిమ్కన వెలుంజ్ అందద్. ఆ కడ్ల సోయ్ తోసెటా అండె, ఇనె మెన్ పూర సీకటి ఎరద్.

35 అదుంజ్ ఎత్తి ఈ మున్ లోపా అనెకాద్ వెలుంజ్ ఎప్పుడి సీకటి ఎరెంజ్ ఇడ్ సెటా గియనాడ్ ఓలుర్.

36 ఇమ్మెమెన్ పూరా వెలుంజ్ నిండుత్ అండ్లె ఎద్ది బగముత్ ఉచుటినాయ్ సీకటి తోసెటా అద్ బరపుర్ వెలుంజ్ సియ్యనాందద్. దీవే తరియ్ సాని ఇముంజ్ వెలుంజ్ సియ్ తెతి ఇమ్మె మెన్ సిమనా వెలుంజ్ నిండుత్ అన్నాద్ ఇసా ఇడ్ తెద్.

**యేసుండ్ పరిసయులుండ్ జోరనాడ్ ఇడ్లెకాద్**

**మత్తయ్ 23:1-36; మార్కు 12:38-40**

37 అనంజ్ ఇడ్లని అన్నెంజ్, పరుసి జాతితద్ ఒక్కొండ్ “అన్నె ఎల్లంజ్ తిన్నెంజ్ వా” ఇసా యేసునున్ కూర్తెండ్. తెయేసుండ్ సెత్త తినెంజ్ ఉడ్ తెద్.

38 పరుసి జాతితర్ సుదుడ్ ఎరెకా నెకిన్ సుముత్, తినెంజ్ పేలె యేసుండ్ కెయ్యుగెట్టా ఒడెతెండ్ ఇసా ఓలుత్, పరిసయ్ జాతితద్ గుల్ ఎద్దెండ్.

**తర్పుత్ అనెక దీవెన్ బదోల్ ఉపమనం**

**మత్తయ్ 5:15; 6:22-23**

39 అపుడ యేసుండ్ పరుసిక్ వెంటా, “ఇమ్మెఓర్కి తానుంజ్ బాసాండ్లు, కోజలున్ వాకలడ్ చకనా ఓడ్లతిర్. గని ఇముంన్ లోపా అంసా అని కరాబ్ గునలడ్ నిండుత్ అన్నాతిర్.”

40 దెయ్యం పినకెరూన్! వాకలదున్ నిష్టిపెకది లోపాలదున్ నాయ్ నిష్టిప్పదా తోదా? అయ్ నిష్టిపైద్.

41 గని ఇమంతి అనెకవున్ బర్పుర్ దిలాడ గరిబులుంజ్ సియ్ తిరింతై, అపుడ దెయ్యమ్మె నెత్తురడ్ నీర్ మన్ సాపనేకార్ ఎరతిర్.

42 ఎయ్, పరుసిక్ వర్గతర్! ఇముంజ్ సిక్స సుకిలెద్. తానుంజ్ ఇంతె నీర్ పుదిన సెట్, జిరె ఎన్నెర్ మిక్తా సిమానాతన పది తన ఒక్కొద్ ఈసా దెయ్యమున్ సియ్సానాసాతిర్. గని న్యాయమున్ అని దెయ్యమ్మె ప్రేమ్ సయ్యనాంసాతిర్. అదవు కల్స ఇదవున్ సాయ్సెటఅండెరింతై సోయ్ అందాద్.

43 ఎయ్, పరుసిక్ వర్గతర్! ఇముంజ్ సిక్స సుకిలెద్. నీర్ యూదులె సాబ్బి ఇసాతిర్ అని బాజలెంజ్ సిమ్మన ఇముంజ్ మానిపెంజ్ ఇసా కొర్సతమ్.

44 ఎయ్! ఇముంజ్ సిక్స సుకిలెద్. నీర్ కండ్మార్నెట అనెకా తప్పలాంజ్ అస్సార్ తప్పె ఇసా ఒర్కితోసెటా సెత్తు, మన్కకెర్ అదవున్ పొలడ్ అడ్సనాంనెర్ ఇసా ఇడ్తెద్.

45 అపుడ ఒక్కొ నియమ్ సాస్త్రి మన్కక్, “గురుజి! ఇనంజ్ ఇడ్స అమ్మె ఇజతున్ నాయ్ పుత్సతివా” ఇసా ఇంతెండ్.

46 తె యేసుండ్, ఎయ్, నియమ్ సాస్త్రి మన్కక్ ఇముంజ్ సిక్స సుకిలెద్, సాసిపెంజ్ సల్పెట మొపున్ మందిన్ పోయ్ ఇడ్సతిర్ గని ఆ వేకమున్ సుల్పెకదుంజ్ నీర్ చిట్కరె వెందెనడ్ దెకుల్ మదత్ కలెర్.

47 అయ్యో! ఇమ్మె తొలెనితర్ అలుంజ్ ప్రవక్తకరున్, నీర్ ఔరె తప్పెలున్ కట్టనంసాతిర్.

48 కరెయ్ నీర్ సాక్కులాంజ్ ఇమ్మె తొలెనితర్ కత్త పనికున్ పారిప్ప నంసాతిర్, ఎనంజ్ ఇంతె ఔరె అలుంజ్ తెర్ నీర్ తప్పెలున్ కట్టతీర్.

49 అదుంజ్ సటి దెయ్యం తన్నె గ్యానడ్ ఇడ్డెకద్ తానేదింతె, అన్ ఔర్వై ప్రవక్తకరున్ అని కబుల్లకెర్ పన్కసాత్. ఔర్ కొస్సెం మందిన్ అలుంజ్జెర్ అని పెనా కొస్సెం మందిన్ సిక్స సియ్తెర్ ఇసా ఇడ్తెద్.

50 ఈ తిరాడ ఈ దున్యత బునదిసె అర్తం అవుడతన సదర్ ప్రవక్తకెర్ అల్లెకంద్ అదుజి, ఈ పిడితర్ జిమెదల్ నిరి.

51 హేబెలున్ నెత్తుర్ రాడ్ మోదల్ ఎత్తు, బాప్ సియెకా బోలాత్ అని గుడి సడ్డుమున్ కుటా జెకర్స నెతుర్ పయ్తర్, అప్రి సిమనా మందిసె నెత్తుర్నె జమా ఈ పిడితరి సుమ్మెంజ్ పాజె ఇసా ఇడ్సనాంసాత్.

52 ఎయ్ నియమ్ సాస్త్రి మన్యుక్ ఇముంజ్ సిక్కు సుకిలేద్. గియన్ వాలె ఎల్లత కిల్లి ఇమ్మతిని ఇట్టిర్. నీర్ లోపా సాంజెతిర్ అని సాంగెకరున్నై నీర్ సాంగెంజ్ ఇడెతిర్ ఇసా యేసుండ్ బెరుంజ్ ఇడ్తెద్.

53 అనంజ్ ఇడ్తెండ్ అపుడతన నియం సాస్త్రి గురు, పరుసిక్ యేసుకున్ ఉల్లు ఎద్దెర్ అని అమ్మున్ దుస్కు సియ్సా, సవల్క వెలుత్ తొలెంజ్ మోదలింటెర్.

54 యేసున్ పొయ్ కుర్ర ఇటెర్. అని అముదు ఇడ్డెకా గొట్టి క్లంతి తవ్ రొబపుత్ సుమ్నర్ ఇసా ఒల్పనాంనెర్.

## 12

పరిసయు కప్పిన్ బదోల్ అర్పులిపుత్ ఇడ్డెకాద్

మార్కు 10:26-27

1 మల్ల హజార్ మన్యుకెర్ మిర్యతెర్ తె గర్లి ఎద్దిన్ అని ఒక్కొనెత్ ఒక్కొద్ విద్దెంజ్ ఎద్దెర్. అపుడ యేసుండ్ పేలె తన్నె సిసులున్ ఇనెంజ్ ఎద్దెండ్. కప్పి పరుసి మన్యుకెర్ పసెంజ్ కలెక పుల్లె పిండి మంజె బెరె కపటున్ బదోల్ ఉసరడ్ అండ్రు.

2 బెర్ కలెకా పనిక్ అని డపుత్ అనెకా ఎదవీ వకాకురియ్చెటా డపుత్ అనే. తానుంజ్ ఇంతె డపుత్ ఇడ్డెకా సిమ్కున గినా ఒర్కి పడ్డా.

3 అదుంజ్ ఎత్తి నీర్ సికటిత్ ఇడ్ తా హార్ ఒక్కొ వెలంజుత్ విన్కు వరద్. లోప కోలిత్ కుసీ ముడ్సా ఎల్లపొలడ్ ఇడ్సా.

ఎనుంజ్ అర్యెకాద్

మత్తయ్ 10:28-31

4 అన్నె సంజుకెర్! ఇముంజ్ ఇండెకాద్ తానెద్ ఇంతె, మెనున్ అంల్లెకరున్ అర్సనెర్. తిక్తవెన్కుత్, బెర్ తనయ్ కలెంజ్ సాలెర్.

5 గని తిక్తా వెన్కుత్ న్యాయ్ ఇమున్ సరకమ్త తపెకా అదికార్ తా దెయ్యమున్ అర్సనెర్. సిరిప్ అమ్ముని అర్యెంజ్ ఇసా ఇముంజ్ ఇడ్సానాంసాత్.

6 ఐదో పైసె పట్టా ఇదపైసెలుంజ్ నుమెరియె? తప్పతోసెటా నుమ్తెర్. గని అత్రనటా ఒక్కొదున్ నాయ్ దెయ్యం మదెద్.

7 గుల్ పేలె పిట్టలుంజ్ ఎన్నాజున్తి విల్వతర్ ఎన్నిర్. ఇమ్మె తల్లుత అనెకా తిల్ గినా లెక్కుత్ అంసా. అదుంజ్ ఎత్తి నిర్ అర్సనెర్.

**క్రీస్తున్ బదోల్ ఒర్కిలెకాద్**

**మత్తయ్ 10:32-33; 12:32; 10:19-20**

8 అన్ ఇడ్డెకాద్ తనెద్ ఇంతె, ఎది ఎక్కద్ అన్ బదోల్ ఒర్కియ్ ఇసా సిమనా మందిన్ ముండట్ కబులిల్తెందింతె, మన్కనె పోరక్ నాయ్ అముదు ఒర్కియ్ ఇసా దెయ్యమ్మె దూత్ లుంజ్ ముండట్ కబులిల్తన్.

9 గని పల్లిక్ ముండట అన్న కబులిదద్ అమ్మున్ అన్ నాయ్ దెయ్యమ్మె దూత్ ముండట్ అమ్మున్ కబుల్ కలెంజ్ ఇసా ఇడ్సానాంత.

10 మన్కనె పోరక్ ఎది తిప్పుత్ ముండదదై, అమ్ముంజ్ మాప్ రొంబాడద్. గని పవిత్ర ఆత్మన్ దుసన్ ఎరి తిపుత్ ముడ్డరై అమ్ముంజ్ మాప్పల్.

11 మన్కకెర్ ఇముంన్ యూదులె సాబ్బి సుముత్ కొన్సె, దండిక్, అడ్డిపెకాండ్, అదికాల్ ముండట్ ఇమున్ న్యాయ్ కలెంజ్ కొసెంజు, ఎనంజ్, తానెద్ ఇడ్డున్ ఇసా పరిసాన్ ఎన్నెర్.

12 తానుంజ్ ఇంతె నీర్ తనెన్ ఇడ్డెకాద్ ఇనెకద్ పవిత్ర ఆత్మ అద్ది వెలంజ్ ఇమ్ముంజ్ కర్పసాద్ ఇసా ఇడ్తిన.

**బుద్ది తోసేటా దనవంతాక్**

13 ఆ మంది తన ఒక్కొద్, “గురుజి! బాండ్ కమయ్ కత్త జార్జుతున్ పైయ్ ఇసా అమ్మె దాదక్ కున్ ఇడ్డ” ఇసా ఇంతెద్.

14 అపుడ యేసుండ్, “దాద కేర్! ఇమ్మె తస్వ కలెజ్ తోద్తె ఇమ్మె నాడుమ్ ముడెకాండ్ పుత్తెంజ్ అన్న ఎరా నెమిప్తెర్?” ఇసా అమ్మున్ వెలుతోల్తెర్.

15 మల్ల యేసుండ మాందిన్ వెంటా, “విడ్ర! నరిమన్కున్నె పానం కద్ పెరెత్ దాన్ కామప్పదున్ పొయ్ అదర్ ఎత్ తోతెద్. లాలునాడ్ అనెకర్ గియానాడ్ అడ్ర” ఇసా ఇడ్తెద్.

**ఒర్కి తోసెటనున్ బదోల్ ఇడ్డెకాద్**

16 అని ఔరున్ వెనా ఒక్కో ఉదహరన ఇనంజ్ ఇడ్డెకాద్ సురు కతెండ్. ఒక్కో దనవంతక్ అండెద్. అమ్మె కేనుత్ పెరెత్ పట్ట పండ్రొత్తిన్.

17 అపుడ అముదు తన్నెత్ తని ఈ పట్టాత రాసిన్ ఇడెంజ్ జాగా తోతెద్. ఇండి తాగలుడ్?

18 ఇసా గుమ్మిత్, ఇనంజ్ అమ్మె మనుంజ్ వత్తిన్. తన్నెద్ ఇంతె పాత సిమనా గొదములున్ కర్బకత్తు, అదవి జాగలెంజ్ దండి గొదమూ కట్టుత్తు, పట్ట నె రాసిన్ అని అన్నె వాస్తులున్ ఇడల్.

19 అపుడ అన్నె పాసమున్ వెంట, అన్నె పానం నివా అన్ ఇనుజ్ పేలె సాల్కులుంజ్ సటి ఆస్తి కమయ్ కత్తు ఇట్టాన్. సుకమడ్ అన్, తిన్, ఉన్ అని అనంద్ కాల ఇసా ఇడ్డన్ ఇంతెండ్.

20 గని దెయ్యం అమ్మున్, యే పిన! ఈ సింతే ఇన్నె పానం సెరద్. అపుడ నీ కమాయ్ కత్ తా ఆస్తి ఎరెత్ ఎరాద్? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్.

21 దెయ్యమున్ సాయుత్తు, కారబులున్ పొయ్ లక్ష్మ సియెకనే గతి ఇనంజ్ అన్నాద్.

**దెయ్యంన్నె రాజ్యం**

**మత్తయ్ 6:25-34**

22 ఇనంజ్ ఇడుత్ యేసుండ తన్నె సిసులున్ ఇనంజ్ ఇంతెండ్, “అదుంజ్ ఎత్తి అన్ ఇడ్డెకద్ తన్నెద్ ఇంతె బత్తెకదుంజ్ తన్నెన్ తినేకాద్?” అమ్మె పానమ్ తన్నెన్ తోడెకద్? ఎనెండ్ తొడ్డుమ్ ఇస ఇమ్మె సరీరున్ ఇసా సింత కన్నెర్.

23 ఇమ్మె పానం తిన్నెకదుంజ్ ఎన ముక్కమ్ అన్నాద్. మెన్త జుజ్జెలుంజ్ ఎన కిమత్ తాద్ అన్నాద్.

24 కాకా ఓలూర్. అదా వితన తప్పె. పంటన్ కిసే. గుమ్మిత్ తన్నెవి తిన్నెకా తొతే. దెయ్యం అదవుంజ్ తినెంజ్ పురవ్ సాద్. నీర్ ఆ పిట్టలుంజ్ ఎన కిమత్తర్ అన్నాత్తిర్.

25 చిమ్మనంజ్ సటీ చింత కత్తు తమ్మె పానమున్ ఒక్కొ గంట వడిపెకర్ ఇమ్మత్తి ఎరేనా అన్నారా?

26 నీర్ ఇంతె చినమున్ కలెంజ్ సాలెర్ అదున్ బదోల్ తనుంజ్ విచార్ కల్పత్తిర్?

27 పుత ఎనంజ్ పెర్గసావొ ఓలూర్. అదా పని కలే. జుజ్జే అల్లె. ఎన తన్నె సాబాన్ పూరతి ఇంతె సొలొమోన్ రాజక్ తొడెకా మాగ్జ జుజ్జెలున్ నాయ్ ఏ పూతంజ్ నాయ్ సామనం తొతేద్. ఇసా ఇడ్డన్.

28 ఇమ్మత్తి ఉసిటినయ్ విస్వాసం తొత్తెదా? ఇన్నెడ అత్తు వెగెడ్ కిసుత్ వేయ్యెకా గడ్డిని దెయ్యం అంతే సోయ్ ఓల్తెండ్ తా! మరీ ఇమున్ ఎంతె సోయ్ ఓల్దాద్ ఎర్ర విచార్ కలుర్.

29 అదుంజ్ ఎత్తి తన్నెన్ తిందుమ్, తన్నెన్ ఉందుమ్ ఇసా విచార్ కంన్నెర్.

30 దున్యత్ అనెకార్ ప్రతి ఒక్కొద్ అదుంజ్ సటీ తడ్డడసార్. ఇమ్మె బానుంజ్ ఇముంజ్ తనెద్ పాజె హొ ఓర్కియ్.

31 అమ్మె రాజ్యం మున్, నీతిన్ జటిలర్. అప్పడ దెయ్యం ఇముంజ్ ఇదవున్ నాయ్ సియ్ సాద్.

**అబారుంజ్ సెకా బాగ్ ఎరుంజ్  
మత్తయ్ 6:19-21**

32 “నీర్ అర్ సెకా చిన్నం మందలంజ్. గని అర్ననెర్. ఇమ్మె బాండ్ తన్నె రాజ్యమున్ ఇముంజ్ కుసినడ సియ్ సాద్.

33 ఇమ్మె ఆస్తిన్ విరుత్తు గరిబులుంజ్ దర్మమ్ కలుర్. ఎప్పడి అనెకద్ ఆస్తిన్ తయార్ కలుర్. ఇమ్మె దనమున్ పరలోకముత్ డప్పుర్. అత్తి అదా కరాబ్ ఎరే డొంజా అదవున్ పుడ్ కెర్. ఆ ఆస్తిన్ సెదాల్ తిన్నెద్.

34 ఇమ్మె దనం అనెకార్చైవీ ఇమ్మె మన్ అన్నాద్.

పెన వారెకదున్ బదోల ఉదహరన్  
మత్తయ్ 24:37-25:30

35 “ఇమ్ దీవేలున్ తర్పుత్ తయరాడ్ అండ్ర.

36 పెండ్లిజ్ సెత్న ఎల్లంజ్ వరెకా మాల్కాకుంజ్ సటీ కయ్సా అనెకా సేవకెర్ లంజ్ అండ్ర. అనంజ్ కత్తె మాల్కాక్ వత్న గుయ్యున్ కుడెకంగాయ్ అమ్ముంజ్ సటీ నీర్ గుయ్యున్ పుసెంజ్ సాలతిర్.

37 మాల్కాక్ వరెకా వెలంజ్ ఉసార్ అనెకా సేవకెర్ దన్యులు. ఇద్ కరెయ్.

38 అముదు ఏ సార్పమలెయో మరి కోరుకుతంజ్ వరెంజ్ తయరుత్ అనెకా సేవకెర్ మంసెట అనెకద్. ఔరుంజ్ సోయ్ జర్రిలద్. అనెకదున్ ఒల్పదొ ఆ సేవకెర్ దన్యులు.

39 గని ఇదున్ అర్థం కలుర్. డొంగ ఏ వెలంజ్ వర్సాదొ ఎల్లత మాల్కాకుంజ్ ఒర్కిఅండె తన్నె ఎల్లంజ్ డొంజా వరెంజ్ ఇడెద్.

40 నిర్నాయ్ తయరడ అండ్ర. తానుంజ్ ఇంతె మన్కనె పొరక్ ఇముంజ్ ఒర్కి తోసెటా వెలంగి వార్సాద్.”

ఇస్వద్ తోసెటా సేవక్  
మత్తయ్ 24:45-51

41 పేతురు, “ప్రబు! నీ ఈ ఉదహరన్ అముంజ్ సటీ ఇడ్సాతివా సదర్ మందింజ్ సటియే?” ఇసా వెలుత్ ఓల్తైర్.

42 ప్రబుంద్ ఇనంజ్ సామదనం ఇడెతెంద్. తెలివి అనెకా ఇమ్నర్ సేవక్ ఎందా? ఆ మాల్కాక్ మల్ల వతెంద్ ఇంతె తన్ బరొస తరుంజ్, తెలివి అనెకరుంజ్ తన్నె మరొక్కొర్ సేవకెరున్ సొయ్దున్ తిన్నెంజ్ సియెకాదుంజ్ ఔరున్ పొయ్ అదికార్ లంజ్ సియ్దుద్.

43 ఆ మాల్కాక్ వతెంద్ ఇంతె, అముదు ఇడెతెత్తి అడ్గెకా సేవక్ దన్యుడు.

44 ఇద్ కరెయ్. ఆ మాల్కాక్ అమ్మె సేవక్నే ఆస్తి సిమ్కన అదికార్ లంజ్ నెమిప్పాద్.

45 గని ఒక్కొక్క వెల ఆ గడియాక్ రప్పిరా తన్నెత్ తనీ, అన్నె మూల్కాక్ జల్ది వారెద్ ఇసా మన్నుత్ ఇత్తు తనుంజ్ బూడున్ పని కలెకారున్ మర్కమ్ ఎరెంగయ్ ఎద్ది విచార్ కల్సెటా దన్పుత్, తిన్నా ఉన్నెకాద్ మోదల్ ఇడ్సాద్ ఇత్త.

46 మూల్కాక్నే ఆసేవక్ పావొలెకా దినా పత్తతోసెట వత్తు తరుగ్గాత్ ఇసా అర్పులిపుత్ ఆ సేవకున్ విస్వాస్ తోసెటార్ గుంపుత్ సెరెంజ్ ఇడ్దద్.

47 తన్నె మూల్కాక్నే మన్నున్ ఒర్కిలుత్ గినా, అమ్ముంజ్ మనుంజ్ తోసెటా పని కలెకా సేవకుంజ్ ఎక్కువ పెట్ల తక్ తా.

48 గని ఒర్కి తోసెటా కరాబ్ పనిక్ కత్తనుంజ్ కామ్మి పెట్ల తక్ తా. దెయ్యం తముంజ్ ఎక్కువ సియ్యున్ తన కొన్నెమి వెల్దంద్. పేరెత్ సియ్యత నంతనట్ సియ్యతదుంజ్ ఎన ఎక్కువ వెల్దంద్.

**బెద్బావ్ ఓల్సెట యేసునె కరనం  
మత్తయ్ 10:34-36**

49 అన్ ఈ బూమి పొయ్ కిన్ ఇడెంజ్ వత్తన్. ఆ కిన్ ఇత్తింజ్ ఎంత్తి అనెంజ్ ఇసా అసా కత్తన్.

50 గని అన్ సుమెకా కటింత బాప్తిస్మ అన్నాద్. అద్ జర్గిల్నంతెంజ్ అన్నె సీంత సుకిలెద్.

51 సాంతిన్ సియెంజ్ అన్ ఈ బూమి పొయ్ వత్త నీసాతిరా? తోద్. ఇదున్ పయెంజ్ వత్తన్.

52 ఇండితన ఒక్కొక్కటంముత్ ఐద్గుర్ అండే, ఔర్ పయుత్తు, ముగ్గుర్ ఒక్కొక్కవై ఎద్దె ఇద్దర్ ఒక్కొక్కవై. ఇద్దర్ ఒక్కొక్కవై అండే ముగ్గుర్ ఒక్కొక్కవై ఎత్తు జగ్గా కాదర్.

53 బాన్ద కీకెనాడ్, కీకె బానాడ్, అమ్మ కొంమలడ్, కొమ్మ అమ్మనాడ్, పొద కొర్రలడ్, కొర్ర పొదలడ్ జగ్గా కాదర్.

**వెలాన్ అర్లం కలెకాద్  
మత్తయ్ 16:2-3**

54 యేసుండీ అత్తి అనెకా మందిన్ వెంటా, “నీర్ పొద్ ఉర్కెకావై ఆబార్ డమ్మ ఎరెకావున్ ఓల్ తా వెంటాయ్ వన వత్తిన్ ఇసా ఇందత్తిర్.

55 దక్కిన వాలడ్ గలివరెంజయ్, ‘వేడి ఎక్వా ఎర్నద్’ ఇసా ఇసార్. నీర్ ఇం త్తై తియ్ ఎరాద్.

56 యే! కష్టిక్! బూమి అని ఆబారున్ ఓలుత్తు, ముదర్వై జర్గిలెకవున్ ఇడ్నాతిర్. గని దెయ్యం ఇండిత కలముత్ కలెకావున్ ఓలుత్, తనుంజ్ బరబర్ సమ్మిల్నెటా తోతెరే?” ఇసా జెరుంజ్ ఇడ్తెర్.

ఇమ్మె మరొక్కొవున్ సమాదనం

మత్తయ్ 5:25-26

57 పెనా యేసుండీ, “ఇమ్మెత్ నీరీ ఎద్ నీతి ఇనెకద్ తనుంజ్ న్నాయ్ కాలెరే?

58 ఇమ్మె బెయ్మాన్దర్ ఇమ్మున్ తస్వ కలెకన్వై తివ్వా కొసంజ్, నడుమ్ పావుత్ అమ్మున్ వెంటా మిరయెంజ్ ఓలుర్. తొద్దె ఇమ్మున్ తస్వకలెకాద్ ఇమున్ జెల్ల అదికారినె కెయ్యుత్ అవలి కాల్యాద్. అముదు అదికారి ఇమున్ కొసుత్ జేలుత్ తప్పాంద్.

59 అప్పుడ ఆక్రిత పైసె బర్పయ్ కన్నంతెంజ్, కరెయ్ అన్ ఇముంజ్ ఇడ్నాత్ నీర్ జెల్ తాన కురియెర్” ఇసా జెరుంజ్ ఇడ్తెద్.

# 13

మరొక్కొరున్ వెందెనడ్ ఇడెంజ్ తోద్

1 కొన్సం మంది గలిలీయత మన్సుకెర్ మందిరుత్ బాప్ సియ్యెజా పిలాతు తన్నై సైనికులున్నునుకుత్ జెరున్ అలుంజ్ తేర్. మందినె నెత్తుర్ అని జన్వల్లె నెత్తుర్ కలయ్యిన్

2 తె యేసు, “జెరె ఇనంజ్ ఇంతెండ్ ఇ గలిలీయతర్ సిరొపులకెరి గలిలీయతర్ సిమ్మనంజ్ ఎన ఎక్కువా పాప్ కత్తెర్ ఇసాతిరా?”

3 గని జెర్ కలెతెర్ ఇసా అన్ ఇంతన్. పాప్తన కబలిల్నెటండె నీర్ నాయ్ మన్ బద్దిపుర్.

4 అనాయ్ సిలోయంత మడి ఒద్దిలుత్ తిక్తార్ బెర్ అట్ర మందిని గొట్టితదున్ తనెద్ ఇసాతిరె? యెరూసలేముత్ అనెకర్ సిమనా మందింజ్ ఎనా ఎకావ పాప్ కత్తెర్ ఇసాతిరా?

5 గని బెర్ కలెతెర్ ఇసా అన్ ఇసాత్. పాప్తన మన్ బద్దిపుర్ అండె నీర్ నాయ్ అనాయ్ నాసానం ఎరతిర్ ఇసా ఇడతెద్.

**కాయ్చెట మేడి మాక్  
మత్తయ్ 5:1-7; మత్తయ్ 21:18-20**

6 అనంజ్ ఇడ్త వెన్కత్ యేసుండ్ ఈ ఉదహరన ఇడ్తెద్. ఒక్కొ మన్కక్ తన్నె వాడిత్ ఒక్కొ మేడి మాకు ఎదప్పెద్. అదా పెర్గత వెన్కత్ అప్పుడ అప్పుడ ఆదవై సెత్తు, పండ్లంజ్ సటి ఓల్నెద్. గని అంమ్ముంజ్ ఎప్పుడి పండ్లు కండ్కుకెరెతె.

7 తె అముదు మాల్కక్ గడియకున్ వెంటా, “ఇదెఓల్ ముది సాల్కుతన ఈ మేడి మాకులత్తి పండ్లు కయెతిన్. ఈ మాక్ పెర్గత్ అగమి వాడి తా జాగన్ అగొటిప్ప నాంసాద్. ఇదున్ కత్తుత్ జొపిడ్!” ఇసా ఇడతెద్.

8 తె అముదు గడియక్, మాల్క! ఈ సాల్ అద్ అనెంజ్ ఇడ్. మాకుంజ్ తిర్గొరా వపాకత్తు కత్ వాజాత్.

9 వారెకా సాల్ కయెతిన్ ఇంతె సోయ్ గొట్టి. కయెసెటా అండె నీ అదున్ కత్తుత్ జొపిడ ఇసా ఇడతెద్.

**ఒక్కొ పిల్లన్ యేసుండ్ సోయ్ కలెకద్**

10 ఒక్కొ ఆలపుసేక జీర్ యేసుండ్ యూదులె సాష్టిత బోద ఇడ్సానాంనెద్.

11 అత్తి అట్ర సాల్కుతన బూత్ సుమ్ముత్ బేమరినాడ్ ఒక్కొ పిల్ల అండిన్. అద్ బెమరినడ సార్కక్ ఇలెంజ్ వరెటా ముల్కె గుడలుతి అదా.

12 యేసుండ్ అదున్ ఓలుత్ తన్నా మెరా కూగుత్, “బాయి ఇన్నె బేమరితన సోయ్ ఎర్!” ఇసా ఇడతెద్.

13 అని అదున్ పోయ్ కెయ్యు ఇట్టెద్ అనంజ్ ఇడెజాయ్ అద్ సార్కక్ ఇల్తెన్. వెంటని అద్ కుసీ కలెకద్ దెయ్యమున్ స్తుతి కత్తిన్.

14 ఆలపుసేక జీర్ యేసుండ్ ఆ పిల్లన్ సోయ్ కంత్త కాడితుంజ్ ఆ సాబ్బిత అదికారింజ్ దండి రగ్ వత్తిన్. తె అముదు మందిన్ వెంటా, “వారముంజ్ ఆర్ దినా పనికలెంజ్, అన్నా. ఆ దినాలుంజ్ ఎప్పుడనాయ్ ఒక్కోజీర్ వాత్తు, సోయ్ ఎర. గని ఆలపుసేక జీర్ ఎన్నెర్” ఇసా ఇడతెద్.

15 అపుడ యేసుండ్ యె కష్టిక్! ఇమ్మ తాన ఎరి కొదలున్ ఎక్కద్, గాడ్డిన్ ఎక్కద్ ఆలపుసేక జీర్ ఎరి ఎక్కద్ కొడ్కా తన సాయుత్, యిర్ ఉర్తెంజ్ తోదా? తప్పతోసెటా కొస్తిర్!

16 ఆట్ర సాల్తన బూత్ అంటతా ఆ పిల్ల అబ్రాహామ్మె సంతాన్ ఎరెకా ఈ పిల్ల, ఆలపుసేక దినాముంజ్ జీర్ సైతన్నె కెర్తున సోయ్ ఎరెతినా? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్.

17 ఆ గొట్టిక్ వింత్తు అమ్నె దుస్మండ్ల సిర్మిండ్ ఎద్దెర్. గని అత్తి అనెకా మంది అముదు కత్త మహిమత కాములుంన్ ఓలుత్ కుసీ కత్తెర్.

**మోరియ దనెనే ఉదహరన  
మత్తయ్ 13:31,32; మార్క 4:30-32**

18 అనంజ్ ఎద్దా వెన్కత్ యేసుండ్, “దెయ్యమ్మె రాజ్యం ఎనంజ్ అన్నాద్? అద్ తానెద్దంజ్ అన్నాద్ ఇసా ఇడుడ్?

19 అద్ ఇనంజ్ అన్దద్. ఒక్కొ మన్కత్ తన్నె వాడిత్ మోర్విదనెన్ తప్పెండ్. అద్ పెర్గూత్ దండి సేట్ ఎద్దెన్. ఆబార్ పొల పిట్టా ఆ మాక్ కొమ్ములెంజ్ తుప్ప కల్సా. దెయ్యమ్మె రాజ్యం గిన అనాయ్ అన్నాద్” ఇసా ఇడసాద్.

**పిల్లె పిండిన్ గురించి ఉపమానం  
మత్తయ్ 13:33**

20 అని పెనా గినా యేసుండ్, దెయ్యమ్మె రాజ్యం తానెద్ లంజ్ అన్నాద్ ఇసా ఇడతెద్?

21 అద్ ఇనంజ్ అన్నాద్. ఒక్కొక్క పిల్ల మూడీ అడ్డె పిండి బొకిపుత్తు పుల్లె వారెకా వస్తు ఉసుటి తప్తిన్ తె అద్ పూరా పిడ్డిత్ నెర్యతిన్. దెయ్యమ్మె రాజ్యం అనాయ్ అన్నాద్ ఇసా ఇడతెద్.

**యెరూసలేమ్ పాపుత్ గొట్టి**

**మత్తయ్య 7:13-14**

22 అనంజ్ ఎద్దా వెన్కత్ యేసు పట్టుములెంజ్ అని ఉలెంజ్ తిర్గసా, బొద కాల్పా యెరూసలేముంజ్ సెసా అన్నెద్.

23 అపుడ ఒక్కొక్క మన్కక్, ప్రబు! పాపమ్ తన బత్కెకర్ కొన్నెమి మందియా తనెదె? ఇసా వెలుత్ఓల్తెద్.

24 గూల్ మంది కుతుడ్కె బొయ్ద సొంజెక అన్నాద్. ఆ దర్యోజ తన సొంగెంజ్ పెరెత్ కోసీద్ కాలూర్. పేలెటర్ ఆ దర్యోజ తన సొంగెంజ్ తక్కెటా ఓల్సార్. గని బెరడె ఎరెంజ్ సాలేద్.

25 అపుడ ఆ ఎల్లత మాల్కక్ సులుత్, కవాడున్ గెంసాద్. అనంజ్ ఎద్ద వెన్కత్ నీర్ వాకా ఇలుత్, మల్క! మల్క! అముంజ్ నటి కవడున్ పుసా ఇసా కవడున్ కుడుకెంజ్ మోదలెందెర్. అపుడ అముదు మాల్కక్ నీర్ ఎరెనిరో, ఎత్తనాట్ వత్తిరో, అనుంజ్ ఒర్కి తొదా ఇసా ఉత్తర్ సియ్యెంద్.

26 అపుడ బెర్, ఇన్వెంటా తిందమ్ ఉడమ్. నీ అమ్మె పట్టులెంజ్ బొదగినా కత్తి ఇసా ఇడెంజ్ మోదలింటి.

27 గని ఆ మాల్కక్, నిర్ ఎరెనిరో అని ఎత్తనాట్ వత్తిరో అనుంజ్ ఒర్కి తోద్. కరాబ్ పనిక్ కలెకర్! నీర్ సదార్ అనం తాన సెర్ ఇసా ఇడతెద్.

28 అపుడ అత్తనాట్ ఓలెంజ్ ఇముంజ్, అబ్రాహామ్, ఇస్సాక్, యాకోబ్ అని సిమ్మన ప్రవక్తకెర్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం ముత్ కండ్కెర్సార్. గని నీర్ అత్తి వాకలి అంత అత్తి పల్కు కొర్కసా గుల్ నొపినాడ్ అర్సా అదత్తిర్.

29 పెన పొద్దురినవాయ్ అని పొద్ ఉరుక్కువాయ్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం ముత్ తినెంజ్ ఉద్దత్తిర్, మరొక్కొక్క మన్కకెర్.

30 ఇదె విండ్ర! ఆక్రి అనెకర్ పేలె ఎద్దార్ పేలె అనెకకార్ ఆక్రి ఎద్దర్ ఇన్ యేసు జవాబ్ సియ్యతేద్.

31 ఆ వేలజ్ కొంచెమ్ మంది పరుసిక్ యేసున్ వెంట వత్తు, హేరోద్ ఇన్ అల్జెంసా ఓల్వార్. ఇత్తరనట్ సయ్యత్ సే ఇసా ఇంతెర్.

32 తే బెర్వెంటా యేసుంద్ ఈ దినాలుంజ్ జీర్ బూతులున్ పూసుత్ ఎద్దసా దుక్కం అనెకరుంజ్ సోయ్ కల్సాత్. మున్ది దిన ఎద్దవెన్సుత్ అన్నె కార్యి బార్పుర్ కత్అంసత్ ఇసాద్ ఇసా కొయ్య్లాంజ్ హేరోదున్వై సెత్తు ఇడ్డుర్ ఇసా ఇసాద్.

33 ఏనాగని అన్ ఇన్నెడ్, వెగేడ్ ఆని మర్నెడ్ యెరూసలేమ్ జత్త కల్నిసెరెగ్ఎద్దర్. తనుంజ్ ఇంతే పక్త యెరూసలేముతీ ప్రవక్తకెరూన్ అలుంజ్ తేర్.

**యెరూలేముంజ్ సటీ విచార్  
మత్తయ్ 23:37-39; లూక్ 19:41-44**

34 యే! యెరూసులేంతరా! నీర్ ప్రవక్తకెరూన్ అలుజన నీ బగవత్తక్ ఇమ్వై పావిటరున్ గుండ్లాడ్ లగాప్ప అల్లెకాద్ కోర్ తత్తే పిట్టలున్ మెర కక్తతీయ్ ఏన్నిగుసల్ ఇమున్ మెర కలెంజ్ ఇసా ఓల్దద్. గని నిర్ ఓప్పెతిర్. ఇదె విత్రి! బగవన్తక్ ఇంమే నగురున్ పడ్ ఎరెంజ్ సాయ్తెద్. యెహోవనే ఆదికరడ్ వరెకనుజ్ బగవన్తక్ ఆసిర్వద్ సీయ్యద్ ఇసా నిర్ ఇనంతెంజ్, కరెయ్ అన్ పెన ఏక్కినట్ ఓలేర్ ఇసా ఇడ్డెంద్.

35 ఇన్నె పార్తన జాగ ఇనుంజ్ సటీ ఇన్నె పార్తన జాగ దెయ్యమ్మై పార్తన జాగ. ప్రబునె పేరడ్ వతద్ దాన్యుని ఇన్నంతెంజ్ నీ అన్ ఓలెవ్.

**14**

**ఒక్కొ దుక్కం తనున్ యేసుంద్ సోయ్ కలెకాద్**

1 ఒక్కొ ఆలపుసేక దినం అముదు ఒక్కొ పరుసిక్ దండినె ఎల్లత్ జెవున్ తినెంజ్ సెదెద్. అత్తి అంనున్ సిమ్మన మంది ఒల్పుర్.

2 ఒక్కొక్క ఆరం జీర్ పరిసాయులత్తద్ ఒక్కొక్క అదికార్నే ఎల్లంజ్ జెవోన్ కలెజ్ యేసుండ్ సెద్దెండ్. అత్తి అనెకర్ అమ్ముజ్ గియనడ్ ఓల్సనంసార్. అత్తి ఒక్కొక్క మెన్ వయ్యేకా దుక్కమాడ్ యేసున్వై వత్తిన్.

3 తే యేసుండ్ అత్తి అనెకా సాస్త్రిక్ అని పరుసిక్ ఓలుత్. నియమ్ సాస్త్రినే నియమున్ సుముత్. ఆలపుసేక దినముంజ్ జీర్ దుక్కలెకరున్ సోయ్ కలేకదా? తోదా? ఇసవెల్తొల్తెద్.

4 గని బెర్ దాబ్ అండేర్. తే యేసుండ్ అముదు వైయెక దుక్కంతనున్ పూడుకుత్పా. సోయ్ కత్తండ్. అని అత్తరన అనున్ పన్న్యేద్.

5 అపుడ్ యేసుండ్, ఆలపుసేక దినముంజ్ జీర్ ఇన్నె కీకె ఎకాద్ కొడ ఎకాద్ నువిత రాటే, నీర్ పుసెరా? ఈసా బెరూన్ వేలుత్ ఓల్తేద్.

6 అదూన్ బెర్ తానై జావబ్ సియెంజ్ సాలేతెండ్

### పెండ్లి బదోల్ ఎక్కు విచార్ కలెకద్

7 ఆ జెవున్ ఇట్టార్ నూట్టా ఉద్దెకా సోయ్త జాగన్ ఆస్తదున్ ఓలుత్, యేసుండ్ బెరున్ ఉదహరన ఇడ్డెండ్.

8 ఎరి ఇమున్ పెండ్లి జెవునుంజ్ కుగ్తె, దొడా ఉదెకా జాగత్ ఉద్దెమ్. తనుంజ్ ఇంత్తే ఎల్లతర్ ఇనుంజ్ ఎనా దొడలున్ కుగ్గెర్ ఎరాత.

9 అనంజ్ ఉద్తివింత్తె సిమ్కునన్ కుగెకా మన్కుక్ ఇన్వై వాత్తు, ఇత్తి ఇమ్మున్ ఉదెంజ్ ఇడ్ ఇసా ఇనెంజ్ వారెదా. అపుడ్ నాయ్ సిర్మింది ఎత్తు ఆక్రి అనెకా జాగత్ ఉదెంజ్ పడ్డన్.

10 అదుంజ్ ఎత్తి ఇమున్ ఎరి కుగ్తె, ఆక్రి అనెకా జాగత్ ఉదా. అపుడి ఇన్ కుగెకాద్ ఇన్వై వాత్తు, అన్నె దొస్తు! ఆద్ దొడా ఉదెకా సోయ్త జాగత్ నెత్తు ఉద్ ఇసా ఇడ్తెర్. ఆ వేలంజ్ ఇన్ బరబర్ ఉదెకార్ ముండట్ ఇనుంజ్ దొడండ్ మాన్ రొంబాడద్.

11 తన్నెత్ తాని దండి ఎరెకాద్ సినామ్ ఎద్దాద్ అని తాన్నెత్ తాని సినామ్ ఎరెకాద్ దండి ఎరెకాద్ వారద్ ఇసా ఇంతెండ్.

12 అపుడ యేసుండ తన్నా కుగ్తన్ వెంటా, సిత్తై, ఎకద్. తొల్లి ఎకాద్ జెవున్ కాలెంజ్, ఇన్నె దొస్తులున్ ఎక్కద్, ఇన్నె దాదక్ తొరెండ్ ఎక్కద్, ఇన్నె చుటలెక్కాద్, ఇన్నె పకతర్ ఎక్కాద్ ఇన్ ఇడ్డెర్ కుగ్గిమ్ ఒక్కొ మోకా బెర్ తన బదోల్ గుగ్గెర్. అపుడ నీ సియ్తాద్దె బర్షై ఎర్నద్.

13 గని నీ జెవున్ సియెంజ్ గరిబులుంజ్ కుంట్టికున్, గుడ్డికున్ కుజ్.

14 బెర్ ఇనుంజ్ తిరుగుత్ తిండి సియ్ తా కడితుంజ్, నీ తిక్ తార్ బత్కసార్ దినం బగ్గవ్తక్కై మన్లాంజ్ అడగెకర్ వెంటా అడగెంజు, నీతి సియ్దున్ నీ ఎరుంజ్ తినెంజ్ సియ్యెవొ బెర్ ఇనుంజ్ తినెంజ్ సియ్యెటండె అపుడ ఇనుంజ్ ఆసిర్వాద్ రొబడాద్.

**దొడద్ జెవున్నె ఉదహరన**

**మత్తయ్ 22:1-14**

15 అపుడ యేసున్ వెంటా ఉదుత్ అనెకా తన ఒక్కొద్ ఆ గొట్టికున్ విత్తు, “దెయ్యమ్మై రాజ్యం ముత్ జెవున్ కలెకద్ గుల్ పెరెత్ ఆసిర్వాద్ సుమెకాద్ ఎరాద్” ఇసా ఇంతెద్.

16 తే యేసుండ “ఒక్కొ మన్కనా గలెనా దండి జెవున్ సియెంజ్ నిర్బయ్ కతెండ్. పేలెటరున్ కుగ్తెద్.”

17 అని జెవున్ తా వేలా ఎరెంజు, కబుర్ ఇడుత్ అనెకరున్, వర్! ఇన్ని జెవున్ కాలెంజ్, సిమనా తయార్ అన్నాద్. ఇసా సిసున్ పవెంటెద్.

18 గని బెర్ సిమ్కన జెవునుంజ్ సెరెంజ్ బోదుంజ్ ఒక్కొది తిరడ వట్టి ఆగమీ ఇనంజ్ ఇడెంజ్ ఎద్దెర్. బెర్తన పేలెతండ్, అన్ కెన్ సువున్. సెత్ ఒలెంపజె. అనుంజ్ మాప్ కల్ ఇస అముదు వేల్తెండ్.

19 మల్ల ఒక్కొండ్, అన్ ఐద్ జొడిక్ కొద సువున్. అదా ఎనక్ పని కల్సావొ సెత్. ఒలెజ్ పజె. అనుంజ్ మాప్ కల్ ఇసా వేల్తొల్తెండ్ ఇసా ఇన్నేండ్.

20 ఇంకా ఒక్కొద్, అన్ ఇండిని పెండ్లి ఎద్దెన్. అన్ వారెంజ్ సాలెన్ ఇసా ఇంతెండ్.

21 అపుడ అముదు సిసుద్ తన్నె మాల్కకున్ వై రగ్ తిర్గుత్ వత్, సిసున్ వెంటా, నీ వెంటాయ్ నగురుత్ నంది నల్లార్ గొందిన్ సెత్తు, గరిబులున్, కుంటికున్ అని గుడ్డికున్ కూగుత్ తోడా వా ఇసా ఇడ్డెంద్.

22 ఔర్ అముదు గడియక్ ప్రబున్ మలైయుత్ వాత్తు, ప్రబున్ నీ ఆత్తి సియ్తెతి లాంజ్ అన్ కత్తన్. ఎనాగని అనా గని ఎల్ల ఇంకాగినా నిండెంజ్ అన్నాద్ ఇసా ఇంతెంద్.

23 అపుడ ఆ మాల్కక్ గడియకున్ వెంటా, అన్నె ఎల్లత్ మంది నిండెగి పాహజే. అదుంజ్ ఎత్తి నీ నగురుంజ్ వాకా సెత్తు, జాప్ అని కెనుత్ అనెకారున్ జులుమ్ కత్తుకో

24 ఇదుంజ్ ముండట్ కబుర్ ఎక్సెటర్ అతాన ఒక్కొద్నాయ్ అన్ సియెకా జెవున్నె సవ్వి ఓలెర్ ఇసా ఆ మన్కుక్ ఇసాద్ ఇసా యేసుంద్ ఇడ్డెంద్.

**సిసు ఎరెకదుంజ్ పరిక్కు  
మత్తయ్ 10:37-38**

25 పెరెత్ మంది యేసున్ వెంట వార్సనానెర్. తె యేసు ఔర్ పకంజ్ మలయుత్,

26 ఎర్ అన్ వై వార్సరొ, అముదు తన్నె అమ్మ బానున్, తన్నె మాసలున్, కికె కొమ్మలున్, అన్నక్ తొరెండ్లున్ తోర్డా దాదక్ కెరున్ అని తన్నె పానముంజ్ ఎన ఎక్కవా అన్ ప్రేమ్ కలెంద్ అముదు అన్నె సిసుద్ ఎరెంజ్ సాలెంద్.

27 ఎర్ ఎన తన్నె సిలువన్ కుస్తుత్ అన్ వెంట వర్సదొ అముదు అన్నె సిసుంద్ ఎరెంజ్ సలెంద్. తన్నెత్ తాని తక్కిబ్ బొగిల్పెటాంద్ అముదు అన్నె సిసుద్ ఎరెంజ్ సాలెంద్.

28 ఇముంన్ లోపా ఎది ఒక్కొ మడి కట్టెంజ్ ఇసా అండెద్ ఇండ్రు. తే అమ్మతీ కట్టుత్ అనెంజ్, వెన్నత్ అండిన్ అంతై అండినా తోదా ఇసా లెక్కా కత్తు ఓలెదా? తప్పతోసెటా ఓల్సాద్.

29 ఒక్కొ మోకా ఓల్సెటా బునజి తప్పత్, అముదు అదున్ పురా కట్టెంజ్ సాల్పదొ తోదో అదున్ ఓలుత్ సిమ్మన మంది కాయుంజ్ సార్.

30 ఓలెకార్ నదరి ఇమ్దు కట్టెంజ్ మొద ఇట్టెండ్ గని అదున్ పురా కలెంజ్ సాలేతెద్ ఇసా అమ్మున్ చడిప్పెర్ అని కాయుంజ్ సార్.

31 అది ఎరెకడ్ ఒక్కోద్ రాజక్ మల్ల మరొక్కోద్ రాజకున్ వెంటా లడెయ్ కలెంజ్, తనత్తి అనెకా పది హజల్ సిపాయిక్ గదియ్యె రా తోదా ఇసా విచార్ కలెరా? తక్సెటా అముదు విచార్ కతెండ్. ఈర్యె హజల్ మంది సిపాయిక్ వెంటా వార్సననెండ్. ఇంతె అమ్మున్ వెంటా లడెయ్ కలెంజ్ సెరెకా,

32 తన్నె నక్తి గదియెద్ ఇంతె, ఆ రాజుండ్ ఇంక గుల్ దవ్ అనెజయ్ ఇప్పు కలయెంజ్ వాయతదున్ పన్నుత్ సాంతి కల్ ఇసా వింతి కత్తెండ్ తా

33 అపుడ్ ఇమాతననాయ్ ఎరి ఎక్కద్ అన్నె సిసుద్ ఎరత్ ఇంతె, అముదు గియనాడ్ విచార్ కత్తు, ఇన్నతి అనెకాద్ సాదరున్ సాయుత్ వారెంజ్.

సవాద్ తోసెట సుప్  
మత్తయ్ 5:13; మార్కు 9:50

34 సుపుత్ ఎన్ని గోల్ సావ్వి అన్నాద్ అని గోల్ కామ్ సియసాద్. గని అద్నె సవాద్ సవద్ సెదిన్ ఇంతె, మల్ల అద్నె సవదున్ కొరెంజ్ వరెద్.

35 ఆ సుప్పున్ బూమిత్ తపెంజ్ కామ్ సియెద్ అని బిదిత్ జొపిడెంజ్ కామ్సియెద్. మన్కుకెర్ అదున్ వాకా జొపిడ్సార్. కెప్పు తోసెటార్ అదున్ జొపిడ్సార్ కెప్పు అనెకర్ అదున్ విచార్.

## 15

దడ్విల్ల గొరెనె ఉపమనం

1 ఒక్కోఉసాల్ నాక వలె అని మరొక్కోర్ పాప్ యేసుండ్ ఇడ్డెకా గొట్టిక్ వినెంజ్, అమ్మాత్తి మిరయ్యెర్.

2 అదున్ ఓలుత్ పరుసిక్ అని సాస్తిక్ ఈ యేసుండ్ పాప్ కున్ మెరా కల్సాండ్. అని ఔరున్ వెంట మిరాయుత్ తిందెద్. ఇసా సైగ్గా ఇన్నెర్.

3 అపుడ్ యేసుండ్ ఔరుంజ్ ఈ ఉదహరన ఇడ్డెద్.

**గొర్రెనె ఉదహరణ  
మత్తయీ 18:12-24**

4 ఇమంతనట్ ఒక్కొక్కొనత్తి నూర్ గొర్రె అండే ఇడ్. అదవున్ తన ఒక్కొ గొర్రె దాష్టిల్తె, అముదు అదా నొవ్వద్తోమ్మిద్ది గొర్రెలున్ బట్టిత్ సాయుత్, దష్టిల్త గొర్రె రొబడ్ నంత్రెంజ్ కిరవెంజ్ సెరెదా తనెద్? తక్సెటా కిరవెంజ్ సెనెద్!

5 అద్ రొబట వెన్కత్ సాట్టత్ కాజుత్, కుసినడ్ ఎల్లంజ్ తోడా వతెంద్.

6 అని అమ్మె సంజుకెరున్, అజు బాజుతరున్ కూగుత్తు, అన్నె దష్టిల్తా ఆ గొర్రె రొబాటిన్ అదుంజ్ ఎత్తి అన్ బరాబర్ కుసీ కలర్ ఇసా ఇడ్తెద్.

7 అనాయ్ పాప్ తన మన్ బద్లిపుర్ జరురత్ తోతెంద్ ఔర్ నొవ్వద్ అని తోష్టి నీతితరుంజ్ ఎన్ను, కల్లిలెకాద్ ఒక్కొద్ పాపి మన్ బద్లిపెకాద్ బదోల్ స్వర్గుత్ పెరెత్ కుసి ఆనందడ్ అన్దర్ ఇసా ఇడ్తెద్.

**దష్టిల్తా దుగని**

8 “ఒక్కొ పిల్లనత్తి పది కూరనే దుగని అండే ఇడ్త. అత్రనట్ ఒక్కొ దుగని ఎదొయో రట్టిన్. తే ఆ పిల్ల దీవే తర్పుత్, దుగని రొబాడ్ నంతెత్, ఎల్లన్ పురా ఐయుత్ కిర్వసెట్టా ఆదాద? తప్పతోసెటా కరవ్ సాద్!

9 ఆద్ రొబటాద్ వెన్కత్ తన్నె సంజుకెరున్ అని ఆజు బాజు తా పిల్లకున్ కూగుత్తు, ‘అన్ రాప్త దుగని అనుంజ్ రొబ్బటిన్. అదుంజ్ ఎత్తి అన్ బరబర్ నిర్నాయ్ కుసీ కలర్’ ఇసా ఇడ్తెన్.

10 అది తిరడ్ మన్ బద్లిపుర్ ఒక్కొద్ పాప్ స్టకున్ బదోల్, దెయ్యమున్ ముండట్ దూత్ తవ్ తోసెటా కుసి సుమ్సర్” ఇసా యేసుంద్ ఇడ్తెద్.

**ఎల్లన్ సాయుత్ సెద్ద పొరక్**

11 యేసుంద్ పెనా గిన ఇనంజ్ ఇడ్తెద్. ఒక్కొ మన్కుంజ్ ఇద్దర్ కికె అండెర్.

12 ఔర్తన సిన్సుం బానున్ వెంటా, బబా! ఆస్తి తన అనుంజ్ వరెకా ఇసా పయుత్ ఇదే సియ్ ఇసా వెలుత్ ఓల్తేద్. తే బాంద్ బేర్ ఇద్దరుంజ్నై ఆ ఆస్తిన్ పైయుత్ సియ్యెంద్.

13 కొన్ని దినాలడ్ అముదు సిన్సుం తన్నె ఇసన్ విరుత్, పైసె సుముత్ దావ్ తా దేసెముంజ్ సెద్దెంద్. అత్తి సుకమ్మా బత్క బొగిల్సా బాత్కెంజ్, కరాబ్ ఆదతు కరపుత్తు, పైసె సిమ్కున తిర్పుత్ వతెంద్.

14 అమ్మె సిమ్కున పైసె తిర్ తా వెన్కత్, ఆ దేసుత్ గుల్ దండి కరువ్ పట్టిన. అపుడ్ అమ్మత్తి తినెంజ్ ఉనెంజ్ తనయ్ తొత్తిన.

15 ఆ దేసుత్ ఒక్కొ మన్కునంతి సెత్తు పని వెలుత్తు ఓల్తేద్. అపుడ్ ఆ మన్కు తన్నె తురై తినెకాద్ ఉనెకాద్నై కయ్యెకదుంజ్ అమ్మున్ కెన్వై పావిట్టెద్.

16 తే అముదు గుల్ కారవుత్ అండకాడితుంజ్, తురై తినెకా పొట్టున్ ఎన తిత్తు వెట్టెన్ నిడ్పత్ ఇసా ఓల్నెద్. గని అమ్ముంజ్ ఎరి తనయ్ తినెంజ్ సియెతెర్.

17 అమ్ముంజ్ బుద్ది వత్తిన అప్పుడ్, అన్నె బానె ఎల్లత్ ఎత్తెఓ మంది కుల్కలకెరున్ సుకమ్ తా సంది అన్నాద్. గని అన్ ఇత్తి సంది తోసెటా తిక్కునాంసాత్.

18 అన్ ఈ దేసున్ సాయుత్తు, అన్నె బానాత్తి సెరత్ అని, బబా అన్ పరలోకముంజ్ ఉల్ల ఎత్తు, ఇన్నె నదురుంజ్ ముండట్ పాప్ కత్తన్.

19 ఇండి తన ఇన్నె కీకె ఇసా కూగెంజ్ పని సియెన్. ఇన్నె కుల్కలకెరున్ ఒక్కొద్ ఇసా ఇడ్ ఇందత్ ఇసా విచార్ కత్తు, వెంటాయ్ బాన్వై సెరెంజ్ కురియ్తెద్.

20 గని అముదు గుల్ దావ్వ అనెంజ్ బాంద్ అమ్మున్ ఓల్తెంద్. తే అమ్మున్ పొయ్ కివ్ వత్తిన. అపుడ్ కికిన్వై తుల్ సెద్దెంద్ అని ముదిడుత్ కలయ్తెద్.

21 అపుడ్ ఆ కికి బానున్ వెంటా, బబా! అన్ పరలోకముంజ్ వెంటా విరోద్ ఎత్తు, ఇన్నె నదురుంజ్ ముండట్ పాప్ కత్తన. ఇత్తనాట్ ఇన్నె కికి ఇసా కూగెంజ్ కామ్ సియెన్ ఇసా ఇంతెంద్.

22 గని బాండ్ తన్నె గడియకెరున్ వెంటా, సపాన సెత్తు, సిమ్కనంజ్ ఎనా సోయ్తు జుజ్జే కొత్తు తొడుపుర్. అమ్మె వెందెంజ్ ఒంజెరం తొడుపుర్, గెట్టులుంజ్ కెర్రిక్ తొడుపుర్.

23 అని సోయ్ కొరువ్ తా పడ్డన్ కొత్తు తర్గుర్. నేండ్ సిమ్కన కుసినడ్ జెవున్ కాన్నర్.

24 తికుత్ పానం ఎదెత్తి అని దద్దిలుత్ సెత్తు రొంబట్టెతి, ఇమ్ద అన్నె కీకె ఎన్నెండ్ ఇసా ఇడతెద్. అపుడ్ బెర్ కుసినడ్ జెవునె పని సురు కత్తర్.

25 అది వాకతుంజ్ దొడంద్ కీకె కెన్ వాలడ్ పని కత్ వార్సనాంనెద్. తే అమ్మె ఎల్లతన వాజ గజనాడ్, పాట్టా పాడెకర్ అని ఎదెకారె నాంద్ అమ్ముంజ్ విన్క వత్తిన్.

26 ఒక్కొ సేవకున్ కూగుత్తు, తానెద్ ఎర్సానాంసాద్? ఇసా వేలుత్ ఓల్తెంద్.

27 అముదు సిసుద్, ఇన్నె దాదక్ వతెంద్. ఎల్లంజ్ ఎత్ సోయ్ తిర్గుత్ వాత్త కాడితుంజ్, ఇమ్మె బాండ్ కొరువ్ తా లెజ తర్గుత్ జెవున్ సియ్సాన్నాద్ ఇసా ఇత్తెంద్.

28 అదున్ విత్తు అముదు దండిజ్ రాగ్ వత్తిన్. తే అముదు ఎల్లలోపా సాగె తెంద్. అదుంజ్ ఎత్తి బాందీ వాకా వత్తు, లోపా వా బాపు ఇసా అమ్మున్ వింతి కతెంద్.

29 అపుడ్ బానున్ వెంటా, ఇదొ బబా! ఇన్ని సాల్కుతన సిసుద్ లాగ్ ఇన్నె చాక్రి కాలనండన్. ఇన్నె ఆగ్రి ఎపుడి సాయుత్ అడగెతాన్. ఎనా గని “ఇన్నె సంజ్కేర్ వెంటా దావత్ కత్తు తిన్” ఇసా ఒక్కొ సిన్నం మేకె నాయ్ అనుంజ్ సియెతీ.

30 గని ఇన్నె ఆస్తి పూర కొసుత్తు కార్నిప్తు ఇన్నె కీకె ఎల్లంజ్ వతెంద్ తే అమ్ముంజ్ ఇసా, కొరువ్ త లెజ తర్గతీ ఇసా ఇన్నెంద్.

31 అదుంజ్ ఎత్తి బాంద్ బాపు! నీ ఎపుడి అనత్తిని అన్నాతి. అనత్తి అనెకా సిమానా ఇన్నెవి ఎన్నె తా.

32 గని తికుత్ పానమ్ ఎద్దద్ అని దద్దిలుత్ రొబ్బాటాద్, ఇన్నె

దాదక్ అండెద్. అదుంజ్ ఎత్తి నేండ్ కుసినడ్ ఈ జెవున్ తినెకాద్ బారబరి ఎండ్ ఇసా ఇడ్తెండ్ ఇసా యేసుండ్ ఇడ్తెండ్.

# 16

## ఉసార్ మన్కుక్నే ఉదహరన

1 యేసుండ్ తన్నె సిసు వెంటా, ఒక్కొ దనవంతక్నే ఎల్లత్ ఒక్కొనుంజ్ మాల్కాక్నేకామ్ కన్నెద్. ఒక్కొ జీర్ కొస్సెం మంది, అముదు ఇన్నె ఆస్తిన్ ఆగమి కరాబ్ కల్పానాంసాద్ ఇసా కార్బారిన్ బదోల్ దనవంతక్ విరోద్ కత్తెర్.

2 తే దనవంతక్ అమ్మున్ కూగుత్తు, ఇన్ బదోల్ ఇడ్డెకా కరాబ్ కాము కరెయ్ ఎన్నెవా? నీ ఇండిదూక్ కత్త కార్బరినె లెక్క అనుంజ్ ఇడ్. ఇండి తన అనత్తి కామ్ కాన్నెమ్ ఇసా అమ్ముంజ్ ఇడ్తెద్.

3 తే అముదు కారబరి తన్నెత్ తని మనుత్, కార్బరినె కామ్ తన అన్నె మాల్కక్ అన్ పుసాన్నాద్. అనుంజ్ తె కెనేత కామ్ కన్నెత్తి సక్తి తోతెద్. బిసెమ్ వేలెజ ఇంతె లజా వర్నాద్. ఇండి తాగలుడ్?

4 అన్ కార్బరితన పుస్త వెన్కత్, దొస్తూ తమ్మె ఎల్లక్లెంజ్ అనుంజ్ మాన్ సియ్యెతి, తాగలెకాదొ అనుంజ్ ఒర్కి ఇసా విచార్ కతెండ్.

5 అని తన్నె మాల్కకున్ కరజ అనెకరతన ఒక్కొండ్ ఒక్కొనున్ కుగ్తెండ్ ఔర్ వాత్త వెన్కత్ పేలెతనున్ ఇంతెండ్ నీ మాల్కకుంజ్ ఎత్తె బాకి అండ్డి? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్.

6 తే ఆమన్కుక్ నూర్ దంతులీ బాకి అండిన్, ఇసా ఇడ్తెద్. అపుడ్ కార్బారి, ఈరసిద్ సుమ్ అని అత్తి ఉదుత్ వెంటాయ్ పన్నాన్ దంతూ ఇసా వాయ్ ఇసా ఇడ్తెద్. ఒలీవ నూనె

7 అనుంజ్ ఎదా వెన్కత్ పెన ఒక్కొనున్ ఇంతెండ్ నీ ఎన్ని కరజ అండి? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెండ్. తే ఆ మన్కుక్, నుర్ పొతే గొద్దులే కరజ అన్నాత్? ఇసా ఇడ్తెండ్. తే కారబారి, ఈరసిద్ సమ్ అని అదున్ అంస్సి పొతే ఇసా వాయ్ ఇసా ఇడ్తెద్.

8 రితితోసెటా కరాబ్ అడ్గెకా ఈ కార్బారి ఇనుంజ్ గుమిప్తెద్ ఎన్నా, అమ్మె మాల్కక్ అమ్మున్ మెస్తెండ్. తానుంజ్ ఇంతె ఈ

దున్యతరున్ బదోల్ తమ్మెరున్ బదోల్ దెయ్యమ్మె మందిజ్ ఎన ఎత్తెబ సత్తురడ్ అన్నార్. ఈ గొట్టత్ వెల్లుత్ అనెకదుంజ్ ఏన లోపముత్ అనెకర్ గూల్ ఉసార్.

9 యేసుండ్ ఇనంజ్ ఇడ్డెండ్, అదుంజ్ ఎత్తి అన్ ఇడ్డెకాద్ తనెద్ ఇంతె, ఈ దున్యత్ అన్యాయ్ ఆస్తిన్ మరొక్కొరుంజ్ మదత్ కత్తు సంజుకెరుంజ్ కామయ్ కాలూర్. తే అపుడ్ ఎప్పుడి తిక్కెట పానం అనెకా స్వర్గత్ నీర్ నెదా వెన్కత్, దెయ్యం ఇమున్ మెరా కతెండ్.

10 సిన్నం గొట్టిక్ లత్తి నమ్మెటాండ్ అనెకర్ దండి గొట్టికలెంజ్ నాయ్ నమకమాడ్ అమ్మున్. చిన్న గొట్టిక్ లత్తి పాసివ్తె, దండి గొట్టిక్ లత్తి నాయ్ పసివ్సాద్.

11 ఆది ఇదదాడ్ నీర్ ఈ దున్యత ఆస్తిత గొట్టితి నమ్మెటాండ్, స్వర్గంనె కరెయ్ ఆస్తినె గొట్టి పొయ్ ఇమున్ ఎర్ నంసార్?

12 నీర్ మరొక్కొరె ఆస్తినె గొట్టిత్ నమ్మకమాడ్ అనెర్, ఇన్నె ఆస్తి ఇమ్మెత్తి సొంతమ్ ఇసా ఎర్ సియ్దార్?

13 ఒక్కొ గడియక్ ఇద్దర్ మాల్కకెరె సేవ కలెంజ్ సాలెండ్. ఒక్కొనున్ ప్రేమ్మాడ్ ఓలుత్, పెనా ఒక్కొనున్ మెస్సెండ్. ఒక్కొనె సేవా బరొసనడ్ కల్నాద్ అని పెనా ఒక్కొనున్ సిన్నం పానడ్ ఓల్నాద్. నీర్ దనమున్ ప్రేమనడ్ ఓల్తిరింతై, దెయ్యమున్ ప్రేమ్ మాడ్ ఓలెంజ్ సాలెర్ ఇసా యేసుండ్ ఇడ్తెద్.

యేసుండ్ పరిసయ్యులున్ జవాబ్ ఇడ్డెకాద్

మత్తయ్ 11:12-13; 5:31-32; మార్కు 10:11-12

14 పైసె ఇంతె ప్రేమనడ్ కలెకార్ పరుసిక్, యేసుండ్ ఇడ్డ గొట్టికున్ విత్తు, అమ్మున్ చడివ్తెర్.

15 తె యేసుండ్ ఔరున్ వెంటా, నీర్ మందిన్ ముండట్ నీతితర్ ఎందుమ్ ఇసా ఇడెంజ్ ఓలివ్సాతిర్. గని ఇమ్మె మన్లెజ్ తనెద్ అన్నాద్ ఇనెకద్ దెయ్యమున్ ఒర్కియ్. లొకూ పెరెత్ మనిప్పురా. అదుంజ్ బదోల్ దెయ్యమున్ నాదురుత్ కరాబ్ ఎర్నాద్.

16 బాప్తిస్మ సియ్యోక యోహాన్ వంనంతైంజ్ దెయ్యం మోసెంజ్ సియ్ తా నియ్యమ్లాజ్ అని పర్వక్తెర్ వాయ్తూ గొట్టిక్లెంజ్ అడ్గెకంద్ అన్నాద్. అని ప్రతి ఓక్కొద్ దెయ్యమ్మె కబురున్ ఓప్పుత్తు, తమ్మె మన్లున్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం అడ్లిపెకాంద్ ఇసా పెరెత్ కోసీద్ కాల్పన్నార్.

17 గని విడ్ర! ఈ బూమి అని ఆబార్ నాన్ ఎరద్ ఎన గని, మోసెనె నియమ్ సాస్త్రత్ నియముత్ వాయుత్ అనెకా ఒక్కొ సిన్నం గొట్టి గిన తప్పెరెద్.

18 ఇదా ఎపుడి ఇలుత్ అన్నా ఇనెకా ఒక్కొ నామోనా. తన్నె మాసలున్ పార్కత్ సీయుత్, మరొక్కొ పిల్లన్ కలెకర్ హర్ ఒక్కొద్ చినలి వార్నాద్. పార్కత్ ఎత్ అనెకా పిల్లన్ కలెకర్ గిన వెట్టె కొత్త లెకజ్జె వార్నాద్ ఇసా యేసుంద్ ఇడతెద్.

**దనవంతాక్ ఇనెకాంద్ లజార్**

19 అనంజ్ ఇంత వెన్కత్ యేసుంద్ ఈ కత్ తా సురు కతెంద్. పేలె ఒక్కొ దనవంతక్ అండెద్. అముదు గుల్ కిమ్మత్త జుజ్జె తోడెనెద్, సుకమడ్ సాంతినాడ సోయ్ తిసా బత్ససాననెద్.

20 అముదు దనవతక్నే ఎల్ల బొయ్దు మెర పాటకుక్నే బజుంజ్ లాజర్ ఇన్నెకా పేర్త బిచె గాండ అన్నెద్. అమ్మె మెన్ పురా పుండ్లడ్ నిండుత్ అండెద్.

21 దనవంతక్ తినెంజ్ అమ్మె టెబల్ తన బూడున్ రాలెకా మెతకులున్ ఎన తిండ్లత్ ఇసా అసానాడ్ అన్నెద్. అతెయ్ ఎరెకాడ్, ఆతె వాత్తు అమ్మెమెన్తా పుండ్లున్ నాక్నే.

22 ఆ బినెగాండ తిక్తెద్. తే దెయ్యమ్మె దూత్ అమ్మున్ కొసుత్తు అబ్రాహామ్మె బాజుంజ్ ఉదివ్తెర్. అనంజ్ ఎద్ దవెన్కత్ కొన్ని దినాలడ్ అముదు దనవంతక్నాయ్ తిక్తెంద్ అని అమ్మె తప్పె ఇదర్దేర్.

23 తే అమ్మున్ పుర్పెతెర్. అబ్రాహామ్ దనవంతక్ పాతాలముంజ్ దుకమ్ బొగిల్నా తల్లున్ ఎత్తుత్ పొయ్ ఓల్తెద్. అపుడ్ గుల్ దావ్ అబ్రాహామ్ అని అమ్మె బాజుంజ్ లాజర్ ఉడ్డుత్ అనెకాంద్ కాడ్పెద్.

24 తే అముదు దనవంతక్ అబ్రాహామ్ దాద! అన్ పొయ్ దయ కల్. ఈ కిసుత్ దుకమడ్ తలతల ఎర్చునాత్. అదుంజ్ ఎత్తి ఇన్నె వెందెన్ ఇరుత్ ముంపుత్, అన్నె నాల్కన్ టడ్డి కాలెంజ్ లాజరున్ పాన్కా ఇసా జులుమ్ కతెంద్.

25 గని అబ్రాహామ్ పోరక్, నీ బూమిత్ పొయ్ పానంత అన్నుంతెంజ్ సోయ్ సుకమడ్ అండి. గని అప్పుడ్ లాజర్ పెరెత్ తక్లిబ్ బొగిల్తెంద్. ఆ గొట్టిన్ ఆదికాల్. ఇండి అముదు అరంసుమ్సాన్నాద్. నీ దుకమడ్ తలతల ఎర్చా నంసత్.

26 ఇద్ది ఎరెకడ్ పెనా ఒక్కొ తనెద్ ఇంతె ఇనుంజ్ అనుంజ్ నడమున్ ఒక్కొద్ గుల్ దండి లొవ అన్నాద్. ఇదున్ వాలడ్ ఇలర్ ఇమున్వై వరెంజ్ సాలెర్ అని అలర్ ఇదె విడుత్ వరెంజ్ సాలెర్, ఇసా అబ్రాహామ్ ఇడ్తెంద్.

27 అప్పుడ్ దనవంతక్, అనంజ్ ఎరతె దాద, అముదు లాజరున్ అన్నె బానె ఎల్లంజ్ పన్క ఇసా ఇన్ వేల్నాత్ ఇంతెంద్.

28 తానుంజ్ ఇంతె అనుంజ్ ఐదుగుర్ దాదక్ కేర్ తొరెంల్ అన్నార్. దుకమడ్ గల్ మెల్ ఎరెకా జాగత్ వారెంజ్ ఇడ్సెటా అవ్రతి సెత్తు, సాక్కుం సియెంజ్ లాజర్ అమ్మె ఎలంజ్ పన్క ఇసా ఇన్ కొసిద్ కతన్.

29 గని అబ్రాహామ్, మోసే అని మరొక్కొ ప్రవక్తకెరె ఇడ్ తా వచండ్లు అవ్రత్తి అన్నా. ఆ వచండ్లు సుముత్ అడ్గెకార్ ఇసా ఇన్తెంద్.

30 తే అముదు దనవంతక్, అనంజ్ ఎరెద్, అబ్రాహామ్ బబా! తిక్తరంతన ఎద్ది ఎక్కద్ ఒక్కొద్ అవ్రత్తి సెద్దె, ఔర్ పాప్ తన మన్ బద్దిపుర్ ఇసా ఇడ్తెంద్.

31 అప్పుడ్ అబ్రాహామ్ మోసేనె గొట్టిక్ అని ప్రవక్తకెరె గొట్టికున్ పాడిపుత్ ఔరు విన్నెట అండె, తిక్తరంతన ఒక్కొద్ పానమ్ ఎత్తు సెద్దె గినా ఔర్ నమ్మెర్.

1 అముదు తన్నె సిసులున్ వెంటా, “ఇనంజ్ ఇంతైద అడ్డమ్ వరెంద్ ఇడ్పెట జర్గిలెద. గని అదా ఎరున్ వాలడ్ వార్నావొ అమ్ముంజ్ సిక్కు సుక్కిలెద.

2 అన్ పొయ్ బరొస ఇడ్డెకార్ ఇటర్ సిన్ను అనెకరతన ఒక్కొనున్ పాప్ కాలెంజ్ ఇసా, ఒక్కొ మోకా ఎరి కారన్ ఎద్దెరింతై, ఆట్టా మన్నున్ మక్కుత్ ఒక్కొ దండి తిర్గల్ గుడున్ కట్టుత్తు, సమ్దురుత్ జొపిడెకాద్ సోయ్ అందద్.

3 ఆదుంజ్ ఎత్తి ఇమ్మొత్ ఇముంగీ గియనాడ్ అండ్రు. ఇమతద్ ఎది సిన్నుం దాదక్ పాప్ కాదద్ తె, బెరుంజ్ దమ్మి సియుర్. అని అముదు పాప్ తన మన్ బద్లిపుర్, మాప్ కాల్.

4 అముదు ఒక్కొ జీర్ విరోద్ ఏడ్ సాల్ గలత్ కత్తై అన్ ఇన్నత్తి వాత్తు, ఏడ్ సాల్ ‘అన్ మన్ బద్లిపుర్’ ఇందత్తై, అమ్మున్ మాప్ కలెంజ్” పాజె.

**అన్నె ఇస్వాద్ దొడద్**

5 ప్రబుంద్ ఇనంజ్ ఇంతెంద్ అపొస్తులున్, “అమ్మొ విస్వాసున్ పెర్ గివ్” ఇసా యేసునున్ కొరైర్.

6 తే యేసుంద్, ఇముంజ్ మోర్యిదనె నంతె విస్వాస్ అండిన్ ఇంతె గి ఎరాద్. ఈ దండి మరోడ్ మాకున్ వెంటా యే! మన్నే వేల్ కాలపి సమ్దురుత్ సెత్తురాల్ ఇంతె గి, అద్ అమ్మొ గొట్టిన్ వింత్తురాలాన్.

**సేవక్నే ఒక్కొ పని**

7 ఇన్నె కెన్ ఉరైకా సేవక్ ఎక్కద్, తోద్దై ఇన్నెగొరై మెపెకా గాయి్యుంద్ ఎక్కద్, కామ్ తన ఎల్లంజ్ వత్తెదింతె అమ్మున్ వెంటా, జల్లి వాత్తు జెవున్ కాలెంజ్ ఉద్దా! ఇసా ఇసాతివా? తప్ తోసెట ఇనెమ్.

8 అనంజ్ ఇనెకా బదోల్ ఇముంజ్ తిన్నెంజ్ అంబా నెంజెంజ్ వెయ్గల్. మరొక్కొ జుజ్జై తొడుత్, అనుంజ్ సేవ కల్. అన్ తిందా వెన్నుత్ నీ తిన్ ఇసా ఇసాతీ.

9 నీ ఇడ్డెతి ఆ సేవ కతెంద్ ఇసా కుసీ కతెంద్ ఇసా, అమ్మున్ నీ ప్రేమ్ కల్పర్? నీ తప్ప తోసెటా ఇడ్డా.

10 నీర్ నై ఇడ్డ తిర్ నిబవ్త వెన్కత్, అమ్ సదర్ సేవకర్ ఎందుమ్. అమ్మున్ లోపా అనెకాద జీమెదరి నిబప్తమ్ అత్తైయ్ ఇడెంజ్ ఇసా ఇడ్తెద్.

యేసుండ్ పది మంది దుక్కలకెరున్ సోయ్ కలెకాద్

11 యేసుండ్ యెరూసలేముంజ్ సెరెంజ్, సమరయా గలిలీయ నడూమ్ తా బార్సలెంజ్ నాయ్ చేననన్నెద్.

12 ఒక్కొ ఊరుజ్ బెర్ యేసునున్ ఓలుత్, అముదు సెనననెర్ పెర్దుకమాడ్ అనెకర్ పది మంది పడసిల్ ముదార్ వాలడ్ వర్సనండాద్.

13 దావి ఇలుత్. అని, యేసు! అమ్మె మాల్కా! అమ్మున్పొయ్ దయ ఓలిప్! ఇంతేర్ ఓలిపుత్, అమున్ సోయ్ కాల్ ఇసా జోరకత్ వపొయ్తెర్.

14 తే యేసుండ్ బెరున్ ఓలుత్, నీర్ సెత్తు దెలకెరుంజ్ ఓలిపుర్ ఇసా ఇడ్తెద్. అనంజ్ సెనననెంజ్, బెర్ సోయ్ ఎదెర్.

15 అవుడ అవు తన ఒక్కొద్ తన్నె సోయ్ ఎద్దదున్ ఓలుత్, జోరకత్తు “దెయ్యమున్ మహిమ వక్కద్!” ఇసా, వెన్కవై మలయుత్ వతెండ్.

16 అని యేసునే గెట్టలత్తి రాలుత్తు, దనెవద్ ఇడ్తెద్. ఆమన్కన్ సమరయ యేర్రితద్ ఎన్నెండ్.

17 అదుంజ్ ఎత్తి యేసుండ్, “పురా పది మంది సోయ్ ఎద్దెర్ తా? మంజే మిక్తర్ తొమ్మది మంది ఎదే?

18 దెయ్యమున్ మహిమన్ వింతి కత్తు కుసీ కలెకాద్, ఇమ్ద సమరియ జాతితనున్ సాయుత్తు, మిక్తర్ సోయ్ ఎద్దెర్ ఎరి వారెత్?” ఇసా అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్తెద్.

19 అని నీ సులుత్తు సే. ఇన్నె విస్వాసి ఇన్ సోయ్ కత్తినా ఇసా ఇడ్తెద్.

దెయ్యమనే రాజ్యం ఏపుడ వర్సాద్  
మత్తయ్ 24:23-28

20 కొన్నెం పరుసిక్ దెయ్యమ్మె రాజ్యం ఎప్పుడ వార్నాద్? ఇసా యేసుకున్ వేలుత్ ఓల్తెర్ తే యేసుండ్, “మన్కుకెర్ ఓలెజు దెయ్యమ్మె రాజ్ కండ్కెరెంజ్ వారెద్.

21 ఇదొ, ఇత్తి అన్నాద్! అదొ అత్తి అన్నాద్! ఇసా దెయ్యమ్మె రాజ్యమున్ బదోల్ ఇడెంజ్ వారెద్. తానుంజ్ ఇంతె ఇండి దెయ్యం ఇమ్మతి అత్తు, ఇమ్మె మన్నుత్ అత్ రాజ్ అడ్లిప్పండ్” ఇసా ఇడెత్.

22 అనంజ్ ఎద్దవెన్నుత్ తన్నె సిసులున్ వెంటా, బవిసతుత్ మన్నునె పొరక్ వరెకా దినలున్ నీర్ ఓలెంజ్ ఇసా గుల్ అసా కత్తిర్. గని ఆ దినామున్ ఓలెర్.

23 అప్పుడ ఇమ్మ తాన, “మంది ఇంతెర్ ఇమోందొ ఇత్తి అన్నాద్! తోద్తె అముదు, అత్తి అన్నాద్!” ఇసా ఇసార్. గని నీర్ ఔరె గొట్టి వినెర్ గని ఔరున్ వెంటా నీర్ సెన్నెర్.

24 ఆబారుత్ మెర్పెకాదున్ ఎనంజ్, ఓల్పరొ, అనాయ్ మన్నునె పొరక్, పెనా ఒక్కొ ఉసాట్ మలయుత్ వారెంజ్, సిమ్కున మంది ఓల్పార్.

25 గని ఇద సదర్ జర్గిలెంజ్ పేలె, ఈ పిడితర్ అన్ బద్దిలెంజ్ ఎరెంజ్ పాజె అని అన్ పనిత్ పడ్డెట బొగిలెంజ్ పాడ్నాద్.

26 నొవక్నే కాలముత్ జర్గిల్ తా తిరాడ మన్నునె పొరక్ కాలమ్ నాయ్ జర్గిలద్.

27 ఆ నొవక్నే రూకుత్ సొజ్నంతెంజ్, తిసా, ఉసా, పెండ్లిక్ ఎర్న, పేడ్లిక్ కల్నా అండెర్. ఆ గట్కుంజ్ జల్నె గండమ్ వాత్తు, సిమ్కున మందిన్ నాసానం కత్తిన్.

28 లోతునె కాలముత్ నాయ్ అనాయ్ జర్గసాద్. అప్పుడ ఔరె తిసా, ఉసా, సుమ్నా, విర్నా, ఉర్న ఎల్లక్ కట్సా బత్తుసా నన్నేర్.

29 గని లోతు సొదొమ నగురున్ సాయుత్ సెద్ద జిరి, ఆబార్ తన తరియెకా అబరుత్ అని కిన్నె నిప్పాలె వాన వాత్తు, లోతునె ఎరెకాడ్ సిమ్కున మందిన్ నాసెనం కత్తిన్.

30 మన్యునె షోరక్ పావిలెకా దినముంజ్ జీర్ నాయ్, అనాయ్ జర్గిలద్.

31 అజిరి తా ఎల్లత మిద్దెపొయ్ అనెకాద్, తన్నె సామనున్ కొరెంజ్ ఇసా నాయ్ బూడున్ డిగెంజ్ తోద్. అనాయ్ కెనుత్ అనెకా ఎద్దున్ నాయ్ కొరెంజ్ ఇసా మలయుత్ సెన్నెర్. తానుంజ్ ఇంతె వాస్తు బదోల్ గినా విచార్ కన్నెర్.

32 లోతునె మాసలుంజ్ తనేద్ ఎద్దినొ అదున్ ఆదికాల్!

33 తన్నె దన్ దప్లతున్ అని తన్నె పాసమున్ బత్తిప్పాంద్ ఇనెకానున్ ఎప్పుడి అనెకా పాసం రొబ్బడెద్ గని అనుంజ్ సటి తన్నె పాసం సియెకానున్ ఎప్పుడి అనెకా పాసం రొబాడెద్.

34 ఇముంజ్ ఇడ్డెకాద్ తానెద్ ఇంతె. అజిరి తా రాతుత్ ఇద్దర్ తెర్ పొయ్ అన్నార్. అప్ర తన ఒక్కొనున్ సాయుత్, పెనా ఒక్కొనున్ కొసెకాద్ ఎద్దిన్.

35 ఈర పిల్లక్ మిరయుత్ తిర్గలుత్ పర్యసానాంసా. ఒక్కొదున్ సాయుత్తు, పెనా ఒక్కొదున్ కొసెకాద్ ఎద్దిన్.

36 ఇద్దర్ నాయ్ ఒక్కొది కెనుత్ అన్నార్. అప్ర తన ఒక్కొనున్ సాయుత్తు, పెనా ఒక్కొనున్ కొసెకాద్ ఎర్రద్ ఇసా యేసుండ్ ఇడ్తెద్. తే సిసూ, ఇదాసదర్ ఎత్తి జర్గిల్దా ప్రబు? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెర్.

37 సిసు వెల్తేర్ అపుడ్ యేసుండ్ ఇంతెండ్, “ఎత్తి జన్వర్నె తిక్ తా సెత్త అన్నాదొ అత్తి రయ్యకె మిర్యాన్” ఇసా ఉత్తర్ సియ్తెండ్

## 18

రడెరాలె అని న్యాయ్ కలేకనే ఉపమనం

1 అట్టిల్సెటా ఎప్పుడి పార్తన కల్పననెంజ్ ఇసా ఇడెంజ్ యేసుండ్ సిసులుంజ్ ఈ ఉదహరన ఇడ్డెద్.

2 ఒక్కొపట్టుముత్ ఒక్కొ న్యాయ్ అదికారి అండెద్. దెయ్యం ఇంతె అమ్ముంజ్ అర్రితోద్. అని వరెకరున్ మనిళ్ళెట అనెండ్.

3 అది పట్టుముత్ ఒక్కో రాడెర పిల్ల అండిన్. ఆ రాడెర పిల్ల, అముదు న్యాయ్ అదికారున్వై గడి గడి వార్లు, “సాబ్! అన్ అని అన్నె సెలకేరె గొట్టిన్ న్యాయం కాల” ఇసా నన్నేంద్.

4 కొన్ని దినాల అద్వై గొట్టికున్ వినెతెంద్. గని ఆక్రింజ్ దెయ్యం ఇంతె అనుంజ్ అర్రితోద్,

5 అన్ తోద్ ఇంతె నా ఈ రాడెర పిల్ల నాత్తి వత్తు తక్లిబున్ సీయసా నంసాద్. అదుంజ్ ఎత్తి ఈ పిల్లంజ్ న్యాయ్ కల్పాత్ నత్తి గడి గడి వత్తు కిస కిస కాలెంజ్ తోద్ ఇసా తన్నె మనుత్ ఇన్ తెంద్.

6 అనుంజ్ ఇడ్ తా వెన్కత్ యేసుండ్ ప్రబు, కరాబ్ రితినాడ్ అనెకర్ బెర్ కిస కిస కలెకా న్యాయ్ కలెక అదికార్ ఇంత గొట్టికున్ విద్దతిర్.

7 దెయ్యం తన్ నిద్దిప్త సింతె తొల్లి తనుంజ్ పార్తన కల్పానండె, బెరుంజ్ తప్ప తోసెటా న్యాయం జర్గెంగెద్? అముదు కొరుమ్ కద్దద్?

8 బెరుంజ్ సటీ దెయ్యం వెంటాయ్ న్యాయం జర్గివ్దద్ ఇసా ఇముంజ్ ఇఢ్ననాంసాత్. గని మన్కనె పోరక్ దెయ్యం తానా మలయుత్ వారెంజ్, అనత్తి విస్వాస్ ఇట్టర్ ఎరి బూమి పోయ్ కండ్యెద్దరి? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెంద్.

### పరిసయులున్ అని నాక వలె

9 అని తమి నీతి మంతకెర్ ఇసా తమ్మెత్ తమి బరోసా ఇడ్నా, మరొక్కారున్ సిన్సుం పానడ్ ఓలెకరున్ బదోల్ యేసుండ్ ఈ ఉదహరన ఇడ్డెంద్.

10 “పార్తన కాలెంజ్ ఇసా ఇద్దర్ మన్కకెర్ మందిరుంజ్ సెద్దెర్. అప్ర ఇద్దర్ తన ఒక్కోద్ పరుసి జాతితద్ అని పెనా ఒక్కోద్ నాక వలె.”

11 పరుసిక్ ఇలుత్ దేవా అన్ ఈ డొంజలంజ్, అన్యాయ్ కలెకర్ లాంజ్, సినలి కలెకర్ లాంజ్ మల్ల ఈ నాక వలె లాంజ్ ఎరెంజ్ ఇడ్వెట అన్ అప్తదుంజ్ ఇనుంజి వందనాలు ఇడ్నాత్.

12 అన్ అజడి వొస్తుంజ్ ఇంది గుసాల్ ఉపాస్ సుమ్సాత్. అనుంజ్ వరెకా సిమ్మన బలంమ్ వత్తె పది తన ఒక్కొద్ ఇసా సియసా నన్నాత్ ఇసా పార్తన కల్గద్.

13 గని అముదు నాక వలె తన దావ్ ఇల్లుత్, ఆబార్వై ఓలెంజ్ ఇంమాత్ ఎర్సెటాసెత్తు, తన్నె సాక్కున్ కుడ్కాన్, దేవా! అన్ పాప్ నాన్. అన్ పొయ్ దయా ఓలిప్ ఇసా పార్తన కతెండ్.

14 ప్రబునే నదురుంజ్ పరిసయుంజ్ ఏన ఇమ్దు టెక్కువసులి కలెకద్ ఇద్దర్ ఎత్తు, నీతిమంతున్ సెద్దెండ్ ఇసా ఇముంజ్ ఇడ్తన్. తనుంజ్ ఇంతె ఎద్దన్నెత్తని దండ్డి ఇసాద్, దెయ్యం అమ్మున్ చిన్నంకల్గాద్. అని ఎండ్ చినం ఎద్దద్అమ్ముంజ్ దండ్డి మన్ రొంబాడద్ ఇసా ఇడ్తెండ్.

యేసుండ్ సిన్న పిల్లకున్ దీవించడం

మత్తయ్ 19:13-15; మార్కు 10:13-16

15 యేసుండ్ సిన్నం పొరకేరత్తి కెయ్యులిడుత్ ఆసిర్వాద్ సియెంజ్ ఇసా తన్నె బెరున్ తోడా వతెండ్. అదున్ ఓలుత్ అమ్మె సిసు బెరున్ సెయ్తెర్.

16 గని యేసుండ్ బెరున్ తన్వై కూగుత్తు, “సిన్నం పొరకేరున్ అన్వై వరెంజ్ ఇడుర్ బెరున్ అప్నెర్. తానుంజ్ ఇంతె దెయ్యమ్మె రాజ్యం ముత్ ఇవ్ర చిన్న పొరకేర్ పిల్లక్ లజ్ ఎంద

17 చిన్న పొరకేర్ లంజ్ తన్నె పానముత్ దెయ్యమున్ రాజ్ అడ్గిపెంజ్ వొప్పెరో, అవ్ర కరెయ్ ఆ రాజ్యం ముత్ సాంగెంజ్ సాలెర్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

సోయ్ మన్కుకున్ బదోల్

మత్తయ్ 19:16-30; మార్కు 10:17-31

18 అదికారి ఒక్కొద్ యేసున్, “సోయ్ గురుజి అనుంజ్ ఎప్పుడి అనెకా పానం రొంబడెంజ్ ఇంతె తాగలెకాద్?” ఇసా వెలుత్ ఓల్తేద్.

19 యేసుండ్, “అన్ తనుంజ్ సోయ్ గురుజి? ఇసాతీ. దెయ్యం ఒక్కొడి సోయ్ ద్, మరొక్కొర్ ఎరిఎరెర్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

20 ఆగ్ర్య ఇనుంజ్ ఒర్కియ్ చినలి కలెంగవరెద్, అత్రియ కలెంగవరెద్, డొంజ్ కలెంజ్ తోద్ పయిలిన. ఇడెంజ్ తోద్, ఇన్నె బాండ్ అమ్మనె మాన్ కల్లెంజ్ ఇసా యేసుండ్ అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్తెండ్.

21 “అన్ సిన్నం తన ఇద్ద సిమనాన్ పడివ్సాని అంన్సాత్” ఇసా ఇడ్డేద్.

22 అదున్ విత్తు యేసుండ్, “నీ పెన్నాఒక్కొ గొట్టి సుముత్ అడతి. అద్ తానెద్ ఇంతె, ఇనంతి అనెకా జాజత్ సిమనన్ విరుత్తు, ఇన్నత్తి అనెకాద్ సిమ్మన గరిబులుంజ్ సియ్. అని అన్నెసారన సుముత్ అడ్లు. అప్పుడ్ ఇనుంజ్ స్వర్గత్ దన్రోబాడ్సాద్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

23 గని అమ్ముత్తి పెరెత్ ఆస్తి అండ కడితుంజ్, అముదు గొట్టి వింత బరబర్ అమ్ముంజ్ గుల్ దుక్లగ్తిన.

24 అమ్మున్వై ఓలుత్ యేసుండ్, యేసుండ్ ఔరున్ ఓలుత్ రగ్గున్ వత్ అనంజ్ ఇంతెండ్ “దన్ దల్లతున్ ఎరతి అన్నాదొ ఔర్ దెయ్యమ్మె రాజ్యంముత్ సెరెంజ్ సలేర్ ఇసా గుల్ కాటిన.”

25 ఒక్కొ ఓట్ సూదినె బొగ్గనాడ్ ఎనంజ్ నల్పదొ, అనాయ్ దెయ్యం తన్నె మాస్సుత్ రాజ్యం అడ్డిపెంజ్, ఒక్కొ దనవంతక్ ఒప్పెకద్ గుల్ కటిన్ ఇసా ఇడ్తెండ్.

26 అదున్ వింతర్ ఔర్, “మంజె! ఎర్ బత్కుత, సాంగెంజ్ సాల్దర్?” ఇసా వెల్దేర్.

27 అప్పుడ్ యేసుండ్ ఇంతెండ్, “నరిమన్కుక్కె కెయ్యడ్ ఇట్టా కామ్ ఎరెంజ్ సాలెద్. గని సిరిప్ దెయ్యం ఇట్టా కామ్ కలెంజ్ సాల్దర్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

28 పేతురున్ ఇసాండ్ ఇన్నె అమత్తి అనెకా సదరునీ సాయుత్తు వత్తం ఇసా ఇంతెర్.

29 అప్పుడ్ యేసుండ్ ఇద్ కరెయ్ ఎండ్ దెయ్యమ్మె రాజ్యంజ్ సటి, తన్నె ఎల్లన్, మాసలున్, దాదక్ తొరెండ్లున్, అమ్మ బానున్, మల్ల పొరకేరున్ సాయుత్ నఅడగెకద్ ప్రతి ఒక్కొనుంజ్,

30 ఈ లోకముత్ ఎన్నిగో పండ్లు వారెక లోకముత్ ఎప్పుడి అనెకా పానం నాయ్ రొబడ్సాద్ ఇసా ఇముంజ్ కరెన్ ఇడ్తెంద్.

యేసుంద్ తన్నె తిక్కెకదున్ బదోల్ ఇడ్డెకాద్

మత్తయ్ 20:17-19; మార్కు 10:32-34

31 యేసుంద్ తన్నె బరా మంది సిసులున్ పకంజ్ కూగుత్తు, ఇదె విండ్ర! నేండ్ యెరూసలేముంజ్ సెసాన్సాతుమ్. అత్తి మన్కునె పోరక్ మన్కుకున్ పోరక్ బదోల్ తొల్లె ప్రవక్తకెర్ వయ్త సిమ్కున వచండ్లు బర్పుర్ జర్గిల్దా.

32 ఎనంజ్ ఇంతె, అమ్మున్ యూదులెర్నెటార్ కెయ్యుత్ హవలి కత్తెర్. ఔర్ అమ్మున్ సాడిపుత్, అమ్మె ఇజతున్ కొస్తెర్. అమ్మున్ పొయ్య ఉస్త్తెర్.

33 అమ్మున్ సాబ్లాడ్ లగవ్తెర్. ఆక్రింజ్ అమ్మున్ అలుంజ్తెర్. గని ముదీ దినాలుంజ్ పానమ్ ఎద్దెంద్ ఇసా ఇడ్తెంద్.

34 గని ఆ సిసులుంజ్ అముదు ఇడ్తద్ జర్గిల్ల అర్తమ్ ఎరెతిన్. ఆ గొట్టిన్ డవ్త కడితుంజ్, ఔరుంజ్ అద్ కరిలెతిన్.

యేసుంద్ గుడ్డికున్ సోయ్ కలెకాద్

మత్తయ్ 20:29-34; మార్కు 10:46-52

35 యేసుంద్ యెరికొ పట్టుం మెర గదియెంజ్, అత్తి పావుంజ్ పకంజ్ ఒక్కొంద్ ఉదుత్ బిసెంవెల్సా అండెద్.

36 మాంది విడుత్ సెరెకా సపుడున్ వింత్తు, “తానెద్ఎర్నసాద్?” ఇసా వెలుత్ ఓల్తెంద్.

37 తే ఔర్, “నజరేత్ యేసుంద్ ఈ పావడ్ సెసాన్సాద్” ఇసా ఇడ్తెర్.

38 అప్పుడ అముదు గుడ్డి, “యేసు, దావిద్ పోరక్ ఎన్నివ! అన్ పొయ్ దయాఓలిప్!” ఇసా జోరకత్తు వాపొయ్యెంద్.

39 తే అమ్ముంజ్ ముండటడ్ విడెకర్ “దబ్ అన్” ఇసా సెయ్తెర్. గని అముదు పెన్న ఇంకా జోరనట్, “దావిద్ పోరక్ ఎన్నివ! అన్ పొయ్ దయ్దయాఓలిప్!” ఇసా వాపొయ్యెంద్.

40 తే యేసుండ్ ఇలుత్, “అమ్మున్ అన్నవై సుముత్ కొర్ర” ఇసా గొట్టి సియ్తెండ్ ఇసా యేసుండ్ అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్తెండ్ ఇసా తే అముదు గుడ్డిన్ బెర్ కొత్త వెన్కత్,

41 “అన్ ఇనుంజ్ నటీ తగల్ ఇసాతీ?” అప్పుడ్ అముదు, ఇసా యేసుండ్ అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్తెండ్ ప్రబు! అనుంజ్ నదుర్పాజె ఇసా ఇన్తెండ్.

42 యేసుండ్ ఇంతెండ్ “ఇన్నె కండ్లడ్ నీ ఓల్! ఇన్నె విస్వాసి ఇన్ సోయ్ కత్తిన్” ఇసా ఇన్తెండ్

43 అప్పుడ్ వెంటాయ్ అమ్మె కండ్లు సోయ్ ఎద్దే. అముదు దెయ్యమున్ దనెవాద్ ఇన్తెండ్, యేసునున్ వెంటాయ్ సెద్దెండ్. సిమన మంది ఇదున్ ఓలుత్తు, దెయ్యమున్ మహిమ కత్తెర్.

## 19

### యేసుండ్ అని జక్కయ్యక్

1 యేసుండ్ యేరికొ పట్నం సొగుత్తు వడ్నా అనెంజ్.

2 ఇదే విండ్ర! ఆ పట్నం జకయ్య ఇనెకా ఒక్కో మన్కక్ అండెద్. అముదు టెక్కవసులికలెకారె దండి అదికరి ఎన్నెండ్ అని అనంతి పెరెత్ జాయ్త్ అండ్డిన్.

3 ఆ గట్కంజ్ యేసుండ్ ఎద్ ఎన్నెండ్ ఎర్ర? ఇసా ఓలెంజ్ కోసీద్ కతెండ్. గని అముదు గుల్లెనా టుగ్రి అడ్డకడితుంజ్, మాంది నత్తి అనెకా యేసునున్ ఓలెంజ్ సాలెతెండ్.

4 ఆ పవడ్ వర్సద్ ఇసా ఒర్కిలుత్తు, ముదర్వై తుల్ సెద్దెండ్ అని మెడి మకుత్ సొక్కుత్, ఓల్సా ననెద్.

5 యేసుండ్ ఆ జాగంజ్ గదియ్త వెంటాయ్, పొయ్ ఓల్తెండ్. అని అమ్మున్, “ఇంతెండ్ జకయ్య జల్లి బూడున్ డిగ్! ఇన్నెడ్ ఇన్నె ఎల్లత్ అన్ ముకమ్ కలెంజ్” ఇసా ఇసాత్.

6 అప్పుడ్ వెంటాయ్ జకయ్యక్ మాక్ తన డిగుత్తు, కుసినడ్ యేసునున్ తన్నే ఎల్లంజ్ కొసైద్.

7 సిమనా మంది ఓలుత్, పాపి నె ఎల్లంజ్ తనుంజ్ సెద్దెండ్ ఎర! ఇసా యేసున్ బదోల్ ముల్లతెర్.

8 ఎల్లంజ్ వత వెన్కత్ జకయ్య ఇలుత్, “ఇదో ప్రబు! అన్నె ఆస్తి తన సార్నమ్ ఈసా గరిబులుంజ్ సియసాత్. అన్ ఎనుని పసిపుత్, తనెని ఎక్కద్ సుమ్ తన్ ఎరతె, అమ్ముంజ్ నాలిఇసా జాస్తి మలపుత్ సియత్” ఇసా యేసునుంజ్ ఇడ్తెండ్.

9 యేసుండ్, ఇన్నెడ్ నివ్ అని ఇన్నె ఎల్లత్, “ఇనెడ్ రక్కన వతిన్ తనుంజ్ ఇంత్తే నినాయ్ అబ్రాహామ్ లాజ్ బగవంతకుంన్ పొయ్య బరొస కత్తి.

10 మన్కనె పోరక్ పావ్బులిలుత్ అనెకరున్ కిరపుత్ బత్తిపెంగి వతెండ్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

**బాజ్ఘార్ దూగనిక్కె ఉదహరన**  
**మత్తయ్ 25:14-30**

11 సిమ్కన మంది ఈ గొట్టి ఉదహరనన్ ఇడ్డెజా విననంనెర్. యేసుండ్ యెరూసలేముంజ్ వాత్త కడితుంజ్, దెయ్యమ్మె రాజ్యం వారెకద్ గుల్మెర అన్నాద్ ఇసానంనెర్.

12 అదుంజ్ ఎత్తి యేసుండ్ బెరున్ ఈ నమునా ఇడ్తెండ్, “రాజ కెర్లాంజ్ ఒక్కొ మన్కన్ రాజకెరె కన్దన్తద్, ఒక్కొ రాజక్నే పోరక్ మన్కక్ రోమ రాజక్నే కెయ్యుత్ తన్ రాజ్యం ఎత్తు, తన్నె దేసుంజ్ మలయుత్ తన్నె ఎల్లంజ్ వతెండ్.”

13 అప్పుడ తన్నెపది మంది సిసులున్ కూగుత్తు, ఒక్కొనుంజ్ ఒక్కొద్ ఒక్కొద్ పది బజ్జర్నె దుగనిక్ సియుత్, అన్మలయుత్ వంసంత్రెంజ్ బేపరి కలుర్ ఇసా ఇడుత్ సెద్దెండ్.

14 గని అమ్మె మంది అమ్మున్ మెస్సెటన్నేర్. అదుంజ్ ఎత్తి ఇమ్ద అమున్ లోపా రాజ్యం అడిగిపెకాండ్ అముంజ్ ఇస్టంతోద్ ఇసా రోమ రాజక్ నత్తి అమ్మున్ వెంటాయ్ కాబుర్ సియ్తెర్.

15 ఎన్ గని అముదు రాజ్యం ఎత్తు మలయుత్ వతెండ్. అనంజ్ వత్త వెన్కత్ తన్ సీయ్త పైసె ఎండ్ ఎన్ని కామయ్ కత్తెదో? ఒర్కిలెంజ్ ఇసా ఔర్ సిసులున్ కుగ్తెండ్.

16 తే పేలెతండ్ వత్తు, ప్రబు! నీ సీయ్త ఆ బజ్జార్నే దుగని మెహ్నత్ కత్తు, అదున్ బరాబర్ పది బజ్జార్నే దుగనిక్ కామయకత్తన్ ఇసా ఇన్తెండ్.

17 అపుడ్ రాజక్ ఆహానివ్! సోయ్తు పని కత్తివ్. ఉసుటిగి నమ్మకమడ్ అండి, పది పట్టులున్ పొదె అదికార్ నీ ఎత్తు మాన్ ఇస సిసుసున్ ఇడ్తెండ్.

18 ఇంక ఒక్కోద్ వత్తు, ప్రబు నివ్ సియ్తు బజ్జార్నే దుగని తన ఇక్క ఐద్ బజ్జార్నే దుగనిక్ కామయకత్తన్ ఇసా ఇడ్తెండ్.

19 ప్రబుండ్ అన్నున్ వెంటా, నినయ్ ఐద్ పట్టులుంజ్ పొదె అదికారిని అత్తుమన్ ఇస ఇంతెండ్.

20 అపుడ్ ఇంక ఒక్కోద్ సిసుండ్ వత్తు, ప్రబు! ఇద్దో ఇన్నె బజ్జార్నే దుగని. ఇదున్ అన్ జుజ్జెత్ గుడాపుత్ డపుత్ ఇట్టన్.

21 తానుంజ్ ఇంతె నీ కుబ్ కట్టిన్తనివ్ ఎన్నివ్. ఇడెతన్ అదున్ తవ్వున్న అని విత్తుత్తు అదున్ అర్కెకనీ ఎన్ని. అదుంజ్ నటిని నివింతె అనుంజ్ కుబ్ అర్రి ఇసా ఇడ్తెండ్

22 అపుడ్ అముదు రాజక్, కరాబ్ సిసుండ్! నీ ఇన్నె మూతితన కురియెకా గొట్టినాడ న్యాయ్ కల్పత్. అన్ కట్టిన్తన్ ఎందున్. ఇడెతన్ అదున్ సులుపుత్. ఇంతె తన అదున్ తరస్ ఇసా ఈనుంజ్ ఒర్కియ్.

23 అన్నె బజ్జార్నే దుగని బద్లిపుత్తు పైసె ఎకుత్తు బెంకుత్ తనుంజ్ తప్పెతి? అనంజ్ తప్పెంగెండ్ అన్నె దుగనిక్ పైసె బరాబర్ వడ్డినాడ అనుంజ్ వన్నె ఇసా ఇంతెండ్

24 అని మెరా ఇలుత్ అనెకర్ సేవకేర్ వెంట, ఇమ్మ తన ఈ బజ్జార్నే దుగని సుముత్, బజ్జార్నే పది దుగని కమయ్ కల్పాత్ కేయుగ్తన్సీయ్ ఇసా ఇడెతెండ్.

25 ప్రబు! అమ్మత్తి పది బజ్జార్నే దుగని అన్నావా! ఇసా ఇంతెండ్.

26 అదుంజ్ ఎత్తి రాజక్, అన్ ఇడ్డెకాద్ తానెద్ ఇంతె. ఏనత్తి పేలె అన్నావో అమ్ముంజ్ పెన పేలె సియెకాద్ వరద్ గని ఎనంతి కొన్ని అన్నవో, అమ్ముతన డాప్తవున్ కొన్నికున్ గిన నాయ్ పుసెకాదా వారాద్ ఇసా ఇడ్తెంద్.

27 అని అన్ రాజ్ అడ్డిపెకాద్ ఇస్టం తోతెంద్ బెరున్ విరోద్ అన్ ముండట్ అల్లుర్ ఇసా ఇడ్తెంద్ ఇసా యేసుంద్ ఇడ్తెంద్.

**యేసుంద్ యెరూసలేముత్ మహిమనడ్ సెరెకాద్  
మత్తయ్ 21:1-9; మార్కు 11:1-10; యోహాన్ 12:12-19**

28 యేసుంద్ ఈ నామునా ఇడుత్తు, యెరూసలేమ్ వై సొకుత్ సెరెంజ్ కుర్చితెంద్.

29 ఒలీవ మాకులె మెట్టొల ఎల్లక్, బేత్తుగేంజ్ అని బేతనియ మెరమ్ గదితెర్ తన్నె సిసులూన్ ఇద్దర్ కుగ్గేర్.

30 అప్పుడ యేసుంద్ తన్నె సేవకేర్ తన్నా ఇద్దరున్ ముండట్ పన్నుదాంద్. ఇదో! ఆ కన్నెరెకా ఊరున్ సొజెజాయ్, అత్తి ఒక్కొ సిన్నం గాడ్డిన్ కట్టుత్ అనెకాద్ ఇముంజ్ కండ్కెరాద్. అదున్ పొయ్ పంగి దూక్ ఏరి ఉద్దెతెద్. అదున్ ఉడ్పుత్తోడా వర్ ఇసా ఇడ్తెంద్.

31 ఆ గాడ్డిన్ ఉడ్చెజయ్, తనుంజ్ ఉడ్పొన్నాతిర్? ఇసా ఎరేనా వేల్తోల్తెర్ ఇంతె, ఇద్ ప్రబునుంజ్ పాజె ఇసా ఇడుర్ ఇసా ఇడ్తెంద్.

32 బెర్ పన్నుతర్ సెత్ ఓలెంజ్, యేసుంద్ ఇడ్డెతియ్ అద్ కొయ్యత్ కట్టుత్ అనెకాద్ కన్నెదిన్.

33 ఆ గాడ్డినె కొవ్వె ఊడుప్పనేజ ఓలుత్తు, అద్వై మాల్యకెర్, నీర్ తనుంజ్ గాడ్డిన్ ఊడుప్పనంసాతిర్? ఇసా వెలుతోల్తెర్.

34 బెర్, “ఇద్ ప్రబునుంజ్ పాజె ఇసా ఇంతెర్” సియ్తెర్.

35 అప్పుడ ఆ సిన్నం గాడ్డిన్ యేసున్వై తోడా వత్తెర్. అని అదున్ పొయ్ తమ్మె జుజ్జె తప్పుత్తు, యేసునున్ ఉదిప్పేర్.

36 యేసుంద్ అనాయ్ పవీ సెనననెజా, మందితమ్మె జుజ్జెలున్ పావుత్ తటెర్.

37 అనంజ్ యేసుండ్ ఒలీవ మాకులె మెట్ పొలడ్ బూడున్ డిగ్గక పావుత్ అమ్మున్ వెంట వరెకార్ పెరైత్ మంది సిసుల్ అముదు ఇదార్త సమత్కర్లున్ ఓలుత్ జోరనాట్ కుసినడ్ దెయ్యమున్, మొక్కెంజ్ ఎద్దెర్.

38 “ప్రబునె పేరాడ్ వరెకాండ్ దన్యు” రాజక్ మహిమ అని పరలోకం సాంతి ఎక్కాడ్ ఇసా వింతి కత్తెర్.

39 అప్పుడె ఆ మందినంత్తి అనెకార్ కొన్నెం మంది పరుసిక్, “ప్రబు! ఇన్నె సిసులున్ సురుమండ్ర ఇసా సిరయ్” ఇసా ఇడ్తెండ్.

40 యేసుండ్ అన్ ఇడ్డెకాడ్ తన్నె ఇంతె. మోకా ఇప్పు సుయ్అడెరింతై, తమ్మైత్ తమ్మి గుండ్లా వపొయెంజ్ మోదల్ కాద్దా ఇసా ఇడ్డెర్.

యేసుండ్ యెరూసలేమున్ గురించి ఉదహరన ఇడ్డెకాడ్  
 మార్కు 13:34,35

41 యేసుండ్ యెరూసలేమ్ పట్నం మెరం గదియ్తా వెన్కత్ ఆర్నా, యెరూసలేమ్ తా! గని ఇండి ఇదుంన్ నీర్

42 గని ఇండి ఇదుంన్ సాంతితప్పన్ కరిపెకాడ్ ఇంతె ఇముంజ్ సోయ్ ఆదా నీర్ కరిపెంజ్ సాలెర్.

43 ప్రబుండ్ ఇన్ దర్నన్ సియ్తు కాలముంజ్ నీ ఒర్కిలెతి అదుజెత్తి ఇన్నె విరోదు ఇన్ తిర్గొర దురనె డెగ్గు సియ్నా కటుత్ అన్ తిర్గొర ఎత్తు సిమ్మన పకంజ్ అన్ అదుమ్నార్. ఇన్ ఇనత్తి ఇన్నె పొరకెరున్ దురగ్ సియ్దుర్.

44 ఇమంత్తి అనెకర్ నీర్ ఇమ్మై పొరకేర్ గోడలుంజ్ పొయ్ ఇల్సెట అందాడ్ ఇసా ఇడ్వెండ్.

దెయ్యం పార్తన కలెకా జాగన్ సోయ్ కలెకాడ్

మత్తయ్ 21:12-16; మార్కు 11:15-18; యోహాన్ 2:13-17

45 అని యెరూసలేమ్త పార్తన కలెక జాగంజ్ సెత్తు, అత్తి సుమ్ముత్ విరెక బెపరి కలెకార్ వెంటా, ఈ మందిర్ అన్నె ఎండ్ అని పార్తన కలెకా జాగ ఎండ్, ఇసా నియమ్ సాస్తత్ వాయుత్ అన్నాడ్.

46 అప్పుడే అముదు మందిరుత్ వత్తు అత్తి విరెకర్ వంట అన్నె మందిర్ పార్చన మందిర్ ఇసా వాయుత్ అండద్, గని నిర్ అదున్ డొంజలె మందిర్ లాంజ్ బనస్తిర్. ఇసా ఔరున్ అత్తనట్ పుసెకద్ ఎదిన్.

47 అనంజ్ ఎద్ద వెన్కుత్ అముదు రోజి మందిరుంజ్ సెత్తు, బొదా ఇడ్సానంన్నెండ్. గని దండి దెయ్యలకెర్, సాస్తిక్ అని యూదులె దొడా అమ్మున్ ఎనంజ్ అల్లెజ్ ఇసా ఔర్ పిలన్తప్పకాద్ మొదలిట్టేర్.

48 గని సదర్ మంది యేసుండ్ ఇడ్డెకా గొట్టికున్ గియనాడ్ విసనన్నెంజ్, యేసునున్ ఎనంజ్ నసానం కలెకాదొ ఔరుంజ్ కారిలెతిని.

## 20

యేసుండ్ అదికారం బదోల్ ఉదహరన?  
మత్తయీ 21:23-27; మార్కు 11:27-33

1 ఒక్క జీర్ మందిర్ ఆవరత్ యేసుండ్ బొదా ఇడ్సా, సోయ్తు కబురున్ ఇడ్సానంన్నెండ్. అప్పుడే అమ్ముంత్తి దండి దెయ్యలకెర్, సాస్తిక్ అని యూదులె దండి వత్తెర్.

2 నీ ఏ ఆదికరాడ్ ఈ కామ్ కాలానంసతి? ఈ అదికార్ ఇనుంజ్ ఎండ్ సియ్తెండ్? అముంజ్ ఇడ్ ఇసా యేసునున్ వెలుత్ ఓల్తెర్.

3 “అన్ ఇమున్ ఒక్కొ సావల్ వేల్తొలెంజ్ ఇడూర్.

4 యోహాన్ సియ్త బాప్తిస్మ పరలోకమ్ తన వత్తినా? మన్కుకెర్ తన వత్తినా? ఇడ్డూర్” ఇసా ఔరున్ వెల్తెండ్.

5 ఔర్ తమ్మెత్ తమి ఇసార్, పరలోకమ్ తన వత్తం ఇసా ఇంత మింత్తె, తనుంజ్ యోహానున్ పొయ్ బరొస ఇడెతిర్? ఇసా అముదు వెల్తొల్తెర్.

6 గని ఒక్కొమోకా, మన్కుక్ తన ఇంత మింత్తె, నేండున్ సదర్ మంది గుండ్లడ్ ఇడదర్. తానుంజ్ ఇంతె యోహాన్ కబుర్లకెర్ ఇసా సిమ్కన నక్కి బరొసా ఇడ్డూర్.

7 అదుంజ్ ఎత్తి ఖెర్, “ఎత్తనట్ వత్తి నొ అముంజ్ ఒర్కితోద్” ఇసా యేసునున్ జవాబ్ సియ్తెర్.

8 అదున్ యేసుండ్, “అన్నయ్ ఏ అదికార్ రడ్ ఇద్దా కాలానోతో ఇముంజ్ ఇడ్డెన్” ఇసా జవాబ్ సియ్తెండ్.

**అంగుర్ వడినె ఉదహరన**

**మత్తయ్ 21:33-46; మార్కు 12:1-12; యోహాన్ 5:1-7**

9 అనంజ్ ఎద్ద వెన్కత్ యేసుండ్ ఈ ఉదహరన ఇడ్డెంజ్ సురు కతెండ్. ఒక్కో మన్కక్ అంగుర్నె వాడి తయార్కత్తు, మరొక్కొనున్ జీతమ్ ఇట్టెద్. అని ఎల్లన్ సాయుత్ మరొక్కో దేసుంజ్ పేలె సాల్కులుంజ్ సటి సెద్దెండ్.

10 అంగుర్నె వాడిత పడ్ల పుత్తెక కాలం వాత్త వెన్కత్ ఆ మన్కక్ తన్నె ఈస కో ఇసా ఒక్కో సేవకున్ మునప సుమ్మవ్వై పన్కతెండ్. గని ఖెర్ ఆ సేవకున్ లగపుత్, రికమ్ కెయ్యులాడ్ పనుక్తేంర్.

11 అముదు పెనా ఒక్కో సేవకున్ పన్కతెండ్. గని అమ్మున్ నాయ్ లగప్తెర్. అమ్మెఇజ్జతున్ పుస్తేర్ అని, రికమ్ కెయ్యులాడ్ పన్కతెండ్.

12 అపుడ్ ఆ మన్కక్ పేన ఒక్కో సేవకున్ పనులుతెండ్. గని ఖెర్ అమ్మున్ నెత్తుర్ వన్ లగపుత్తు వాకా డగ్లిప్తెండ్.

13 ఆ అంగుర్నె వాడి మాల్యక్ లాడ్డండ్ తన్నెత్ తని, “తగద్దున్? తన్నెలాడ్డండ్ ఇన్అపుడ. ఖెర్ అమ్ముంజ్ మనింల్దర్” ఇసా ఇంతెండ్.

14 గని మునపనాడ్ సుమ్ తెండ్ అముదు తన్వై వరెకానున్ ఓలుత్తు ఇమ్ద మాల్యక్కై కికె ఎన్నెండ్. ఇమ్మున్ అలంజై, ఈ ఆస్తి నేండెతి ఎరద్ ఇసా నిర్నయ్ కత్తెర్.

15 ఖెర్ అమ్మున్ అంగుర్నె వాడి తన వాకా డగ్లిపుత్తా, అమ్మున్ అలుంజ్ తేర్. అపుడ్ ఆ వాడిత మాల్యక్ ఖెరున్ తాగతెండ్ ఇసాతిరా?

16 ఆ మాల్కాక్ వాత్, బెరున్ నాస్ కతెండ్ అంగుర్నే వాడి మరొక్కొరుంజ్ మునపనాడ్ సియ్యెండ్ ఇసా బెరుంజ్ ఇడ్తెండ్. అదున్ వినుత్ అనుంజ్ ఏపుడి ఇనంజ్ ఎరెంజ్ తోడ్ ఇసా ఇంతెండ్.

17 బెరున్ సార్కుక్ ఓల్సా,

“ఎల్ల కట్టెకార్ తన్ఎదుంగి పని సియెండ్  
 ఇసా మనుంజ్ కొరసెట గుండ్,  
 సిమ్మనంజ్ ఎన పనిత్ పడ్తెట గుండ్ ఏత్  
 ఇల్త్తిన్ ఇనెకాద్ నియమ్ సాస్త్రత్ అనెకా  
 ఈ గొట్టిక్సె సంగతి తనెద్ ఇసాతిర్?”

18 ఆ గుండ్ పొయ్ రాలెకార్ సిమ్మన తుక్తెల్దార్. ఒక్కొ మోకా ఆ గుండ్ ఏన్ పొయ్నా రాటినింతె, అమ్మున్ దుబ్బా కల్సాద్ ఇసా ఇడ్తెండ్.

నాకవాలెన్ బదోల్ వెలెకాద్  
 మత్తయ్ 22:15-22; మార్కు 12:13-17

19 అదున్ వినుత్ ఆ దండి దెయ్యలకెర్, సాస్త్రిక్ అమున్ బదోలి ఈ ఉదహరన ఇడ్తెండ్ ఇసా కరివ్తెర్. అని ఆ గట్కజి అమ్మున్ సుమ్మెంజ్ ఓల్సెర్ గని మందిన్ ఓలుత్ అర్నతెర్.

20 అది నీతి అమ్మున్ పొయ్ నదుర్ తప్పత్ ఇంతెర్. అమ్మె గొట్టికలెంజ్ గలత్ పుసుత్తు, అమ్మున్ రోమ్ అదికారముంజ్ సుమ్ముత్ సియెంజ్ కాద్ ఇసా బెరె పిలన్ అండిన్. తే బెర్ కటొడాకెర్ అని సాస్త్రిక్ గుల్ సోయ్ తర్లంజ్ ఇడ్తెకరున్ మంది యేసున్వై పన్కతెర్.

21 బెర్ అమ్ముతి వత్, “ప్రబూ! నీ ముడెకద్ అని బొదా కలెకద్ సత్తెం ఎద్ద. ఎన్నెతి బెత్సాపు ఓలెకాని ఎరె. దెయ్యమ్మె కరెయ్ మార్గముతగ ఎనంజ్ అనాయ్ ఇడ్తెకని నీ ఎన్ని ఇసా అముంజ్ ఒర్కియ్.

22 ఇండి అమ్ సిమ్మన మంది రొమ రాజుజ్ పన్ను కట్టెకాద్ న్యాయ్ మా తోదా?” ఇసా వెల్తోల్తెండ్.

23 అన్ ముడెకాదున్ తప్పు గడిపెకంద్ ఓల్సానన్నేర్ యేసుండ్ కరిపుత్తు, “అనుంజ్ ఒక్కొండ్ వేండి దుగని ఓలిపుర్” ఇసా వెల్తోల్తైంద్.

24 ఔర్ కల్లర్ సియ్ తా వెనకత్, “ఇత్తి ఎన పేర్ అని ఎన్నె రూప్ అన్నాద్?” ఇసా వెల్తోల్తైంద్. తే ఔర్ రొమ రాజుత్తై ఇసా ఇడతేర్.

25 తే యేసుండ్, “రొమ రాజుత్తై రొమ రాజుకుజీ సియూర్ అని దెయ్యుమ్మైత్ దెయ్యుముజీ సియూర్” ఇసా ఇడతేంద్.

26 ఇనంజ్ ఇడ్దుదున్ ఔర్ అదికాలె మందిన్ ముండట్ అమ్మున్ గొట్టిత్ తప్పుత గట్టివెంజ్ సాలేతేర్. అదీ ఎరెకాడ్ అముదు ఇడ తా జవాబున్ వింత్తు గుల్ ఎత్తు, పెనా సురుమి అండేర్.

యేసుండ్ పెన వరెకాదున్ తయార్ కలెకాద్  
మత్తయ్ 22:23-33; మార్కు 12:18-27

27 అనంజ్ ఎద్దు వెన్కత్ ఎరి తిక్కార్ బక్కర్ ఇన్నెకర్ సద్దుకి యేసున్ వై వత్తేర్.

28 “బోదకా! నియమ్ సాస్త్రత్ మోసే ‘దాదక్ తిక్తే అమ్మై తొరెంద్ వన్నాన్ మాస కత్తు తన్నై దాదకుంజ్ సటి పిల్ల పడ్డు ఎరెంజ్ పాజె. ఆ పిల్ల పడ్డు దాదక్ సత్తన్ తా లెక్కంజ్ వార్సార్’ ఇసా వాయైంద్.

29 ఒక్కొ వెలా ఏడ్దుర్ దాదక్ తొరెండ్ల అండేర్ ఇడ్త. ఔర్లన దండి వాలె పెండ్లిక్ ఎద్దైంద్. గని పిల్ల పడ్డు ఎర్సెటాయ్ తిక్తేంద్ ఇడ్త.

30 అనాయ్ వెన్కత్ అదునై అదునీ మాస కత్తు, పిల్ల పడ్డు ఎర్సెటాయ్ తిక్తేంద్ ఇండ్రు.

31 అనంజ్ ఒక్కొంది ఒక్కొంది ఏడ్దుర్ నాయ్ అదున్ మాస కత్తు పిల్ల పడ్డు ఎర్సెటాయ్ తిక్తేర్.

32 ఆక్రింజ్ ఆ పిల్ల నాయ్ తిక్కిన్.

33 తిక్ తార్ బక్కర్ వెన్కత్ ఆ పిల్ల ఔర్ ఏడ్దుర్ లోప అనుంజ్ మాస ఎద్దిన?” ఇసా యేసునున్ వెల్తోల్తైంద్.

34 యేసుండ్ ఔరుంజ్ ఉత్తర్ సియ్సా, ఈ కాడుత్ పిల్లన్ సియెకాద్ అని పడ్డునె పెండ్లిక్ కలెకా ఎర్సాని అన్నా.

35 గని కాడుత్ తిక్ తార్ బక్కర్ ఎరి పెండ్లిక్ ఎరెర్ అని పెండ్లి క్ కాల్తెర్.

36 తిక్కుత్ పానం ఎరెర్, ఔర్ దెయ్యమ్మె పిల్ల పడ్డు ఎద్దర్. ఇవ్వు పెన్న ఒక్కో మట్ తిక్ తార్ బక్కర్. తానుంజ్ ఇంతె స్వర్గుత్ అనెకా దూతులంజ్ అన్నార్.

37 తిక్తర్ పానమ్ ఎరెకాదున్ బదోల్ మోసేనె కేయ్యుత్ నియమ్ సాస్త్రత్, ప్రబుద్ అబ్రాహామ్, ఇస్సాక్నే అని యాకోబ్ చర్న దెయ్యం ఎద్దున్ ఇసా రాబిలెకా తుట్టి తాన దెయ్యం వయగత్తిన్

38 ఔర్ సదర్ మంది దెయ్యమ్మె నదురడ్ సుమత లెక్కనడి వత్తెర్. తే ఔర్ ఉసలి దెయ్యం ఎరెండ్ గని

39 కొన్నెం మంది సాస్త్రిక్, “బొద ఇడ్డెకానీ వా! సోయ్ ఇడ్తీ” ఇసా ఇంతెర్.

దావిద్నె పోరక్ ఎండ్ కొన్నెం బొద

40 ఇడ్డెకని, నీ గుల్ సోయ్ ఇడ్తి ఇంతెర్

దావిద్నె పోరక్నే కొన్నెం బొద

మత్తయ్ 22:41-46; మార్కు 12:35-37

41 ఆదుంజ్ వెన్కుత్ యేసుండ్ ఔరున్, క్రీస్తు దావిద్ నె కికి ఇసా ఔర్ తనుంజ్ ఇసార్?

42 అన్ ఇన్నె విరోదికున్ ఇన్నె గెట్టలెంజ్ ఇడ్నంతెంజ్ అన్నె ఉన్న పకంజ్ ఉద్దెద్ ఇసా ప్రబుండ్ అన్నె దెయ్యమున్ ఇడ్నెద్ పుస్తకుత్ దావిద్ ఇడ్డెండ్.

43 అన్ ఎన్నె విరోద్ కలెకనున్ ఎన్నె గెట్ట బూడున్ ఇడ్పుంత్తెత్, దావిద్ తన్నె కిర్తనలత్తి ఇనంజ్ వయ్ తెండ్ తా!

44 దావిద్ అమ్మున్ ప్రబుండ్ ఇసా ఇంతెండ్ తా! ఆ అప్పుడ్ అముదు దావిద్నే కికి ఎనంజ్ ఎద్దెద్? ఇసా ఇంతెండ్

45 మంది యేసుండ్ ఇడ్డెకాపున్ విసా అత్తిని అన్నార్. అముదు తన్నె సిసులూన్ ఇనంజ్ ఇడ్తెండ్.

46 సాస్త్రిక్ బదోల్ గియనాడ్ అడ్ర! ఔర్ పొలాడ్ తే బుడుంజ్ ఎంత్ పొడా జుజ్జే తొడుత్ బాజల్లెంజ్ అని తమున్ మనిపుత్తు, తముంజ్ ప్రేమ సియెంజ్ కొర్సార్ మందినె యూదులె సాష్టిత్ జెవునులెంజ్ తమ్మె దండి పాసున్ ఇడెంజ్ ఇసా, ఔర్ సాస్త్రిక్ ముండట్ అనెకార్ ఉద్దెకా కుర్చిక్లత్తి

47 రాడెరాసికున్ పసిపుత్తు, అదవై దన్ దల్లతున్ ఎల్లన్ లుటిప్తెర్. ఇదున్ డపెంజ్ ఇసా పొయ్ పొయ్ బక్తిన్ ఓలిప్సా, మందిన్ ముండట్ పెర్గడి పార్తన కల్నా అన్సార్. ఇదా ఇటావుంజ్ వాలాడ్ బెరుంజ్ దెయ్యం పెన్న దండి సిక్కు తప్పెండ్, ఇసా యేసుండ్ ఇడతెండ్.

## 21

రడెరాలె

మార్కు 12:41-44

1 యేసుండ్ ఓలాసా అనెంజ్, దనవంతకెర్ దాన్ పెటిత్ దాన్ ఔర్ తాపెకరున్ ఓల్పద.

2 ఒక్కొ గరిబ్ రాడెరా ఇంది సిన్నా పైసె దాన్ పెటిత్ తపెకదున్ అముదు ఓల్తెద్.

3 మల్ల అముదు ఇంతెండ్. అన్ ఇముంజ్ కరెయ్ ఇడ్పత్. ఇగరిబ్ రాడెరా ఔర్ సదరుంజ్ ఎన జాస్తి తాప్తీన్.

4 ఔర్ సదర్ తమ్మె పేలె పైసె తన కొన్ని సియెత్తెర్ గని ఈ పిల్ల తాన్ గరిబ్ అత్తు, తాన్నె బాతుకుంజ్ నటీ కమవ్ తదున్ ఆస్తి సిమ్మన తాప్తీన్.

పార్తన కలెక జాగన్ బదోల్ ముడెకాండ్ యేసుండ్

మత్తయ్ 24-25; మార్కు 13

5 సొయ్తు గుండ్రడ్ అని దెయ్యముంజ్ సియెత్ దానా మందిరుత్ సింగరిపుత్ అండెర్. అదుంజ్ బదోల్ కొన్నెం మంది ముడెంజా, అముదు ఇంతెండ్:

6 అప్పుడే యేసుండే ఔరున్ ఇంతెంద్, ఇటా దినా వరెకా అన్నా: నీర్ ఓలతీర్, ఇత్తి ఒక్కోద్ గుండ పొయ్ ఒక్కోగుండ నాయ్ అనే. సిమ్మన ఓద్దిలెకా అంసా.

**తక్లిబూ అని హింసా**

**మత్తయ్ 24:3-14**

7 మల్ల బెర్ అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్నెర్. ప్రబు, ఇద్ ఎప్పుడే ఎరాద్? ఇద్ ఎరెకా వెలా వత్తిన్ ఇంతె ఎనంజ్ సిన్న ఒర్కిలెకద్?

8 అముదు ఇసాద్. ఎది ఇమున్ పసిపెంజ్ తోద్ ఇసా ఉసారడ అండ్రు. తానుంజ్ ఇంతె పేలెటర్ మన్కుకెర్ అన్నె పేరడ వత్తు అన్ దెయ్యమ్మె మన్వలె ఎందున్ అని ఆ వకత్ మెరా వత్ అన్నాద్ ఇసా ఇడ్రర్. ఔరున్ వెంట్టసెనెర్.

9 లడెయ్ అని జులుసూ బదోల్ విన్కు వరెంజ గబ్రిల్నెర్. తానుంజ్ ఇంతె అదా పేలె ఎరెంజ్ పాజె గని ఆక్రి జాలద్ ఎరెద్ ఇంతెంద్.

10 మల్ల అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్. దేసుంజ్ విరోద్ దేన్ సులాద్ రాజ్యంజ్ విరోద్ రాజ్ సుల్కా.

11 గుల్ దండి బుకంపము ఎద్ద. ఎత్తి అత్తి దున్కుడ వత్తిన్. రోగు వత్తు ఉల్ మురాయ్. అర్పులిపెకా గొట్టిక్ అని దండి సిన్న పరలోకమ్ తన ఎదా.

12 గని ఇదా సదర్ ముండట్ ఇవు ఇమున్ సుముత్ కొసుత్తు తక్లిబ్ సియ్దర్. నీర్ అన్నె పేరుంజ్ వెంట్టతరెంనీర్ ఇసా, ఇమున్ యూదులె సాద్దిక్లెంజ్ కొసుత్ ఇల్పదర్, జేలుత్ కొడపెకరె కెయ్యుత్ సియ్యుతెర్ అని ఇమున్ రాజక్ కెర్ అని రాజునె అదికల్ ముండట్ కొసాన్.

13 ఇద్ ఇముంజ్ సాక్సం ఇడ్డెకా వెలా రొంబాడద్.

14 ఎనంజ్ ఇడెంజ్ ఇత్తు నీర్ పేలెయ్ వసర్ కలెంజ్ తోద్ ఇసా పక్క మనుత్ అప్పర్.

15 తానుంజ్ ఇంతె అన్ ఇముంజ్ గొట్టి అని బుద్ది సియ్యుసాత్. అదున్ ఇమ్మె విరోదిక్ ఎరీ ఇముంజ్ విరోద్ ముడెంజ్ అని గటిపెంజ్ సాలెర్.

- 16 ఇమ్మో బాండ్ అమ్మ, దాదక్ కలయ్ తర్ సంజ్ఞకేర్ నాయ్ సుముత్ సియ్ సార్ అని ఇమున్ లోపా కొన్సెంమందిన్ ఔర్ అలజ్ దార్.
- 17 నీర్ అన్నె పేరాడ్, సిమ్మన మన్కకెర్ ఇమున్ విరోద్ కల్సర్.
- 18 గని ఇమ్మో తల్ల ఒక్కొ తిర్ నాయ్ నాస్ ఎరెద్.
- 19 నీర్ ఇమ్మో లోపా సహిన్ వాలడ్ నీర్ ఇమ్మో పానమున్ బత్తిప్పతీర్.

**యెరూసులేముత్ నాసానం  
మత్తయ్ 24:15-21; మార్కు 13:14-19**

- 20 అద్ ఎదహ వెన్కత్ యేసుంద్, “ఎపుడ్ యెరూసలేమ్ ఊరున్ సిర్ముట్ సిపాయిక్ గేర్ సియుత్ అనెకరున్ ఓల్ సతివో, అపుడ తన్నె నాస్ ఎరెకద్ మెరా వత్తిన్ ఇసా కరిపుర్.”
- 21 ఆ వాకతుంజ్ యూదియత్ అనెకర్ మెట్టై పరర్ ఎత్తు. ఈ నాగురుత్ అనెకర్ వాక సెరెంజ్ వాక అనెకర్ సిమ్మన ఈ నగురున్ లోపా సొంగెంజ్ తోద్.
- 22 తానుంజ్ ఇంతె సిక్కు సియెకా దినాఎంనై. న్యాయ్ సాస్త్రత్ వాయ్ తా వచండ్లు పూర అనంతెంజ్ జర్గిల్ దా.
- 23 ఆ దినాలుంజ్ పెట్టెనడ్ అనెకవున్ అని పాల్ సియెకా పిల్లకున్ పెరెత్ కస్టమ్ ఎరద్. తానుంజ్ ఇంతె దెసెముత్ గుల్ తక్లిబ్ వారద్. ఈ దేస్తర్ పొయ్ తన్నె రగ్గున్ ఓలిప్ తెంద్.
- 24 బెయ్మున్ మన్కకెర్ లడెయుత్ ఔర్తన కొన్సెంమందిన్ తల్వల్కలాడ్ అల్లంతెర్. అని పేలెటరున్ దాసి పాన్ కలెకదుంజ్, మరొక్కో దేసులెంజ్ సుముత్ కొస్సర్. ప్రబు యూదులెర్నెటర్ సియ్వు వెలంజ్ యెరూసలేమ్ అని ఇస్రాయేల్ తమ్మో అదికారున్ బూడున్ ఇట్టెర్ ఇసా ఇడతెంద్.

**మన్మనె కీకె వారెకంద్  
మత్తయ్ 24:29-31; మార్కు 13:24-27**

25 అని “పొద్ నెలా అని సుక్కలత్తి ఎప్పుడి. జర్గిలెతిన్ సిన్ను జర్గిల్తె. బూమి పొయ్ సముద్ర త ఆవజున్ అని అద్వై అలావ వాడిల్పు వాలడ్ సదర్ దేసులకెర్ ఆర్సుత్, దుస్కుడ.

26 అపూడ ఆబార్ పొయ్ సక్తిక్ ఈ దున్యత పొయ్ అనెక సిమ్మన మెలగెకవున్ వాలడ్, ముదర్వై జర్గిలెకా గట్నులేం అర్రి మంది తోసెటా ఎద్దెర్.

27 ఆ వాకతుంజ్ స్వర్గత మన్కనె పొరక్ సక్తితద్ అని దండి మహిమనడ్ వెలంజ్ డంమ పొయ్ వారెకనున్ సిమ్మన ఓల్తెర్.

28 ఎప్పుడ ఈ గట్ను సురుఎర్పవొఅపుడ్, ఇంమతాడ్ ఇలుత్ తల్లున్ ఎత్తుత్ అడ్డ. తానుంజ్ ఇంతె దెయ్యం ఇమున్ బత్కివెక వెలా అందద్” ఇసా ఇడ్డెంద్.

**అంగుర్ మాక్సై ఉదహరన**

**మత్తయ్ 24:32-35; మార్కు 13:28-31**

29 అద్ ఇడ్డ వెన్కత్ యేసుంద్ ఈ ఉదహరన ఇడ్డెంద్. మేడి మాకున్ అని మరొక్కో మాక్ లున్ తొల్లిత పూట ఓలూర్.

30 ఆ మకుత క్కొమ్ములానిగుర్ ఓలుత్తు, ఉబ్బు కలమ్ వారెకద్ అన్నాద్ ఇసా నీర్ కరివ్తిర్. తా!

31 అదీ తిరాడ్ ఇదా సిమనా గట్నా ఎరెకవున్ ఓల్నా, దెయ్యమ్మై రాజ్యం మెరా వార్ప నాంసాద్ ఇసా ఒర్కిలూర్.

32 ఇదా సిమనా జర్గిల్ ఇద్ ఇండి అనెకా కరెయ్ నరిమన్కన్నె జనాబ మురలుత్సెరెద్.

33 ఈ ఆబార్ అని బూమిత సిమ్మన మురయుత్ నెదా గని అన్నె గొట్టికెప్పిడనాయ్ ఇల్లుత్అన్దా. ఇద్ సాత్తెంఎంద్.

**ప్రబుంద్ వరెకాదుంజ్**

34 తినెకద్ ఉనెకాద్ వాలడ్ కల్నా మజనడ్ అనెంజ్ ఈ లోకంత అసానడ్ అనెక మన్లున్ మొపుకత్త అనెంజ్, ఆ దినమ్ అప్పుడి ఇమున్ పొయ్ వరైట ఓలూర్.

35 అని బూమిత్ బత్కెకర్ నిర్ సదర్ పొయ్ అచానక్ అన్ వారెకా దినా అన్నా.

36 ముదర్వై జర్గిలెకా ఇదాసిమనాతన్ను నిర్ సుకిపుత్, మన్నునె పొరక్ ముండట్ ఇల్లెంజ్ సటీ సక్తితంద్ ఎరెంజ్ ఇసా ఎపుడి పార్తన కల్పఅడ్ర ఇసా యేసుంద్ బెరుంజ్ ఇడతెద్.

37 అనంజ్ యేసుంద్ రోజ్ మందిరుత్ బొదా ఇడనెద్. అని చింతై ఒలీవ మాకులె మెట్పొయ్ నెత్తు, ఆలా పున అన్నెద్.

38 సిమ్మన మంది అముదు ఇడ్డెకా బొదాన్ వినెంజ్ ఇసా తొల్లిని మందిరుంజ్ వాంనెర్.

## 22

యేసున్ సుమ్ముత్ సియెంజ్ ఇసా యూదులె విచార్

మత్తయ్ 26:1-5; మార్కు 14:1-2; యోహాన్ 11:45-53

1 పన్ను ఇనెక పుల్లె నిప్పలె పండ్ల మెర వతిన్.

2 దండి దెయ్యలకెర్, సాస్త్రిక్ యేసుకున్ ఎనంజ్ అంలంజెకద్ ఇసా విచార్ కత్తెర్. తె బెరు మందిన్ అర్చనెర్.

ఇస్కరేయిత్ అనెక ఉదక్

మత్తయ్ 26:14-16; మార్కు 14:10-11

3 అప్పుడ బరా మంది సిసకేర్ లోప ఒక్కొంద్ ఇస్కరియోత్ యూదక్కత్తి సైతన్ సొంజ్జిన్.

4 అదుగి యూదక్ చెత్తు అమ్మున్ ఎనంజ్ బెరుంజ్ సుముత్ సియెకద్ ఇసా దండి దెయ్యలక్, దెయ్యమ్మె పార్తన త అదికలడ్ ముటెంద్.

5 అదుంజ్ బెర్ కుసింజ్ వత్తెర్. అమ్ముంజ్ పైసె సియెంజ్ ఒవతెర్.

6 యూదక్ అదున్ ఓప్పుత్తు మంది తోసెటాపుడ్ అమ్మున్ బెరుంజ్ సుముత్ సియెంజ్ మొక ఓలైద్.

యేసుంద్ పన్ను పండ్లున్ తయార్ కలెకాద్

మత్తయ్ 26:17-19; మార్కు 14:12-16

7 పొంజ్సెటా నీప్వలె పస్కు గొర్రెనె కొవ్వెలున్ తరెక పండ్లు మిసెమాడ్ పస్కు ఇనెక దినమ్ వత్తిన్.

8 యేసుండ్ పేతురు యోహాన్ వెంట, “నీర్ సెత్తునేండుంజ్ తినెంజ్ పస్కున్ తయార్ కలుర్” ఇంతెండ్.

9 బెర్, “అమ్ అదున్ ఎత్తి తయ్యర్ కదుమ్?” ఇసా వెల్తెర్.

10 అముదు, “నీర్ వట్టుముంజ్ సెరెంజ్ దుత్తత్ ఈర్ కొసెకద్ ఒక్కొ మస్కక్ ఇముంజ్ అడ్డమ వద్దద్.” అమ్ము వెంటాయ్ అమ్మె ఎల్లంజ్ చెర్.

11 అమ్మె ప్రబు, అన్ అన్నె సిసులడ్ కలయుత్ పస్కు అంబ తినెంజ్ ఆలపుసేక కోలి ఎత్తిఅన్నాద్? ఇసా వెలసాద్ ఇసా ఆ ఎల్లతనుంజ్ ఇడూర్

12 అముదు సిమన తయర అనెక ఒక్కొ మీద్దె పొల కోలి ఇముంజ్ ఒలివ్దాద్ పస్కు పండ్లు. అత్తి తయార్ కలుర్ ఇసా బెరుంజ్ ఇడ్తెండ్.

13 బరబర్ అముదు బెరుంజ్ ఇడ్తెతియ్ సిమ్కున జర్గిల్తె. అదుంజ్ ఎత్తి అముదు ఇడ్తెతియ్ బెర్ పస్కు అంబ తయార్ కత్తెర్.

ప్రబునె తయార్ కలెకాద్

మత్తయ్ 26:20; మార్కు 14:17; యోహాన్ 13

14 వేల వరెంజయ్ అముదు అమ్మునాయ్ అపొస్తులున్ తిన్నెంజ్ ఉద్దేర్.

15 అప్పుడ్ అముదు, “అన్ సిక్కు సుమెంజ్ పేలెయ్ ఇమున్ వెంట కలయుత్ ఈ పస్కు జెవున్ తిందత్ ఇసా గుల్ ఆసాకల్సాత్.

16 తాసుంజ్ ఇంతె ఇడ్డ దెయ్యమ్మె రాజ్యం వనంతెంజ్ మల్ల అదున్ తినెన్ ఇసా ఇముంజ్ కరెయ్ ఇడ్నాతున్.”

17 పెన అముదు ఒక్కొ గిలసున్ సుముత్ దన్యివద ఇడుత్, నీర్ ఇదున్ సుముత్ పైయ్యుర్.

18 ఇక దెయ్యమ్మె రాజ్యం వనంతెంజ్ అన్ ఎపుడి అంగుర్వె రసాన్ ఉనెన్ ఇసా ఇముంజ్ ఇడసాత్ ఇంతెండ్.

19 అదుంజ్ వెన్కత్ ఒక్కొ నిపట్టెన్ సుముత్తు దెయ్యముంజ్ దన్యివద ఇడ్డుత్ అదున్ ముర్కుత్ ఔరుంజ్ సియుత్, “ఇద్ ఇముంజ్ సటి అన్నె సరిర్. అన్ అదికలెకదుంజ్ ఇదున్” కలుర్ ఇసా ఇడ్డెండ్.

20 అనాయ్ తింద వెన్కత్ అముదు ఆ గిలసున్ సుముత్, “ఈ గిలస్తద్ ఇముంజ్ సటి కులుప్తద్ నెత్తుర్ డ్ వత్త తయార్ కలెకాద్ ఇద్ అన్నె కొత్త కరార్.

21 ఓలుర్. అన్ సుమెకద్ నాయ్ అన్ వెంట ఈ టెబల్ మెరయ్ అన్నాద్.

22 దెయ్యమ్మె నిర్నయ్ లంజ్ మన్కునె పోరక తిక్కెకాద్ అన్నుండ్. గని అమ్మన్ సుముత్ సియెక ఆ మన్కుంజ్ మత్తం సిక్కు సుకిలెద్” ఇంతెండ్.

23 అవుడ్ ఔర్ లోప ఎదొ అటద్ తన్నెత్ తన్ని విచార్ కలెంజ్ సురు ఎడ్డెండ్.

సేవకేర్ తమ్మెత్ తమి ఎండ్ దండి ఇసా బేత్ బావ్ కలెకాద్  
మత్తయ్ 20:25,28; మార్కు 10:42-45

24 అవ్రతి ఎద సోయ్ ఇనెక బెదం అవ్రత్తి వత్తిన్.

25 అప్పుడ్ అముదు ఔరున్ ఇనంజ్ ఇంతెండ్, మార్జాతిత మన్కుకెర్ రాజక్ కెర్ తమ్మె మంది పొయ్ సార్కుర్ కల్సార్. మందిన్ పొయ్ అదికార్ అడ్డిపెంజ్ ఇసా అసా కల్సాండ్.

26 నీర్ అనంజ్ అనెంజ్ తోద్. ఇమున్ లోప మెన్మన్కుక్ కమ్మి తండ్లంజ్, దొడండ్ సేవక్లంజ్ అనెంజ్.

27 అసల్ సోయ్తద్ ఎద్ ఇంతెండ్? తినెంజ్ ఉద్దెక దా తొదె సేవ కలెక రా? తినెంజ్ ఉద్దెతది తా! ఎన గని అన్ ఇమున్ నడుమున్ సేవ కలెకారన్ లాంజ్ అన్నాత్.

28 అనుంజ్ ఎద విసయున్ కస్టంనాయ్ నిరి అనండ్ ఇలుత్ అన్నాతిర్.

29 అన్నె బాండ్ అనుంజ్ రాజున్ నెమిప్తెర్. అన్నె రాజ్యం ముత్ అన్నె మెరా అన్నుంత్

30 రాజునె సింహాసనముత్ ఉదుత్ ఇస్రాయేల్ బర పడికున్ నీర్ న్యాయ్ కలెంజ్ అనాయ్ ఇముంజ్ రాజ్యం మున్ తయార్ కల్పత్.

యేసుంద్ ఒర్కితోద్ ఇసా ఇడ్డెకాంద్ పేతుర్

మత్తయ్ 26:33-35; మార్కు 14:29-31

31 సీమోన్, సీమోన్ ఇదె విన కేతి కలెకాంద్ ఎనంజ్ గొద్దులాజ్ ఆస్పదో అనాయ్ సైతన్ ఇమున్ అసెంజ్ నెమిప్తెంద్.

32 సీమోన్ ఇన్నె విస్వాస్ కమ్మి ఎరెంజ్ తోద్ ఇసా అన్ ఇమ్ముంజ్ సటీ పార్తన కత్తన్. నీ పెన దెయ్యమున్వై తిర్గత వెన్కత్ ఇన్నె దాదక్ కెరున్ సోయ్కల్.

33 గని పేతురు, “ప్రబు, ఇన్ వెంట జేలుంజ్ సెరెంజ్ నాయ్ తికెంజ్ నాయ్ అన్ తయార్ అన్యాత్” ఇసా అమ్మున్ ఇంతెంద్.

34 అప్పుడె అముదు పేతురునున్, ఇసాద్ నీవెనివో అనుంజ్ ఒర్కితోద్ ఇసా ముది గుసాల్ ఇంతవెన్కతి పోత్ కూగెంజ్ ఇసా ఇనుంజ్ ఇడసాత్ ఇంతెంద్.

35 ఇంక అముదు, “అన్ పైసెల సంచి, కెర్రిక్ తోసెటా ఇమున్ పవిట్టె ఇముంజ్ తనెదెన్న కమ్మి ఎదినా? ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్. అదున్ బెర్, తనయ్ కమ్మి ఎరెతిన్” ఇంతెర్.

36 అముదు, గని ఇండి పైసెల సంచి తైలీ అనెకది అదున్ తోడ చెరెకది. రుసి తోసెటద్ తన్నె జుజ్జెనె విరుత్తు రుసి సుమ్మెంజ్.

37 అమ్మున్ కరాబ్ కలెకనున్ ఒక్కొనుని సాయ్తెర్ ఇసా వాయ్త లెక్కనడె అన్న బదోల్ నెరయెంజ్. అన్న బదోల్ ఇదవున్ బదోల్ నియమ్ సాస్త్రముంజ్ విరోద్ ఎద్దవిసా ఇముంజ్ ఇడ్సాత్ ఇంతెంద్.

38 సిసుల్ ప్రబు ఇత్తి ఇంది రుసిక్ అన్యా ఇంతెర్. అముదు “ఎరద్” ఇంతెంద్.

యేసుంద్ మెట్ పోయ్ పార్తన కలెకంద్

మత్తయ్ 26:36-46; మార్కు 14:32-42

39 తినెకద్ ఎద్ద వెన్కత్ అముదు సెరెంజ్ తన్నె అల్సెటలంజ్ ఒలీవ మెట్ పోయ్ సెరెంజు. అమ్మె సిసునాయ్ అమ్మున్ వెంట చెద్దెర్.

40 ఔర్ అదె గదియత వెన్కత్ అముదు ఔరున్, నీర్ విసారుత్ పడెంజ్ తోద్ ఇసా పార్తన కలుర్ ఇంతెండ్.

41 అవంతన అముదు సింతై వేల కొన్నెం దౌ చెత్తు అత్తి ముడుసు టెకిపుత్తు ఇనంజ్ పార్తన కతెండ్.

42 “బా” ఇనుంజ్ మన్ను అండినింతై ఈ దుక్కంత వటిన్ అన్నతన పున్. “గని అన్నె మన్నుడ్ తోద్. ఇన్నె మన్నుడి ఎరెంజ్.”

43 అప్పుడ్ స్వర్గతన ఒక్కొ దుత్ అమ్ముంజ్ కన్డెత్తు అమ్మున్ ఇమత్ సియ్తిన.

44 అముదు దుక్కమడ్ పార్తన కల్పు ఇక్క డిలెపటెద్. అప్పుడ్ అముదు చరదడ్ నెత్తుర్నే బొట్లు బూమిత్ ఉర్పేజ.

45 అముదు పార్తన తన తిర్పుత్ తన్నె సిసువై వతెండ్. ఔర్ దుక్కమడ్ మంజెకరున్ ఓల్తెండ్.

46 అముదు ఔరున్ “నీర్ తనుంజ్ మంజ్సాతిర్? విసారుత్ పడెంజ్ తోద్ ఇసా సులుత్ పార్తన తన కలుర్” ఇంతెండ్.

యేసుంన్ కొండపెకాద్

మత్తయ్ 26:47-56; మార్కు 14:43-50; యోహాన్ 18:3-11

47 అముదు ఇంకా ముడ్లు అనెంజయ్ మంది మిరయ్తెర్. బరా మంది సిసులోప ఒక్కంద్ యూదక్ ఔరుంజ్ ముడటి అడ్గసా యేసుకున్ ముద్దిడెంజ్ మెర వతెండ్.

48 అప్పుడ్ యేసుంనున్, యూదక్ ముద్దిడుత్తు మన్కనె పొరక్ సుముత్ దుస్మన్నె కేయుత్ సియ్సాతివా? ఇంతెండ్.

49 అమ్మున్ తిర్గొరా అనెకర్ తన్నెద్ ఎర్పదొ ఇసా ఓలుత్, ప్రబు, రుసినడ్ తర్గిసాతివా? ఇసా వేల్తెండ్.

50 ఇంతెనాడ్ అవ్రతి ఒక్కొద్ దండి దెయ్యలక్నే సిసులున్ అమ్మె ఉన్న కేప్పన్ తర్తెండ్.

51 అదుంజి యేసుండ్, “ఇండి మడ్డ” ఇసా అమ్మె కేప్పన్ పుడుకుత్ సొయ్ కతెండ్.

52 అప్పుడే యేసును సుమెంజ్ వత్త దండి, మన్ వాలెలడ్, యాజకెర్ వెంట, మందిరున్ కయ్యెకర్ “ఒక్క డొంజన్ సుమెంజ వత్తెతి రుసిక్ అని టేగ్రిక్ సుముత్ వాత్తిరా?

53 అన్ రోజ్ ఇమున్ వెంట గుడిత్ అన్నెంజ అదికార్ సుమెతిర్. గని ఇద్ ఇమ్మె సంది, చీకటి తా సక్తి” ఇంతెంద్

పేతురు యేసున్ ఒర్కి తోద్ ఇనెకంద్  
 మత్తయ్ 26:57-58; యోహాన్ 18:12-18

54 ఔర్ అమ్మున్ సుముత్ డగలిప్పా దండి దెయ్యలక్నే ఎల్లవై తోడ సెద్దెర్. పేతురుంద్ దవడి ఔరున్ వెంట చెద్దెద్.

55 అప్పుడే కొన్నెం మంది ఆ ఎల్లత బజరుత్ కిచ్ ఎర్కుత్ కిచ్ అద్నా అత్తి తిరుగొర ఉద్దుత్ అన్నెర్. పేతురుంద్ నాయ్ సెత్తు ఔరున్ వెంట ఉద్దెంద్.

56 అప్పుడే ఒక్కొ రప్పిరా కిస్నె వెంట్టుత్ ఉదుత్ అనెక పేతురున్ ఓలుత్, “ఈమన్కున్నై అమ్మున్ వెంట్టతది తా” ఇంత్తిన్

57 అదున్ పేతురుంద్, “బాయి, అముదు ఎందొ అనుంజ్ ఒర్కితోద్” ఇంతెంద్.

58 జామాటింజ్ పెనొక్కొద్ పేతురునున్ ఓలుత్తు, నీనై అమ్మున్ వెంట్టతని ఒక్కొని ఇంతెంద్. అదుంజి పేతురుంద్, అన్ ఎరెన్ తా ఇంతెంద్.

59 మల్ల ఒక్కొ గంట ఎరెంజ పెనొక్కొద్ పేతురునున్ ఓలుత్, “ఇప్పు సత్తెం అమ్మున్ వెంట్టతది. ఇమ్ద గలిలీయ తది ఇసా ఇడ్తుంద్.

60 అప్పుడే పేతురుంద్ నీతన్నెవిసాతివొ అనుంజ్ కరిలెద్” ఇంతెంద్. అముదు ఇనంజ్ ముడ్పు అన్నెంజయ్ పోత్ కూగెంజ్.

61 అప్పుడే ప్రబుంద్ అదేతిర్గుత్ పేతురున్ వై ఓల్తెంద్. “అన్ ఎదొ ఒర్కి తోద్ ఇసా నీ ముద్ది గుసాల్ ఇడ్ తా వెన్కుత్ పోత్ కూగెంజ్” ప్రబుంద్ అమ్ముంజ ఇడ్తా గొట్టి పేతురునుంజ్ అదివాత్తిన.

62 అప్పుడే పేతురుంద్ వకాసెత్తు పక్క అర్రతెద్.

యేసును బద్దాం కత్నా లగాపెకంద్  
 మత్తయ్ 26:67-68; మార్కు 14:65

63 యేసును సుంతర్ అమ్మున్ గదెంజ్ గుదెంజ్ కత్తెర్, కుడ్కుత్తెర్.

64 అమ్మె కడ్లున్కుటుత్తు, లగపుత్ ఇన్ ఎర్ లగప్తెర్ ఇడ్ ఇసా  
 ఇంతెర్.

65 అమ్మున్ ప్రవక్తెర్ గుల్ దుసన్. అమ్ముంజ విరోద్ అనెకర్ గుల్  
 దుసన్ గొట్టిక్ ముట్టెర్.

యూదులె సబజ్ యేసున్ కొరెకంద్  
 మత్తయ్ 26:59-66; మార్కు 14:55-64

66 పొద్ కురియెంజయ్ మందినె దండి దెయ్యలకెర్, సాస్త్ర  
 పాడిపెకర్ మిరయత్తెర్. యేసున్ సాష్టింజ్ తోడ సెదెం.

67 నీ క్రీస్తునీ ఎరత్తె అద్దున్ అమ్ముంజ ఇడ్ ఇంతెర్. అదుంఎత్తి  
 అముదు అన్ ఇడ్తెన నీర్ నమ్మెర్.

68 అంతెయ్ ఎరెకడ్ అన్ వేల్తె నీర్ సామదనం ఇండెర్.

69 ఇంతె ఇక్కపొయ్ మన్కునె పొరక్ సర్వ సక్తి తా దెయ్యమ్మె  
 ఉన్నపక్కంజ్ ఉడ్డుత్ అందద్ ఇంతెంద్.

70 ఇంతె నీ దెయ్యమ్మె పొరక్కివా? ఇంతెర్. ఇంతె ఔరున్, నీర్  
 ఇంతెతియ్ అని.

71 అదుంఎత్తి ఔర్, “నేండుంజ్ ఇక్క సాక్కుమాడ్ తా పనీ? ఇమ్మె  
 మూతిత గొట్టికున్ నెడి వితం తా” ఇంతెర్.

## 23

యేసున్ పిలాత్ ముండట్  
 మత్తయ్ 27:1-2; మార్కు 15:1-5; యోహాన్ 18:28-38

1 మల్ల సిమ్మన మంది అమ్మున్ పిలాతున్వై కొస్తెర్.

2 అని ఔర్ అమ్మున్ పొయ్ గున కత్తెర్ అని ఇంతెర్. ఈ మన్కుక్  
 అమ్మె జాతిన్ సాడిపుత్ సియెకానున్ ఓల్తమ్ అని రొమ రాజు పన్ను  
 సియెకద్ తోద్ అని అన్ సొంతం క్రీస్తు ఒక్కొ రాజక్ అంసత్ ఇనెకదున్  
 అమ్ వింతమ్.

3 పిలాతు అమ్మున్ వేల్తైండ్. నీ యూదులె రాజక్ ఎన్ని వా? మల్ల అముదు అమ్మున్ ఇంతెండ్. నీ ఎనంజ్ ఇసాతి అయ్.

4 పిలాతుక్ అని బార్న దెయ్యలకెర్ అని మంది ఇనెర్. ఈ మన్కనత్తి అనుంజ్ తనయ్ గునా కన్యెరెతిన్.

5 గని బెర్ లంకి కత్తు ఇంతెర్. ఇమ్ద పనిన్ మోదల్ ఇట్ట గలిలీయ తన్న ఈ జాగంజ్ ఎంత సదర్ యూదు బార్న లోప సియుత్తు సాడిప్పాండ్.

**యేసుండ్ హేరోదున్ ముండట్ కొసెకండ్**

6 ఇదున్ పిలాతు వింత్తు ఆ మన్కుక్ గలిలీయ తద్ ఎన్నెదా ఇసా వెలుత్ ఓల్తెద్.

7 అముదు హేరోద్దై అదికార్త జాగతద్ అన్నాద్ ఇనంజ్ ఒర్కిలుత్తు యేసున్నున్ అముదు అ దినలుంజ్ హేరోదున్ యెరూసలెముంజ్ పవెంటెద్.

8 హేరోద్ యేసుకున్ ఓలుత్తు గుల్లెన కుసీంజ్ వతెండ్. తానుంజ్ ఇంతె అముదు యేసున్నున్ బదోల్ వింత అండెద్ అని అమ్మున్ యేసుండ్ కత్త కొన్ని సమత్కులున్ ఓలెంజ్ ఆస అండిన్ అని పెలెగోల్ తన్న అమ్మున్ ఓలెంజ్ మన్ కత్తండెద్.

9 అని అముదు పెల్లె గొట్టికున్ అమ్మున్ వెలుత్ ఓల్నెద్ గని యేసుండ్ తనయ్ ముడెతెండ్.

10 బార్న దెయ్యలకెర్ అని సాస్తి మన్కుకెర్ జబర్ దస్తి గున లవిపుత్తు ఇల్లుత్ అండెర్.

11 హేరోద్ తన్న సిపయిక్ వెంట అమ్మె అప్మన్ కత్తు అమ్మున్ నారాజ్ కతెండ్. మల్ల రాజకెర్ తొడెకలంజ్ తరియెకా జుజ్జెలున్ ఎరోద్ యేసుకుంజ్ తొడుపుత్తు అమ్మున్ పిలాతున్ వపన్ పన్కతెద్.

12 అద్ది జీర్ హేరోద్ అని పిలాతు దొస్తు ఎడ్డెర్. అదుంజ్ పేలె బెర్ ఇద్దర్ విరోది అండెర్.

పెన పిలాతు అని, బారబ్బు సొడవెకండ్, యేసుంజ్ తిక్కెకా సిక్కు మత్తయ్ 27:15-26; మార్కు 15:6-15; యోహాన్ 18:39

13 అపుడ పిలాత్ దండి దెయ్యలకెరున్ అదీకాలున్ మందిన్ కుగుత్.

14 అని ఔరున్ ఇంతెంద్. ఈ మన్కక్ మన్కకెరున్ సాడిపెకద్ ఎన్నెంద్ ఇసా నీర్ ఇమ్మున్ తోడ వత్తిర. ఇముంజ్ ముండబ్ ఇమ్మున్ వేల్తోల్తెంజ అన్ ఇమ్మున్ వై ఎద్ది గునాన్ ఓలెంజ్ సాలెతన్.

15 హీరోదుంజ్ నాయ్ రొంబడెతిన్. తానుంజ్ ఇంతె అముదు నయ్ ఇమ్మున్ అమున్వయ్ పవినెద్ ఓలూర్, తిక్కెకదుంజ్ ఇమ్దు తనయ్ కలెతెంద్.

16 అదుంజ్ ఎత్తి, అన్ ఇమ్ముంజ్ సిక్కు సియుత్తు ఇమ్మున్ సాయ్సత్. ఇంతెంద్

17 ఆ పండ్లుంజ్ ప్రతి సాలుంజ్ పిలాత్ ఔరుంజ్ సబీ పండ్లుంజ్ జీర్ కొడ్తరున్ సాయ్నెద్.

18 గని ఔర్ సదర్ మిరయుతన్న వపాయ్తెర్. ఇమన్కన్ పుస్ జెలర్ ఎద్ద బరబ్బుకున్ అముంజ్ సాయ్.

19 బరబ్బు పట్టుంముత్ ఎద్ద ఒక్కొ బరబ్బుకున్ బదోల్ జేలుత్ అన్నాద్.

20 యేసునున్ సాయెంజ్ పిలాతుంజ్ మన్న అండిన్, ఔరున్ వెంట పెన ముట్టెద్.

21 గని సిమ్కన ఔర్ సిలువ తపుర్ వపాయ్తెర్. అమ్మున్ కుడ్కుర్. సిలువ కుడ్కుర్.

22 మున్ది గుసాల్ అముదు ఔరున్ వెలుత్ ఓల్తెద్. ఇమ్ దతన్నెద్ కరాబ్ కతెంద్? ఇమ్మున్ అల్జేజ్ ఇంతె ఇమ్ముతి తనయ్ గునా ఓలెతన్. అన్ ఇమ్మున్ తిక్కెకా సిక్కు సియుత్ సాయ్సత్.

23 గని ఔర్ లగ్గి కత్తెర్ అని అమ్మున్ సిలువత్ కుడ్కెంజ్ ఇసా గుల్ జోరకత్ వపాయుత్. వెలుత్ ఓల్తెర్ ఔరె లొల్లి విడ్డిన్.

24 అపుడ పిలాతు ఔర్ ఎనంజ్ వెల్తెర్ అనాయ్ ట్టెరిప్తెద్.

25 ఔర్ ఎనంజ్ వెల్తెర్ అనాయ్ మెరవత్ పుసుతన్న కున్ కతెంద్ ఇసా జేలుత్ తప్త మన్కకున్ సాయ్తెంద్ గని యేసుంద్ ఔరె మన్నుడ్ కలెంజ్ ఇసా ఔరె కెయుత్ సియ్తెంద్.

26 మల్ల ఔర అమ్మున్ తోడ సెరెంజ్ కెన్ తన్నట్ ఊర్ లోప వారెక కురెని ఊర్ సిమోసున్ సుమ్తెర్ అని యేసుసున్ వెంటా సిలువన్ కాజివ్.

### యేసుసుజ్ సిలువ సియ్యోకాద్

27 గుల్ పెరేత్ మంది అమ్మున్ వెంట సెందెర్ అని పిల్లక్ అమ్ముంజ్ సటి అది కత్తు జోరకత్ అర్రసా సెన్నె.

28 గని యేసుంద్ బెరునైవ్ తిర్గుత్ ఇంతెద్. ఏ యెరూసలేస్తు పిల్లక్లార అనుంజ్ సటి ఆర్నెర్ గని ఇముంజ్ సటి అని ఇమ్మో పోరకెరుంజ్ సటి అర్రుర్.

29 తానుంజ్ ఇంతె గొడ్డె పిల్లక్ పోరకేర్ ఎర్రెట అని పాల్ ఉర్త్ సెట దన్యుల్ అంసా ఇసా నీర్ ఇడ్డెక వేల వారెక అంసాహ.

30 మల్ల ఔర దండి మెట్టున్ ఇడ్డెదర్. అమ్మున్ పొయ్ ఉర్క అని డుబ్లెలున్ ఇడ్సార్. అమున్ సిమ్కన.

31 తానుంజ్ ఇంతె పస్సి మాకున్ ఔర్ ఇనంజ్ కత్తెర్ ఇంతె అర్త మాక్సెత్ తానెద్ ఎరద్?

32 డొంజ ఇద్దురున్ నై అల్జేజ్ ఇసా బెరున్ వెంట తోడ సెందెర్.

33 ఔర్ టొబ్ర పెరా జాగంజ్ వాత్తె, ఔర్ అమ్మున్ అత్తి కుగ్తెర్ అని డొజలున్ ఉన్న పకంజ్ ఒక్కొనున్ అని ఎడమ పకంజ్ సిలువ కుడ్కుతెర్.

34 మల్ల యేసుంద్ ఇంతెంద్. బా, ఇప్పున్ మాహ్కల్ తానుంజ్ ఇంతె ఇప్పు తాగల్సారొ, అద్ద బెరుంజ్ ఒర్కి తోతెద్. సిపయిక్ అమ్మో జుజ్జెలుజ్ సాటి సిటిక్ తప్పుత్తు జుజ్జెలున్ పైతెర్.

35 ఓల్సని మన్కుకెర్ ఇలుంత్ అన్నెర్ గని దండి అమ్మున్ డవారి కత్తు ఇంతెర్. ఇమ్ద మరొక్కొరున్ బత్తిపైంద్. నీ దెయ్యం నిష్టివ్త మాన్దార్ క్రిస్తుంద్ ఎరతె, తన్నెత్ తన్ బత్కద్.

36 సైనిక్ నాయ్ అమ్మున్ విరోద్ కత్తెర్ అని అమ్మునైవ్ వత్తు పుల్లె రసాన్ అమ్ముంజ్ సియ్తెర్.

37 అని ఇంతెర్: నీ యూదులె రాజక్కి ఎరతె నీ ఇన్నెత్ ఇనుంజ్ బత్కివ్! ఇంతెద్.

38 మల్ల అమ్మున్ పొయ్ ఇనంజ్ వయ్త గునల పట్టెన్ ఇటెర్. ఇమ్ద యూదు మన్కెరె రాజక్.

39 కుడక్త డొంజ్ లోప ఒక్కొద్ అమ్మున్ బద్దుం కత్తు ఇంతెండ్. నీ క్రిస్తునె మన్ తని ఎన్నివా? నీ బతక్ అని అన్న బత్కివ.

40 గని మరొక్కొద్ అమ్మున్ దట్టిపుత్ ఇంతెండ్. ఇనుంజ్ న అది సిక్ష్ వత్తిన్. నీ దెయ్యమున్ అర్నెవ?

41 నేండుంజ్ బరబర్ న్యాయ్ రొబ్బటిన్. గని ఈ మన్కుక్ కరాబ్ తనయ్ కలెతెద్.

42 అని ఇంతెండ్. ఎ, యేసు, నీ రాజ్యం ఎత్తు వారెంజ్, అన్ అది కల్.

43 అదుజి అముదు అమ్ముడ్, “ఈ దినం నీ అన్ వేంట పరలోకముత్ అన్నతి ఇస ఇన్నుడ్ కరె ఇడ్నత్” ఇన్నెండ్.

యేసుండ్ తిక్తెండ్

మత్తయ్ 27:45-56; మార్కు 15:33-41; యోహాన్ 19:28-30

44 ఆరు తన్న తొమ్మిది దూక్ ఇంతె పన్నెండు గంట తన్న దుపరి ముడు ఎంత సిమ్కన బూమి పొయ్ సిర్కన ఎద్దెన్.

45 పొద్నె వెలుంజ్ తొతిన్ అని గుడినె పాడ్ల ఇరియుత్తు ఇద్ది తుక్తె ఎద్దెన్.

46 మల్ల యేసుండ్ జోరనట్ వపొయుత్ ఇంతెండ్. బా, అన్ అన్నె పానమున్ ఇన్నె కెయ్యుత్ సియ్సత్ ఇనంజ్ ఇత్ అముదు తన్నె పానమున్ సాయ్తెద్.

47 అప్పుడ్ ఎద్దున్ ఒలుత్, నూర్ సైనిక్లె దొడండ్, “ఈ మన్కుక్ కరెయ్ నీతిమాన్” ఇసా దెయ్యముంజ్ స్తుతి కత్తెద్.

48 ఎద్ద గొట్టిన్ ఒలెంజ్ మిర్యత గుల్ మంది మన్కుకెర్ తనెండ్ ఎద్దెన్ అదున్ ఒలుత్తు తమ్మె సాక్కున్ కుడుకుత్తు తమ్మె ఎల్లంజ్ సెద్దెర్.

49 అమ్మో ఒర్కి తర్ సదర్ మన్సుకెర్ అని గలిలీయ బార్న తనట్ అమ్మున్ వెంట వత్త పిల్లక్ దౌవడ్ ఇల్లుత్తు ఇదవున్ ఓల్నెర్.

యేసునె సమాది

మత్తయ్ 27:57-61; మార్కు 15:42-47; యోహాన్ 19:38-42

50-51 మల్ల అరిమతయి ఇన్నెక యూదులె దెసెంతంద్ యోసేప్. సోయ్ నీతి అని ఇమన్దార్ మన్సుక్ అండెద్. అముదు దెయ్యమ్మె రాజ్యమున్ పావొల్నా అన్నెద్. సబతర్ టైరిప్త గొట్టిన్ అనికత్తనున్ ఇమ్ద తోద్ ఇంత్ అండెద్ అని అముదు సెత్తు దెయ్యమ్మె రాజ్యముంజ్ సటి పవ్ ఓల్నెద్.

52 ఈ మన్సుక్ పిలాతున్వై సెత్తు యేసునె సెత్తన్ వెల్తెద్.

53 అముదు సెత్తన్ డిపుత్తు కండ్య జుజ్జెనడ్ గుడపుత్తు కాన్న కత్త గుండెనె తప్పెత్ ఇట్టెద్. అత్తి ఇమ్ముంజ్ పేలె ఎనుని ఇడెతెర్.

54 ఆ దినముంజ్ పండ్లుంజ్ పక్కజ్ దినం అండిన్ అని ఆలపుసేక జీర్ కురియెంజ్ అండిన్.

55 గలిలీయత పిల్లక్ యోసెపున్ వెంట వత్త తప్పెన్ ఓల్తె అని సెత్తన్ ఎనంజ్ ఇట్టెర్ అమ్మున్ ఓల్తె.

56 అదహ మలయుత్ వత్తు సోయ్ కంప్ వరెకహ నూనె, అత్తరు నూనెన్ తయార్ కత్తె. మల్ల ఆగ్గెనె ఇసాబడ్ ఆలపుసేక జీర్ ఇసామ సుమ్తె.

## 24

యేసు క్రీస్తున్ పెన జన్మిలెకాద్

మత్తయ్ 28:1-10; మార్కు 16:1-8; యోహాన్ 20:1-10

1 గని ఐతరముంజ్ పేలె జీర్ కొర్కూతంజ్ అదా పిల్లక్ తయ్యర్ కత్త అత్తర్ నూనె తోడా తప్పెంజ్ వాత్తె.

2 తప్పె తా గుండున్ డగ్ లిప్తదున్ అదా ఓల్తె.

3 అదా లోప నెదె గని ప్రబు యేసునె సెత్త అదవుంజ్ రొబడెతిన్.

4 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దన్. ఔర్ ఇదున్ బదోల్ కమాల్ కలెంజ్, తరియెకా జుజ్జె తోట్టర్ ఇద్దర్ మన్కుకెర్ అదవున్ మెరా ఇల్తెర్.

5 అద అర్చుత్తన బూడున్ బూమిన్ ఓల్చు అనెంజ్, ఔర్ అదవున్ ఇంతెర్. పానమ్ అనెకనున్ తనుంజ్ నీర్ తిక్తరంతి కిర్వసాతిర్?

6 అముదు ఇత్తి తోతెద్. అముదు సుల్తెద్. అముదు గలిలీయ అనెంజ్ తానెద్ ఇడ్తెద్, ఆ గొట్టిన్ అదికలర్,

7 మంజె, మన్కునె పొరక్ పాప్ మన్కుకెరె కెయుత్ సియ్యుదర్ అని అమ్మున్ సిలువ కుడుకుత్ అల్లదర్ మల్ల ముది దినలుంజ్ అముదు సుల్తెద్.

8 మల్ల అద పిల్లక్ అమ్మె గొట్టికున్ అది కత్తె

9 తప్పెతన తిరుగుత్ వాత్తు ఇదా సిమ్కున గొట్టికున్ బారా మంది ప్రెసిత్ సిసులుంజ్ అని ఔర్ నదరుంజ్ ఇడ్తెహె.

10 కబుల్లాకెర్ సిసులుంజ్ ఈ గొట్టిన్ మగ్దలేనేన్ మరియు, యోహాన్, యాకోబ్బె అమ్మ మరియు అని అదవున్ వెంట అనెక పెన్ను కొన్నెం మంది పిల్లక్ ఈ పిల్లకున్ ఇడ్తె.

11 గని ఇద గొట్టిక్ ఔరుంజ్ జమ్మివ్త గొట్టిక్ కరిలుద్ అని ఔర్ అదవున్ పొయ్ బరొస తోతెద్.

12 గని పేతురుండ్ సుల్తెండ్ అని తప్పెంజ్ తుటెద్ అని సాగుత్ లోప ఓల్తెద్. కడ్వ జుజ్జె మత్తమ్ అండె అదున్ ఓలుతన్న ఎద్ద గొట్టిన్ బదోల్ కమాల్ కత్తు ఎల్లంజ్ తిర్గుత్ సెద్దెండ్.

ఎమ్మాయు పాప్

మార్కు 16:12-13

13 మల్ల అది జీర్ ఔరున్ లోప ఇద్దర్ యెరూసలేముంజ్ ఏడె కొసు దవ్త ఎమ్మాయు ఇన్నెక ఊరుజ్ సెన్నెర్.

14 ఔరిద్దర్ నదర్ గొట్టికున్ బదోల్ ఔల్లోప గొట్టి ముడ్డెర్.

15 ఔర్ గొట్టి ముడ్చు సెరెంజ్, యేసుండ్ ఔరున్వై గదియుత్తు ఔరున్ వెంట సెన్నెండ్.

16 ఔర్ అంమున్ ఓల్తేర్ గని అమ్మున్ ఒర్కిలేతెర్.

17 అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్, “ర్ అడ్లస ఇమున్ లోప తనెదున్ బదోల్ గొట్టి ముంట్టిరె?” ఔర్ నారాజ్ ఎత్తు ఇంతెర్.

18 ఔరున్లోప ఒక్కొద్ క్లెయిపా ఎన్నెంద్. ఈ దినాలుంజ్ యెరూసలేముత్ ఎద్ద గొట్టిక్ బదోల్ ఇనుంజ్ ఒర్కితోతెద్? అద ఒర్కితోసెటా నీ ఒక్కొది మరొక్కొ మన్కులంజ్ కన్యెర్పతి.

19 యేసుంద్ ఔరున్ ఇంతెంద్. గొట్టిక్? అని ఔర్ అమ్మున్ ఇంతెంద్. నజరేత్ యేసుకున్ బదోల్త ఎంనె. అముదు సందేస్ట్లక్ దెయ్యం ముండట్ అని నదర్ మన్కుకెర్ ముండట్ పనిక్ కలెకత్తి గొట్టిక్ ఇడ్డెకత్తి గుల్లెనా జోర్దర్ అన్నాద్.

20 నేండె బర్ప దెయ్యలకెర్ అని దండి అమ్మున్ అలంగెంజ్ ఇసాగొట్టి జోడిపుత్తు అమ్మున్ సుముత్ సియతెర్ అని అమ్మున్ సిలువత్ కుడక్తెర్.

21 అమ్ తె అముదు ఇస్రాయేల్ మంది సొడపెకద్ ఎన్నెంద్ ఇమ్ది. ఇస అమ్ బరోస నాడ్ పవొల్తమ్. అంతెయ్ తొద్, ఇదా సిమ్కున ఎత్తు ఇన్నెడ్ ముది దినా ఎద్దె.

22 పెనా అమ్మె కొన్నెం మంది పిల్లక్ కొర్కూతంజ్ తప్పెంజ్ సెత్తు కమల్ తా గొట్టిక్ కొత్తె.

23 అమ్మె సెత్త అదవుంజ్ రొబడెతిన్ మల్ల అదా మలయుత్ వత్ ఇనంజ్ ఇంనె. అముంజ్ దూత్ లె దర్సన్ఎత్తు అముదు పాసం అన్నాద్ ఇసా దూతు ఇడ్డె.

24 అమున్వెంటా అనెకర్ కొన్నెం మంది తప్పెంజ్ సెత్తు పిలక్ ఎనంజ్ ఇడ్తె అనాయ్ ఓల్తెర్ గని అమ్మున్ ఔర్ ఓల్తెర్.

25 అని అముదు ఔరున్ ఇంతెంద్. ఎ, బైతాడ్ మన్కుకెర్, “సందేస్ట్లకెర్ ఇడ్త సదర్ గొట్టిన్ పొయ్ బరోస ఇడ్డెకదుంజ్ నీర్ ఉసారడ్ తోతెరా”

26 దెయ్యమ్మె మన్వలె ఇదా సిమ్కున తక్కిబులున్ సొసిపుత్ తన్నె మహిమత్ సెరెకద్ క్రీస్తునుంజ్ జరురి తా! ఇంతెంద్.

27 అని మోసే తన సిమ్కన కబుర్లకెర్ లేకనముత్ తన్ బదోలో వయ్య సదరున్ బెరుంజ్ కరిపుత్ ఇడతెద్.

28 అనాయ్ బెర్ సెరెకా ఉర్ మెర వత్తెర్. అముదు ఇంకా ముదర్వై సెరెకద్ లంజ్ కాన్యెద్దెం.

29 గని బెర్ అమ్మున్ జాబర్ దస్తి కత్తెర్. అమ్మున్ వెంట అన్ తానుంజ్ ఇంతె ఇండి సిర్కనా ఎరెంజ్ కల్పనంసాద్ అని చింతే వేల ఎందిన్. మల్ల అముదు బెరున్ వెంట ఎల్లంజ్ సెద్దెం.

30 మల్ల ఇనంజ్ ఎద్దెన్. అముదు బెరున్ వెంట తినెంజ్ ఉదుత్ అనెంజ్, అముదు నిపట్టెన్ సుమ్తెండ్ అని దన్యవాద్ సియుత్తు అదున్ ముర్కుత్తు బెరుంజ్ సియ్యెండ్.

31 బెరె కడ్లుంజ్ కండ్కు ఎద్దెండ్ అని బెర్ అమ్మున్ ఒర్కిల్తే. అపుడ్ అముదు బెరుంజ్ కన్యెరె తెండ్.

32 బెర్ తమ్మెత్ తామీ ఇన్నెర్. పావుత్ అముదు నేండున్ వెంట ముడెంజ్ అని సాస్త్ర లేకనములున్ నేండుంజ్ పుసుత్ ఇడెంజ్ నెడే మనడ్లు గుల్ కుసీ వత్తిన్ తా!

33 అని బెర్ ఆ గట్కంజ్ సుల్తెర్ అని తిరుగుత్ యెరూసలెముంజ్ వతెండ్. బారా మంది సినూ అని మల్ల కొన్సెం మంది మిరయుత్ అనెక రున్ ఓల్తెర్.

34 ప్రబుండ్ కరెంయ్ సుల్తెండ్ అని సీమోనుంజ్ కండ్కు ఎద్దెండ్ ఇసా ఇప్పు ఇద్దర్ మన్కకెరుంజ్ బెర్ ఇడతెర్.

35 మల్ల ఎమవున్ ఊరుంజ్ సెరెకా పవుత్ తనెద్ ఎద్దెన్ అని ఎసంజ్ అముదు నిపట్టెన్ ముర్కెంజ్ బెర్ ఇద్దర్ మన్కకెర్ యేసునున్ ఒర్కిల్ తెర్, ఆ గొట్టిన్ ఇడ్డెర్.

యేసుండ్ తన్నె సిసునుంజ్ కన్యెరెకాండ్

మత్తయ్ 28:16-20; మార్కు 16:14-18; యోహాన్ 20:19-23; అపొస్తలు 1:6-8

36 బెర్ ఇదున్ ముడ్లు అనెంజ్, యేసుండ్ సెత్తు బెరె నడుమున్ ఇల్తెండ్ అని ఇంతెండ్. ఇముంజ్ సాంతి అంకాద్!

37 ఏదో అత్తు తముంజ్ కన్నెదన్ ఇసా బెరు గని బెర్ గబ్రిలుత్తు అర్నతెర్.

38 అని అముదు బెరున్ ఇంతెండ్. తనుంజ్ గబ్రిల్తిరె? తనుంజ్ ఇమ్మె మన్ లోపా సాకా సుమ్తిరా?

39 అని ఇమ్దున్ అన్నె కెయ్యులున్ గెట్టులున్ ఓలుత్ హన్ సుముత్ ఓలుర్, అనుంజ్ అండెతిలజ్ ఆత్తుంజ్ ఓలై ఇంతెతిలజ్ బొక్కా అని ముర్రియ బూతుంజ్ ఆనెదిస ఈడ్డుత్! అనే కెయ్యున్ గెట్టులున్. అముదు బెరుజ్ తనె కెయ్యుల్ అన్ గొట్టికున్ బలిప్పాండ్

40 తన్నె కెయ్యులున్ గెట్టులున్ బెరుంజ్ బలిప్పెండ్. బెరెత్ బలిప్పెండ్ ఇంతె బెర్ కుసింజ్ వత్తెర్ అని ఇంక బారోస ఇడెంజ్ అడ్డెర్ బెర్ కమల్ ఇదరెజ అమునున్ బెరున్ ఇంజ గని తినెకదుంజ్ ఇత్తి ఎద్దెనా అండద్.

41 బెర్ కుసిన్డ బరొస తోతెండ్ కమల్ ఎరెంజ్ అముదు ఇదే ఇమున్వై ఇమంతి తనెదెన్ తినెకదుంజ్ అన్నాద్ ఇసా వేలెజ.

42 బెర్ సుట్ట కయ్యెనే గడ్కాన్ ఒక్కొదున్ అమ్మున్వై సియ్తెర్.

43 అమ్ అదున్ సుముత్ బెర్ ముండట్ తిద్దెద్.

44 అని అముదు బెరుజ్ ఇంత్ అన్ ఇమున్ వెంట అనెజ, ఇమున్ ఇడ్డుత్ అన్నె గొట్టికున్ ఇదవీఇంతె. మోసేనె నెకి తంద్ అని కబుర్లకెర్, పుస్తక్ తద్ అని కీర్తన సోయ్ వాయ్ సమ్మన కరెఎరెజ పాజె.

45 అపుడ బెర్ లేకనముత్ ఒర్కిలుత్ బెరె మన్లున్ కోలిపుత్! క్రీస్తుండ్ తక్లిబ్ సుముత్ ముండొలుంజ్ తిక్త తన సుల్నెండ్

**క్రీస్తుండ్ తిక్కుత్ ముదిజ్ దినాలుంజ్ పాసం ఏర్నండ్**

46 అని క్రీస్తుండ్ బెరున్ ఇంతెండ్. దెయ్యమ్మె మన్వలె తక్లిబ్ సాసిపుత్తు ముండొలుంజ్ తిక్త తనట్ సుల్దాద్.

47 యెరూసలేముత్ సూరు ఎత్తు సదర్ మందింజ్ అమ్మె పేరడ మన్ బద్దిపెకాద్, పాపులె మాప్ కలేకద్ ఎరద్ ఇసా ఇడ్డెకద్ ఎండ్ ఇసా వాయుత్ అంసా.

48 ఇదవ్ గొట్టికుజ్ నీర్ పురవ సియెకర్ అందతిర్.

49 అని అన్నె బాండ్ కబుల్ కత్త వాగ్దానున్ ఇముంజ్ సటి పవిఢ్ఘతున్ గని పొలడ్ వరెకా పరిసుద్ద ఆత్మనె తాకత్ ఇమున్ ముస్స ననైత్ నీర్ పట్టమూతి ఇలుత్ అడ్ర ఇసా బెరుంజ్ ఇడ్డిన్.

యేసుమున్ పరలోకముంజ్ కొసేకంద్  
మత్తయ్ 16:19-20; అపొస్తు 1:9-11

50 యేసుండ్ బేతనియ ఎంత్ బెరున్ తోడ సెత్తు కెయ్యున్ పొదె కత్తు బెరుజ్ ఆసిర్వాద్ సియ్యెండ్.

51 బెరుజ్ ఆసిర్వాద్ సియ్యెంజ్, బెర్ తన్ను కురియ్యెండ్ అని దెయ్యం పొదె అమ్మునున్ పరలోకముంజ్ కొత్తిన్.

52 బెర్ అమ్మె కల్ మొక్కెర్ అని గుల్ కుసినడ్ యెరూసలేముంజ్ మలయుత్ వత్తెర్.

53 మల్ల బెర్ గుడిత్ రొజి అత్తు దెయ్యముంజ్ స్తుతి ఇడ్డెర్.

## కొత్త కరార్

### **Kolami, Southeastern: కొత్త కరార్ (Bible)**

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: Southeastern Kolami (Kolami, Southeastern)

Contributor: The Word for the World South Asia

## కొత్త కరార్

కరే బాక్సుంట్ పాన్, 2024

The New Testament in Kolami Language

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 17 May 2025

d10b766b-7bae-5634-8728-4d94adc90614